

**KATECHETICKÁ SEKCE PASTORAČNÍ KOMISE
ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE**

O S N O V Y
NÁBOŽENSKÉ VÝCHOVY PRO ZŠ

TÉMATA, STANOVENÍ PŘEDPOKLADŮ A CÍLŮ VYUČOVACÍCH HODIN

hodinová dotace 1 až 2 hodiny týdně

Pro základní církevní školy jako povinný předmět,
pro státní základní školy s odvoláním na věstník
MŠMT ČR č. 10 (říjen 1995) jako nepovinný předmět.

1. třída: BŮH MĚ MÁ RÁD

Autor: P. Jiří Kaňa

(Stejnojmenná učebnice a metodické texty vydány v nakladatelství Portál, září 1995)

Cíle katechezí: * Seznámit děti se základními pojmy víry

* Seznámit děti se základními událostmi ze života

Ježíše Krista

* Budovat návyk modlitby

USPOŘÁDÁNÍ HODINY:

Hodina každé katecheze není uspořádána fixně. Je na katechetovi, aby ji přizpůsobil disponovanosti dětí, jejich prostředí a životní situaci. Některé obsažnější katecheze může rozdělit i na více po sobě jdoucích hodin. Pro hodiny během školního roku, které katecheta nepokryje s pomocí metodiky a učebnice, si připraví vlastní katecheze vztahující se k aktuálnímu období roku nebo místní situaci ve farnosti. Hodina katecheze se obecně drží této struktury: * Úvodní vzájemné sdílení (reflexe životní situace dětí)

* Přejít k rozvinutí přirozených zkušeností dětí využitelných k dosažení cíle katecheze

* Píseň

* Vyložení radostné zvěsti na základě uvedených zkušeností dětí

* Činnost vhodná k upevnění látky, k uvolnění * Závěrečné shrnutí a modlitba
Strukturu hodiny je samozřejmě možné upravit aktuálně tak, aby lépe napomohla dosažení cíle katecheze. Pro prostředí katecheze Hodiny katecheze jsou vypracovávány s ohledem na školní prostředí. Nic však nebrání tomu, aby byly upraveny i pro prostředí jiné. Pro prostředí místnosti (školní třídy) je vhodné zařídit tak, aby byla možnost shromáždit děti do kruhu i posadit je do lavic směrem k tabuli. Na výzdobě místnosti (a to trvalé i dočasné) se mají podílet v nejvyšší možné míře děti. Katecheta usiluje o to, aby byla co nejpříjemnější a působila na děti citově pozitivně, na způsob společně vytvářeného domova. K výzdobě je vhodné užívat i předmětů užívaných v katechezi, které budou sloužit nejen jako dekorace, ale i jako tzv. pamětné předměty. Kříž na čelné místo místnosti je vhodné umístit až od 8. hodiny - vysvětlení tamtéž. Spolupracovník katechety Katecheta si před každou hodinu vybírá (vždy jiného) spolupracovníka z řad dětí. Toto dítě mu pomáhá např. připravovat pomůcky, vést hodinu, řídit program. Závěrem vždy jeho činnost skupina společně zhodnotí a pozitivně ocení. Podobně toto dítě vysloví svůj názor na chování skupiny při katechezi a pokusí se rovněž hledat především pozitivní projevy druhých a ty ocenit. Každé dítě se tak učí určité zodpovědnosti, ověřuje si a upevňuje svoje misijní schopnosti. OPAKOVÁNÍ LÁTKY

Opakování látky má své místo především v úvodním kruhu, kterým každá hodina začíná. Tehdy má katecheta prostor nejen s dětmi opakovat látku, ale současně zjistit, jak prožily uplynulé období. K vlastnímu opakování látky lze využívat i konkrétních pomůcek, které se v minulé katechezi objevily jako "pamětné předměty". S jejich pomocí si děti snadněji vybavují související poznatky. REFLEXE ŽIVOTNÍ SITUACE DĚTÍ

Úvodní sdílení zážitků dětí s katechetou v každé hodině má velký význam. Katechetovi se tím, že naslouchá dětem a motivuje je k dialogu, nabízí důležitá možnost analyzovat momentální duševní stav dětí a z toho vyvodit odpovídající metody pro katechezi. Přitom se děti učí kultivovaně vyjadřovat svoji náladu a zážitky, v důvěře se otevřít druhým a vzájemně si naslouchat. NEUSTÁLÝ DIALOG

Katecheta usiluje v hodině o rovnocenný dialog se všemi dětmi (nejen vyspělejšími) s úctou k jejich názorům. Děti se nemají stát pasivními účastníky katecheze, ale mají se učit především mluvit o tom, co si myslí, co poznávají a případně prožívají. Katecheta může zpočátku dětem usnadnit vzájemné respektování a naslouchání při dialogu (ať v katechezi nebo modlitbě) tím,

že si připraví určitou pomůcku (květ, obrázek, přírodninu a pod.), kterou dostane do rukou právě ten ze skupiny, kdo má hovořit. Ostatní mlčí a pozorně mu naslouchají. Předmět katecheta každou hodinu obměňuje, aby souvisel s tématem katecheze. Postupně lze od tohoto upustit, pokud si děti již navykly správným zásadám dialogu. Od prvních hodin oslovuje katecheta děti jejich křestními jmény (a pokud užívá jejich zdrobnělin, tak zásadně spravedlivě u všech). **POMŮCKY A NÁZORNOST**

Pomůcky jsou uváděny na úvod každé hodiny v metodice podle následujícího klíče: (I) = (individuální) - pomůcka je třeba zajistit pro každé dítě zvlášť, (S) = (společné) - pomůcka společná pro celou skupinu, (D) = (doplňující) - pomůcka vhodná k doplnění a zpestření výuky. Zásadně platí: ať je pomůcek v každé hodině **CO NEJVÍCE**, protože zvláště v prvním ročníku je nezbytná **NÁZORNOST** katecheze. To znamená, že v metodice jsou uváděny jen nezbytné pomůcky. **OBRÁZKY** v učebnici mají **HLAVNÍ VÝPOVĚDNÍ SMYSL** a text je pouze doprovodný (proto někdy jen jakoby heslovitý a doplňující obrázek). Katecheta musí proto udělat všechno proto, aby obrázek k dítěti skutečně promlouval. Podobně s obrázky v učebnici nestačí pracovat jednorázově. V průběhu roku je vhodné se k nim vracet a dívat se na ně s odstupem a novým pohledem. Abstraktní termíny nebo ne příliš užívaná slova (miluje, láska, domov, dobro, nebe, hovoří...), které se pro svou výstižnost na některých místech v následující metodice objevují, se katecheta snaží opsat pochopitelnějšími obraty (má rád, radost, rodina, pomoc, Boží domov, mluví...). **POZNÁMKA**: Konkrétní písničky nejsou v textu metodiky uváděny, je třeba využít běžně dostupných zpěvníků pro děti. Závěrem každé lekce v učebnici se nachází pokyny pro rodiče a v metodice doplňující pokyny pro katechetu. **KATECHEZE 1. ROČNÍKU** Předpoklad: Bůh odhaluje lidem sám sebe nejjasněji tím, že jim dává poznat mnoha způsoby svoji lásku. Mezi těmito způsoby zaujímá významné místo **ZNAMENÍ**, jako viditelný projev neviditelné lásky Boží. **ZNAMENÍ** lidské lásky je to první, s čím se člověk při svém příchodu na svět v oblasti vztahů setkává a co je pro jeho vývoj nezbytným. Životním úkolem člověka je porozumět těmto znamením, poznávat v nich postupně lásku lidskou i Boží a odpovídat na ni důvěrným vztahem k Bohu a projevem dobra k lidem. **Cíl**:

Vést děti ke spontánnímu a přirozenému vnímání a uvědomění si běžných znamení lidské činnosti a lásky. Poznávat krásu dobra a vést děti k projevům dobra vůči blízkým i neznámým lidem jako odpověď na jeho přijímání. Seznámit se se základními znameními Boží lásky k člověku vrcholícími v Ježíši Kristu. Umožnit dětem prožít jejich stejně pozitivní citový zážitek jako u znamení lásky lidské. Na tomto základě připravit podmínky pro osvojování prvních pojmů o Bohu, Ježíši Kristu a jeho radostné zvěsti a pro jejich systematické uspořádání v dalších ročnících.

I. KATECHETA A DĚTI

Dříve, než Ježíš hlásal svou radostnou zvěst, navázal s lidmi své doby osobní vztah. Dítě je schopno přijmout Kristovu zvěst rovněž pouze v prostředí pozitivních vztahů důvěry a jistoty.

1. Seznamujeme se

Předpoklad: Děti se nacházejí v nové situaci, odlišné od prostředí i kolektivu v jejich třídě. Katechetická skupina se stane na čas jejich prostředím, ve kterém se mají setkávat s Bohem. Je proto nezbytné, aby vztahy v této skupině byly co nejbohatší a nejpřírodnější.

Cíl: A) Poznat se navzájem.

B) Položit základy pro postupné vytváření společenství ve skupině.

2. U nás doma

Předpoklad: Život v rodině, je pro dítě základní životní zkušeností, byť ve stále více případech i značně negativní. Katecheze usiluje o to, analyzovat tyto zkušenosti a umožnit ve

skupině prožít dítěti jistotu vztahů se záměrem eliminovat tyto negativní rodinné zkušenosti a disponovat je k pozitivnímu vnímání rodiny.

Cíl: A) Uvědomit si základní vztahy v rodině.

B) Vést k vědomému přispívání k dobru vlastní rodiny.

3. Jdu do školy

Předpoklad: Škola je pro dítě novým prostředím. Vyžaduje po něm určitou změnu stylu života, plnění nových povinností, přijetí jisté zodpovědnosti. Dítě je postaveno do nových vztahů. Katecheze mu má pomoci orientovat se správně v těchto vztazích. Cíl: A) Pomoci poznat, že škola je nejen místem vzdělávání, ale i prostředím, do kterého dítě patří a kde je vítáno.

B) Přetvářet prostředí katecheze do podoby domova

4. Já vyrostu

Předpoklad: Dítě se setkává s novými vzdělávacími poznatky.

Katecheze pomáhá dětem, aby si tyto nové poznatky nejen osvojily, ale také k nim zaujaly správný postoj, upevňovaly si potřebné sebevědomí a učily se vidět v poznávání prostředek k rozvíjení pozitivních vztahů. Cíl: A) Uvědomit si, že poznávání patří k životu člověka.

B) Vzbudit touhu po poznávání a prožít radost z dosažených objevů

5. O čem mluví svět

Předpoklad: Dítě poznává, že mezi lidmi, které má rádo, jsou i takoví, kteří mají vztah k Bohu. Vidí to především na katechetovi, kterému již důvěřuje. S jeho pomocí se učí být citlivým vůči znamením lásky lidí a správně je vnímat, aby jednou mohlo vnímat znamení lásky Boží.

Cíl: A) Vést k vnímání znamení lidské činnosti a lásky.

B) Zakoušet v životě projevy lásky lidí.

II. SETKÁNÍ S JEŽÍŠEM

V následujících katechezích má vyústit všeobecná náboženská zkušenost dítěte k jedinečné schopnosti setkávat se s Bohem v Kristu. Katecheze jsou zaměřeny k tomu, aby ukázaly Ježíše jako Syna Božího, největší dar Boží Lásky. Děti se tak připravují na další rozvíjející katecheze o dějinách spásy a životě Ježíšově.

6. Bůh mě má rád

Předpoklad: Děti mají zkušenost se znameními pocházejícími od lidí a zejména těmi, která hovoří o jejich lásce. Jsou tak připraveny seznámit se s dalšími, která jsou podobně výmluvná, hovoří však o lásce a moudrosti někoho, kdo není člověkem. Děti tak poznávají a zakoušejí typickým způsobem lásku Boží. Připravují se k poznání, že Ježíš je největším znamením Boží lásky k člověku.

Cíl: A) Seznámit s konkrétními znameními lásky Boží vnímanými ve stvoření.

B) Připravit podmínky k jejich zakoušení v osobním životě.

7. Ježíš je Boží Syn

Předpoklad: Mezi všemi znameními Boží lásky, která děti poznávají, vyniká Ježíš, jako Boží Syn. On přivádá ztracené lidi k Bohu. V něm poznají bezprostředně, jak je má Bůh rád. Katecheta Kristu důvěřuje jako Bohu a do tohoto vztahu uvádí také děti. Postupně je rozvíjena

skutečnost, že Ježíš je vrcholným znamením Boží lásky k člověku. V něm chce Bůh promluvit ke všem lidem, vyvolat jejich odpověď.

Cíl: A) Stvoření je důkazem Boží lásky ke všem lidem

B) Pocítit, že Ježíš je největším darem Boha celému světu.

8. Kříž je znamením Ježíšových přátel

Předpoklad: K tomu, aby znamení bylo stále živé, musí je

člověk vždy a ve všech životních situacích správně a nově vnímat. Kříž je jedním ze znamení Kristovy lásky k člověku a ten si ji právě v tomto znamení připomíná.

Cíl: A) Poznat, jaké místo má znamení kříže v životě člověka.

B) Napomoci k získání úcty ke kříži.

9. Svatí

Předpoklad: Boží přátelství je pevné a věrné, trvá stále,

i po smrti. Děti si uvědomují jistotu, která vyplývá z této pravdy. Znamením této Boží věrnosti jsou svatí, lidé, kteří žijí u Boha a současně mají vztah k těm, kteří jsou ještě na zemi.

Podobně jsou to i všichni naši zemřelí, kteří nás k Bohu předešli.

Cíl: A) Uvědomit si, že přátelství s Ježíšem trvá i po smrti.

B) Pomoci získat správný a pozitivní vztah k svatým.

III. SLAVÍME ADVENT

Adventní očekávání má připravit dítě k správnému prožití vánoc jako zážitku Boží blízkosti v Kristu. Katecheze napomáhají dětem najít odpovídající podíl na očekávání církve v liturgii, využívají znamení a zvyky, které pomáhají vést děti k pochopení tajemství vtělení a zážitku radosti a vděčnosti.

10. Těšíme se na vánoce

Předpoklad: Děti již prožily oslavu svého svátku. Je pro ně ujištěním lásky jejich blízkých. Poznají, že lidé si připomínají obdobně i svátek Ježíšových přátel. Největším svátkem je však připomínka událostí Ježíšova života. Děti si to konkrétně uvědomí na příkladu adventní doby vrcholící ve slavnosti Ježíšova narození.

Cíl: A) Upevnit poznání, že dar je znamením lásky.

B) Začít adventní dobu jako přípravu na největší obdarování Boží.

11. Josef a Maria

Předpoklad: Rodičovství je bohaté na různá znamení lásky,

s nimiž už také děti mají svoji zkušenost. Maria je Matkou Ježíšovou, Josef ochráncem. Děti si více uvědomují význam jejich poslání.

Cíl: A) Uvědomit si pozorněji projevy lásky rodičů.

B) S Marií a Josefem očekávat Kristovo narození.

12. Ježíš se nám narodil

Předpoklad: Ježíšovým narozením se Bůh projevuje konkrétně

v dějinách lidstva. Souvislost sváteční atmosféry vánoc a jejich křesťanského charakteru pomáhá citlivě vytvářet pozitivní citový vztah dítěte ke Kristu.

Cíl: A) Položit základ poznání, že obdarovat je možné i skrze znamení.

B) Vnímat Ježíšovo narození jako slíbené obdarování od Boha

13. Z daleké země

Předpoklad: Ježíš přišel pro všechny lidi, aby skrze něho byli blízko Bohu. Všechny chce obdarovat. Katecheze vytváří základy pro úvod do křesťanské univerzality.

Cíl: A) Poznat, že i gesta a postoje jsou znamením lásky.

B) Uvědomit si, že Ježíš zve k sobě všechny a všichni lidé projevují svůj vztah k němu různými znameními.

IV. BŮH JE JEŽÍŠŮV OTEC

Křesťanské vyznání víry v Boha Otce se opírá o Krista, jeho Syna. Učí nás mít správný obraz o Bohu a zdravý vztah k němu. Jedině Kristus je pravým znamením lásky Boha Otce. Učí nás také na tuto skutečnost vhodně reagovat (naslouchání, modlitba, díky, chvály, úžas).

14. Ježíš vypravuje o Otci

Předpoklad: Děti mají zkušenost s lidskými znameními. Tato

zkušenost však nebývá jen zkušeností pozitivní, ale může být i negativní a tak nepříznivě ovlivnit vztah k Bohu jako Otci. Proto katecheze dává dítěti na osobě Krista poznat Boha jako dobrého Otce. K Bohu Otci může dítě přicházet s důvěrou kdykoli a s čímkoli.

Cíl: A) Seznámit se s podobností generací.

B) Posilovat důvěru dítěte k Bohu Otci na základě důvěry v Krista.

15. Ježíš mluví se svým Otcem

Předpoklad: Nový zákon dává nahlédnout do důvěrného vztahu

Ježíše ke svému Otci. Ten je vyjádřen také jeho modlitbou. Ježíš učí modlitbě i své učedníky. Modlitba má mnoho podob, děti se s nimi budou postupně seznamovat a poznávat, že každá modlitba má být důvěrná.

Cíl: A) Uvědomit si význam řeči jako daru.

B) Prožít zkušenost, že modlitba je jedním z nezbytných znamení lásky mezi člověkem a Bohem.

16. Modlíme se

Předpoklad: Ježíš učí apoštoly modlit se. Jako vztahy mezi

lidmi potřebují pro svůj rozvoj určité podmínky, podobně i modlitba jako výraz vztahu k Bohu vyžaduje ke své povaze vhodné prostředí a odpovídající postoj. Ty nemají jen podružný význam, jsou také smysluplným znamením lásky k Bohu, tedy modlitbou.

Cíl: A) Poznat, že Ježíš učí modlit nejen apoštoly, ale i nás.

B) Vytvářet vhodné prostředí k modlitbě a učit postupně a pravidelně se různým postojům jako znamení vztahu k Bohu.

17. Bože, jsi dobrý

Předpoklad: Bůh je dobrý. Svoji lásku projevuje nejen mnoha

znameními, ale také dává lidem přikázání, která jim mají pomáhat k dobrému a šťastnému životu. Tato přikázání přibližuje lidem Ježíš, jako Boží Syn. Oni poznávají, že je má rád, a že je poslaný od Otce, proto přijímají i jeho přikázání a poslouchají ho.

Cíl: A) Poznat význam poslušnosti pro dobro ve stvoření.

B) Na základě důvěry v Ježíše přijmout a poslechnout jeho slova.

V. JEŽÍŠ NÁS MÁ RÁD

V Ježíši se projevila dobrota Boha Spasitele a jeho láska k lidem (Tit 3,4). Bůh v Ježíši přijímá slabé a nemocné, otvírá lidem oči a chrání v nebezpečí. Katecheze směřuje k tomu, aby děti vnímaly tuto znamení Boží lásky s vděčností, chválou i ochotou šířit tuto zkušenost dál. Cílem katecheze je odpovídající ztotožnění se dítěte s Kristovým ideálem, základ poslušnosti a následování.

18. Utišení bouře

Předpoklad: Petrova záchrana je znamením naděje a důvěry. Ježíš je s námi v každé situaci a nikdy nás neopouští. Dítě hledá v těžkostech a ohrožení oporu v tom, ke komu má důvěru. Kromě lidí to má být i Kristus, důvodem k tomu jsou znamení jeho blízkosti a moci.

Cíl: A) Poznat, že na Ježíše se lze obracet kdykoli a s čímkoli.

B) Učit se pomáhat druhým formou modlitby k Ježíši.

19. Uzdravení slepého

Předpoklad: Ježíš je tím, kdo přináší světlo a sám je světlem pro druhé. Zbavuje nejen slepoty očí, ale také vnitřní slepoty. Umožňuje tak člověku vnímat správně a nově především běžná všední znamení lásky lidské i Boží a obohacovat tím životní vztahy.

Cíl: A) Uvědomit si význam a krásu smyslů jako daru.

B) Vést k vděčnosti za dar smyslů a ke schopnosti dívat se kolem sebe.

- *Poznámka: Také tuto katechezi je možné rozložit na více hodin*

20. Ježíš žehná dětem

Předpoklad: Z evangelia vyplývá, že Ježíš se nevěnuje pouze dospělým, ale také dětem. Ty prožívají ze setkání s ním radost a šíří ji spontánně dál. Děti nejsou pasivními pozorovateli Ježíšova života. Znamení jeho lásky se jich bezprostředně dotýkají a ony se o tuto radost učí dělit s jinými.

Cíl: A) Uvědomit si význam sdílení zpráv mezi lidmi.

B) Dotknout se Ježíšovy lásky a jako odpověď na ni šířit tuto zkušenost mezi ostatními.

21. Dělíme se

Předpoklad: Setkávání s Ježíšem nejen upevňuje vzájemný vztah, ale umožňuje i do jisté míry ztotožňovat se s jeho osobou. Ježíš sdílí s člověkem svoji lásku a dobrotu. Tato dobrota oslovuje člověka a umožňuje mu konat dobro bez úzkosti, svobodně a radostně.

Cíl: A) Objevovat krásu sdílení a jeho různé podoby.

B) Poznat, že Boží slovo je důvěrným znamením Boží lásky.

VI. JEŽÍŠ ZEMŘEL A ŽIJE

Děti se seznamují v katechezi s celým Ježíšem. K jeho životu a poslání patří i jeho utrpení, smrt a vzkříšení. Také s těmito tajemstvími se děti základním způsobem seznamují, protože jsou základem pro pochopení církve a svátostných znamení. V nich je vítězný Ježíš živý a stále přítomný.

22. Popeleční středa

Předpoklad: Kristus vyzývá k obrácení a víře v evangelium.

Toto obrácení nespočívá pouze v odvrácení od hříchu, ale především v návratu ke Kristu. Snaha o stálé soužití s Kristem je základem dobrého života. Dětem je možno tento důležitý vztah přiblížit podobenstvím o dobrém pastýři.

Cíl: A) Poznat, že Ježíš je k člověku milosrdný.

B) Položit základy pro život v přítomnosti Kristově.

23. Vjezd do Jeruzaléma

Předpoklad: Při slavném vjezdu do Jeruzaléma lidé Ježíše oslavují jako slíbeného Mesiáše. Katecheze, na základě zkušeností s oslavou a svátkem, pomáhá dětem objevovat smysl dnešní oslavy Ježíše a uvádí do liturgického slavení.

Cíl: A) Oslavou Boha ve stvoření připravit děti k oslavě Ježíše.

B) Prožít způsob oslavy Ježíše Krista, Mesiáše a Krále.

24. Poslední večeře

Předpoklad: Ježíš dává poslední večeři s apoštoly nový význam. Je to slavnost vyjadřující znamení jeho trvalé eucharistické přítomnosti ve světě. Katecheze se snaží vytvářet u dětí předpoklady pro činné slavení eucharistie. Využívá k tomu dosavadních zkušeností se znameními a přirozeného zážitku rodinného společenství zejména u slavnostního stolu.

Cíl: A) Položit základy vnímání viditelných znamení neviditelné přítomnosti.

B) Prožít, že Ježíšova přítomnost při eucharistické slavnosti je patrná i skrze znamení společenství.

25. Ježíš zemřel a žije

Předpoklad: Dny velikonočního třídní jsou trvalou připomínkou Kristova utrpení i oslavení.

Církev je každoročně připomíná bohatou liturgií. Katecheze připomíná zejména kříž, paškál a zvon, znamení Kristovy lásky typická právě pro toto období.

Cíl: A) Poznat, že jedno znamení může mít víc významů.

B) Pochopit znamení svatého týdne a jejich souvislost s liturgií.

VII. JEŽÍŠ JE STÁLE S NÁMI

Smyslem radostné zvěsti o zmrtvýchvstání není pouze podat informaci o Kristu, ale uvést do vztahu s živým Ježíšem, přítomným v církvi. Ježíš zakládá církev jako znamení své přítomnosti ve světě.

26. Ježíš se ukazuje

Předpoklad: Apoštolé poznávají vzkříšeného Krista podle známých znamení. Ježíšovo vzkříšení však není pouze důkazem jeho božství, ale především přechodem do nového stavu života. Není to už návrat do života pozemského. Přesto Ježíš zůstává jako živý přítomný v dějinách lidí. Katecheze uvádí do tohoto tajemství prostřednictvím přirozených zkušeností dětí.

Cíl: A) Poznat, že ruka i její gesta jsou znaméním, která vypráví o člověku.

B) Poznat oslaveného Krista v různých znaméních jeho lásky, zejména v projevech lásky lidí.

27. Neděle - den Ježíšův

Předpoklad: Neděle je dnem Pánovým. Trvalá připomínka, slavnost a především také znamení jeho zmrtvýchvstání. Charakter tohoto dne se podstatně liší od ostatních dní. Mše svatá je pozváním Ježíše k setkání s ním.

Cíl: A) Uvědomit si, proč se neděle liší od ostatních dní.

B) Prožít význam nedělního shromáždění rodiny Boží.

28. Nanebevstoupení a Letnice

Předpoklad: K úplnosti zážitku velikonoce patří i Ježíšovo nanebevstoupení a seslání Ducha svatého. Jsou především znamením jeho věrnosti. Ježíš plní své sliby, naplňuje očekávání apoštolů a věřících. Dodnes je uskutečňuje prostřednictvím církve.

Cíl: A) Položit základy k poznání, že Ježíš je věrný.

B) Prožít, že Ježíš je nám věrný i dnes.

29. Maria - naše Matka

Předpoklad: Maria je obrazem člověka, který byl vykopen Kristem. Současně je určitým znamením církve. Je člověkem a patří zcela Kristu. Spojuje v jedno Krista a církve. Je tedy nablízku všem lidem a učí je milovat Krista. Katecheze uvádí nejen do vztahu k Marii, ale s ní ke Kristu.

Cíl: A) Připomenout si, že příroda je krásná a připomíná dar.

B) Rozvíjet vztah k Marii, Matce církve.

30. Jsme jedna rodina

Předpoklad: Každé společenství má své zázemí. První zkušeností dítěte je v tomto smyslu zážitek domova v rodině. Katecheze pomáhá uvědomovat si jeho charakter a přenáší vhodně tyto zkušenosti na zázemí rodiny církve. Dítěti tak pomáhá nabývat správný vztah k místnímu společenství, farnosti.

Cíl: A) Každý na světě má svůj domov, ze kterého vyšel, kam patří.

B) Patříme k církvi, ke konkrétnímu společenství farnosti

31. Ježíšovi přátelé jdou do světa

Předpoklad: Duch Boží dává apoštolům odvahu hlásat evangelium. Jejich posluchači přijímají Ježíše do svého života. Zvěst se šíří na základě sdílení poznání, víry a radosti a především prostřednictvím znamení těchto skutečností. Ježíš je středem života apoštolů. Také děti jsou na základě křtu úcty hodnými křesťany a apoštoly.

Cíl: A) Uvědomit si, že i děti jsou skrze křest plnohodnotnými apoštoly.

B) Učí se šířit lásku zejména skrze znamení.

32. Prázdniny

Poslední setkání katecheta s dětmi uspořádá mimořádně slavnostně. Uprostřed zapálí svíčku a pomůže dětem, aby připravily samy slavnost co nejlépe. Zopakují si přitom, jak to udělat, aby byla co nejbohatším znamením jejich vzájemné lásky ("nejznamenitější") a všechno při ní aby co nejjasněji "hovořilo" o domově, který si ve skupině vytvořily a o Kristově přítomnosti ve skupině.

II. TŘÍDA - Poznáváme Boha

(P.Antonín Kupka-osnovy, Dr.Helena Šťastná-rozpracování)

Všeobecné cíle 2. ročníku:

Na nezákladnějších událostech z Písma svatého seznamovat děti s řádem stvoření zvolna je vést k formulaci "APOŠTOLSKÉHO VYZNÁNÍ VÍRY".

I. ČLOVĚK - BOŽÍ TVOR

1. Úvod: Naše rodina, přátelé a kamarádi

Předpoklady: Děti poznávají, že existují různé mezilidské vztahy. Uvědomují si, s kterými lidmi je jim dobře, že rodiče jsou pro ně Božím darem.

Cíle: A) Poznat, že v kvalitě vztahu hraje důležitou roli láska

B) Naučit vážit si mezilidských vztahů, zvláště k rodičům

2. Bůh je náš Otec

Předpoklady: Otec v dobré rodině je ten, kdo zabezpečuje rodinu. Celá rodina nese jeho jméno.

Cíle: A) Ukázat, že ten nejspolehlivější otec je Bůh.

B) Ukázat, že jsme Boží rodina a Bůh je Otec všech.

3. Andělé, Boží poslové a služebníci

Předpoklady: Stvořený svět není jen to, co vidíme, je mnohem rozmanitější. Člověk také není jen hmota, ale také myslí, poslouchá, rozhoduje se. Myšlení není vidět. Bůh mohl stvořit i jiné nehmotné bytosti.

Cíle: A) Ukázat, že člověk má tělo a duši.

B) Obrátit pozornost k tomu, že každému člověku pomáhá anděl strážný, s nímž může dítě hovořit.

4. Nás i vše kolem nás stvořil Bůh

Předpoklady: Děti se učí vnímat krásu spadlého listu, hvězd na nebi, vln na řece, květin, hor, ale i pěkně upraveného domu,.. Bůh, který dokáže stvořit tato díla, musí mít moc, všechno vědět, být větší než všechno stvořené.

Cíle: A) Na příkladu ukázat rozdíl mezi lidským výtvořem a Božím stvořením. Uvědomit si, že i lidské výtvořiny jsou jenom "dotvořením" Božího stvoření.

B) Naučit děti radovat se z krásy a vidět za vším stopy Boží lásky.

5. Člověk jako Boží obraz - první lidé a jejich selhání

Předpoklady: Porovnávat člověka s ostatními Božími díly (krajina, různá zvířata, rostliny,...)

Ukázat, že člověk pěstuje obilí, stromy, slepice, naučí poslušnosti psa, může zvednout ruku, pokud chce,...

Na příkladu ukázat, že může jeden člověk druhému způsobit bolest a lidé nesou následky neposlušnosti prvních lidí v ráji

Připomenout obřad křtu

Cíle: A) Naučit děti rozlišovat, v čem má člověk svobodnou vůli a co si nemůže vybírat (poslouchat semaforey na křižovatce). Učit se rozlišovat mezi dobrým a zlým jednáním.

B) Ukázat význam křtu jako Boží dar ke zbavení následků viny někoho druhého (prvních lidí)

6. Člověk potřebuje hovořit s Bohem - modlitba

Předpoklady: Děti odpovídají katechetovi na otázky, sami se ho ptají, sdělují, co prožili. Doma vypravují, co prožívaly ve škole. Rádi hovoříme s těmi, které máme rádi. Našemu rozhovoru s Bohem říkáme modlitba.

Cíle: A) Na příkladu dialogu mezi dítětem a rodiči, sourozenci,... ukázat, že sdílení je znamením vzájemné důvěry a lásky

B) Pochopit potřebu modlitby - rozhovor s Bohem, který je Otcem všech.

7. Svátek všech svatých, vzpomínáme na zemřelé

Předpoklady: Navštívit s dětmi na hřbitov nebo připomenout, aby tam šly s rodiči. Člověk umírá jako následek jednání prvních lidí. Lidé, kteří zde žili dobře, jsou po smrti u Boha. Někteří z nich se stali našimi vzory - byli prohlášeni za svaté a přimlouvají se za nás u Boha. Pomáháme těm, kteří za své viny ještě trpí, aby také uviděli Boha.

Cíle: A) Charakterizovat světce současnosti

B) Vzbudit v dětech touhu milovat Boha a stát se také svatými.

8. Život lidí po prvním hříchu, příběh Kaina a Ábela

Předpoklady: Jak lidé v dávnověku žili - pastevci a zemědělci. Mezilidské vztahy Kaina a Ábela - mít rád lidi a nezávidět bližnímu.

Cíle: A) Ukázat, že milovat znamená dávat nezištně

9. Bůh zachraňuje spravedlivé - příběh o potopě

Předpoklady: Na příběhu záchrany Noeho ukázat Boží spravedlnost. Spravedlnost počítá i s trestem jako prostředkem k nápravě. Bůh jako Otec trestá, protože miluje.

Cíle: A) Uvědomit si nápravný význam trestu

B) Ukázat, že Boží láska má na zřeteli vždy konečné dobro člověka.

II. BŮH K NÁM MLUVÍ

10. Bůh slibuje Zachránce

Předpoklady: Gn 3,14-15; advent - doba očekávání, Bůh je Bohem Smlouvy s lidmi a zachraňuje v konkrétních situacích.

Cíle: A) Motivovat děti k hlubšímu prožívání adventu jako doby přípravy. Připravit drobné dárky.

B) Ukázat, že Bůh jde s lidmi celými dějinami.

11. Proroci mluví o Vykupiteli

Předpoklady: předpovědi Izaiášovy, narození a činnost Jana Křtitele jako naplnění prorokových slov: "Připravte cestu Pánu...", pokora Jana Křtitele.

Cíl: A) Vést děti k poznání svých vlastností a svých omezení s cílem nabídnout své schopnosti do služeb Bohu.

12. Bůh posílá anděla k Marii - Zvěstování Páně

Předpoklady: Bůh povolává člověka ke spoluúčasti na plánu spásy; Maria přijímá Boží vůli

Cíle: A) Učit se očekávat

B) Disponovat děti k přijímání Boží vůle jako P.Maria.

III. BŮH K LIDEM PŘICHÁZÍ

13. Události Ježíšova narození

Předpoklady: Slavíme narozeniny toho, koho máme rádi. Události sčítání lidu jako Ježíšův rodný list.

Ježíše máme rádi, proto radostně oslavujeme jeho narozeniny. Radostně oslavujeme i jeho příchod při každé mši svaté.

Cíle: A) Učit se obdarovat - připravit malý dárek pro nadílku do příští katecheze.

B) Ukázat, že největším darem je Ježíšův příchod, který oslavujeme o vánocích. Ježíšův příchod v eucharistii oslavujeme také při každé mši svaté.

14. Vánoční hodina - kvíz s opakováním, oslava s dárky

15. Obětování Páně - Simeon a Anna

Předpoklady: Lidé, kteří toužili po spáse světa (Lk 2,29-34), Ježíš přichází jako "světlo k osvětlení pohanů" (vysvětlit symbol světla a slovo pohan).

Bůh se dává poznat spravedlivým.

Cíle: A) Pochopit vztah Ježíš - světlo a význam svěcení svíček - hromniček

B) Poznávat Ježíše v eucharistii i v bližních.

16. Odznaky královské moci (mágové)

Předpoklady: Převyprávět příběh (Mt 2,1-12). Zamyslit se nad znaky královské moci. Zlato, kadidlo a myrha jsou odznaky královské moci.

Cíle: A) Představit dětem dítě Ježíše jako krále.

B) Naslouchat Ježíšovi, králi našeho života.

17. Herodes a útěk Svaté rodiny do Egypta

Předpoklady: Převyprávět (Mt 2,13-22). Vysvětlit, proč se lidé bojí o svou moc. Jak se v době Ježíšově cestovalo.

Cíle: A) Ukázat následky nezdravé touhy po moci a co způsobí strach.

B) Chránit Ježíšův život v našem nitru, aby mohl z nás zářit na cestu i ostatním.

18. Život v Nazaretě - pouť do Jeruzalémského chrámu

Předpoklady: Ukázat Nazaret na mapě, uspořádání v nazaretském domku (Loreto jako symbol domku, kde žila svatá rodina s Ježíšem). Význam jeruzalémského chrámu jako místa oslavy paschy pro všechny od 12 let.

Cíle: A) Ukázat smysl poutí pro společenství - na cestě za Bohem si vzájemně pomáháme.

B) Nechat se oslovit Ježíšovou moudrostí: poslušností a přitom pravdivostí. Učinit ho Pánem svého života.

19. Ježíšův křest v Jordánu

Předpoklady: Voda očišťuje (myjeme si ruce, nádoby,..). Janův křest jako symbol očisty od hříchů. Ježíš sdílí postavení hříšníků a dá se pokřtít. Vysvětlit symboliku Nejsvětější Trojice. Novozákonní křest - vodou a Duchem sv.

Cíl: A) Vysvětlit význam křtu jako přijetí za Boží děti

B) Orientovat k obnově křestního slibu - závazku víry.

IV. JEŽÍŠ - TEN, KTERÝ MÁ MOC

20. Čtyřicet dní na poušti - pokušení.

Předpoklady: Poušť - místo soustředění a odříkání. Ježíšova reakce na pokušení. Pokušení dnešní doby.

Cíle: A) Učit se soustředit: jako Ježíš se nebát být sám s Bohem.

B) Vidět pokušení mít se dobře, poroučet druhým a opovážlivě spoléhat na Boží milosrdenství jako největší pokušení moderní doby.

21. První zázrak v galilejské Káně

Předpoklady: Převyprávět (Jan 2,1-11). Důraz na slova "udělejte, co vám přikáže".

Cíle: A) Ve chvílích, kdy zažíváme svá omezení zasahuje Pán.

B) Upozornit na důležitost Mariiny pomoci na naší cestě za Ježíšem.

22. Ježíš kráčí po moři; uzdravení posedlého

Předpoklady: Pokus - hodit kamínek do vody - ukázat, že Ježíš přemáhá přírodní zákony. Důležitost víry na cestě za Kristem (Petr). Převyprávět uzdravení posedlého.

Cíle: A) Ukázat dětem, že Ježíš se stará i o naše každodenní potřeby

B) Na příkladu uzdravení posedlého ukázat, že Ježíš opravdu dokáže zachraňovat zde, ale zejména pro věčnost.

23. Ježíš povolává znovu k životu (dcera Jairova, mládenec z Naim)

Předpoklady: Ježíš má soucit nad trpícími, užívá moc k dobru druhých. Ježíš vrací život pouhým slovem: Vstaň!

Jestliže někdo přemáhá smrt, má mimořádnou moc. Ježíš je ten, který má moc.

Cíle: A) Učit se vidět Ježíše jako toho, který má moc

B) Učit se důvěře, že i naše zkoušky Bůh posílá z lásky k nám.

24. O boháčovi a Lazarovi

Předpoklady: Převyprávět (Lk 16,14-15).

Cíle: A) Na příběhu boháče a Lazara ukázat, že dovršení Boží spravedlnosti nastane teprve v nebi.

B) Vést děti ke konání dobrých skutků a přemáhání utrpení jako k vytváření pokladu pro nebe.

25. Slavný vjezd do Jeruzaléma

Předpoklady: "Z úst dětí a nemluvňat zjednal sis chválu" (Mt 21,1-16), přiblížit scénu a vysvětlit symboly

Cíle: A) Učit se od dětství modlitbou chválit Pána

B) Najít místo ve mši svaté, kdy ho oslavujeme stejně jako kdysi v Jeruzalémě.

26. Poslední večeře

Předpoklady: Obrázek kamenitého charakteru krajiny. Hostina velikonočního beránka. Ježíš umývá apoštolům nohy. Označuje zrádce, který se již dohodl s veleknězi a farizeji. Na závěr hostiny daruje apoštolům sebe sama v eucharistii.

Cíle: A) Ježíšovým příkladem vést děti ke službě bližním. B) Učit se dodržovat sliby jako Ježíš, nebýt falešný jako Jidáš.

27. Umučení Páně

Předpoklady: Průběh Ježíšova zajmutí a odsouzení. Manipulace veřejným míněním ("Ukřižuj!") Křížová cesta. Kde byli apoštolové. Ježíšova smrt na Golgotě - z lásky k lidem obětoval život.

Cíle: A) Prožít s dětmi Kristovy poslední hodiny - neopustit ho ani v těžkých chvílích.

B) Ukázat, že velké věci potřebují oběti - rozhodnout se jako Ježíš: "Bože, do Tvých rukou odevzdávám svůj život".

28. Ženy jdou ke hrobu - Ježíš vstal z mrtvých!

Předpoklady: Vojáci hlídají hrob, protože slyšeli o tom, že třetího dne vstane z mrtvých. Ježíš vstal z mrtvých a vyšel z hrobu. Ženám to sděluje anděl. Ty to oznamují apoštolům.

Cíle: A) Přiblížit dětem Ježíšovo zmrtvýchvstání jako největší zázrak.

B) Radovat se, že žijeme s vírou ve Zmrtvýchvstalého.

29. Zmrtvýchvstalý Pán se zjevuje apoštolům

Předpoklady: Převyprávět (Lk 24,13-49, Jan 20,19-29),

Cíle: A) Prožít radost s Emauzskými učedníky

B) Na příkladu apoštola Tomáše si uvědomit svou víru v Ježíše Krista - Božího Syna

V. ŽÍT JAKO JEŽÍŠ

30. Poznáváme a milujeme Pannu Marii

Předpoklady: Přiblížit dětem Pannu Marii, matku Ježíšovu (události Zvěstování, Simeonovo proroctví, Maria pod křížem).

Cíle: A) Hledat správnou úctu k Panně Marii, matce Božího Syna

B) Spolu se sv. Janem apoštolem ji uctívat jako naši nebeskou maminku a prosit ji o přímluvu u Božího Syna.

31. O milosrdném Samaritánovi - chceme pomáhat bližním

Předpoklady: Beseda o tom, kdo je můj bližní. Vysvětlit pomocí podobenství O milosrdném samaritánu.

Cíle: A) Ukázat, kde v podobenství vystupujeme my sami

B) Naučit se vidět v každém Ježíše a chovat se k němu jako k Ježíši.

32. Seslání Ducha svatého a založení církve. Žijeme s církví

Předpoklady: Událost nanebevstoupení Páně a očekávání Ducha Utěšitele. Apoštolové se modlí za zavřenými dveřmi. Událost Letnic (Sk 2,1-8). Založení církve, kterou Ježíš slíbil.

Cíle: A) Na příkladu apoštolů ukázat, že Duch svatý nás zbavuje strachu.

B) V síle Ducha svatého vytvářet společenství jako zmenšený obraz církve.

33. Bůh jako Nejsvětější Trojice

Předpoklady: Opakovat místa, kde jsme se učili o Otci, o Ježíšovi - Synu Božím a o Duchu svatém.

Vyznáváme spolu s celou církví: VĚŘÍM V BOHA, OTCE VŠEMOHOUCÍHO, ...

Cíle: A) Alespoň v základech porozumět apoštolskému vyznání víry

B) Vést děti k vyznávání víry ve všech okolnostech života (příklad sv. Víta,..)

III. TŘÍDA - BŮH K NÁM PŘICHÁZÍ

Obecné cíle: * Doprovázet děti na cestě víry. Na této cestě poznávat základní pravidla pro komunikaci s Bohem a vzájemného soužití mezi lidmi.

* Ve spolupráci s místním farářem připravit děti na důležitý mezník v jejich životě - první přijetí svátosti smíření a setkání s Kristem v Eucharistii.

* Blízkou přípravu ke svátostem provést v příslušném farním kostele nebo na faře.

I. NA CESTĚ VÍRY

1. Úvodní hodina: Co jsme prožili a na co se těšíme

Předpoklady: Katecheta se seznámí s dětmi, zvláště s těmi, které loni nechodily do této skupiny. Vyzve děti, aby vyprávěly nějaký zážitek z prázdnin. Přiblíží jim událost, která je ve školním roce čeká.

Cíle: A) Vzbudit v dětech touhu po odpuštění hříchů.

B) Vzbudit v dětech touhu po přetí Krista.

2. Proč jsme na světě

Předpoklady: Opakujeme z minulého roku - stvoření jako Boží dar člověku. Obdivujeme krásy přírody i toho, co děti o prázdninách upoutalo. Ukazujeme si, že vše, co stvořil Bůh, je dobré.

Cíle: A) Obnovit v dětech obdiv k Božímu dílu

B) Ukázat, že Bůh má s celým stvořením a zejména s člověkem veliký plán lásky - být účastní na Božím životě. Proto se učíme vzdávat Bohu slávu.

3. Bůh vyvolil Abraháma

Předpoklady: Děti se dozvídají 12. kap. Gn (povolání, příchod do země Kanaán, příslib). Ukazují jeho putování na mapě. Abrahámovu věrnost Bůh oceňuje příslibem (Gn 12,2-3).

Cíle: A) Na příkladu Abraháma ředstavit dětem Boha jako věrného Boha, který plní své sliby.

B) Učit se přimlouvát u Boha za lidi, kteří to potřebují

4. Abrahám - vzor víry

Předpoklady: Bůh dává Abramovi jméno Abrahám - "praotec hlučícího davu národů" a realizuje svůj záměr: narození a obětování syna Izáka, Sodoma, příslib

Cíle: A) Učit se Bohu důvěřovat

B) Hledat Boží záměr s každým z nás - snažit se plnit Boží vůli v našem životě

5. Abrahámovi potomci

Předpoklady: Seznámit s hlavními událostmi: spor Ezaua a Jákoba, služba u Lábana, rozhovor s Bohem a změna jména - z "Úskočného" se stává "Izrael" - Boží bojovník, jeho návrat k bratrovi s ochotou sloužit smiřuje.

Cíle: A) Učit se hovořit s Bohem v kostelích, místech zvláštní Boží přítomnosti

B) Vést děti k postojí služby druhým jako základu pro smíření.

6. Křtem se stáváme Božími dětmi

Předpoklady: Opakování II/5 - křest jako přijetí za Boží děti,

zbavení dědičné viny, objasnit závislost života člověka na vině druhého (př.: řidič vjede na chodník, zraní dítě, lékaři mu amputují nohu, dítě musí celý život žít s jednou nohou, i když nehodu nezavinilo).

- Cíle: A) Vnímat křest jako nezničitelnou vstupenku do Božího království (nezrušitelné znamení)
B) Vyvolat v dětech radost z toho, že jsme Božími dětmi a touhu po obnově křestního slibu.

II. PRAVIDLA NA CESTU

7. Bůh dává DESATERO

Předpoklady: Povolání Mojžíše k vyvedení z Egypta, dar

Desatera na Sínaji, motiv: Desatero - dopravní značky pro náš život.

Cíle: A) Na příkladu (silniční provoz, školní řád,..) pochopit nutnost pravidel soužití mezi lidmi.

B) Naučit se z paměti Desatero jako souhrn pravidel soužití s Bohem i s druhými lidmi.

8. Víra, naděje a láska k Bohu; modlitba - 1. přikázání

Předpoklady: Boha můžeme tušit ze stvořených věcí (př.: Abrahám o Bohu nepochyboval, ale věřil mu), Boha můžeme tušit ze stvořených věcí a jejich harmonie, mluví k nám z našeho nitra. Víra, naděje a láska k Bohu. Modlitba jako dialog s Bohem a její potřeba pro duchovní rozvoj člověka.

Modlitba soukromá (Mt 6,6) a společná (př.:Mt 6,1-23). Mše svatá jako vrchol bohopocty.

Cíle: A) Ukázat důležitost modlitby pro osobní život víry, naděje a lásky každého dítěte k Bohu.

B) Obracet se na Boha s chválami, v potřebách našich i bližního. Modlit se za milost víry pro nevěřící.

9. Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha - 2. přikázání

Předpoklady: Úcta k Božímu jménu (Ex 20,7), plnit závazky vůči Bohu - slib a přísaha. Úcta k posvěceným věcem a místům.

Cíle: A) Vést děti, aby postavily Boha na 1. místo ve svém životě.

B) Učit děti plnit závazky vůči Bohu i bližním

10. Slavit den Páně - 3. přikázání

Předpoklady: Rádi potkáváme lidi, kteří nás mají rádi. Někdy jsme k nim pozváni i na slavnost a jsme tam velmi rádi. Důležitou slavností je i oslava Ježíšova zmrtvýchvstání. Je to neděle. Při mši svaté oslavujeme Ježíšův příchod v eucharistii. Svým příchodem se sám za nás obětuje znovu. Ježíš přichází ke každému, kdo má čisté srdce. I ostatní část dne prožíváme pro Pána.

Cíle: A) V sedmidenním stvoření vidět rytmus pro člověka (7 dní stvoření - 7 denní týden člověka (Lab. exercens 25).

B) Prožívat mši svatou s Kristem, který se znovu za nás obětuje.

III. NA CESTĚ S DRUHÝMI

11. Rodiče a představení - 4. přikázání

Předpoklady: (Ex 20,9), vztah děti - rodiče, zodpovědnost dětí za rodiče se projevuje především v modlitbě za ně, jediné přikázání, které slibuje odměnu. Příklad Nazaretské rodiny (Lk 2,51-52).

Cíle: A) V harmonii mezilidských vztahů vidět Boží záměr

B) Naučit se po příkladu dítěte Ježíše svoje rodiče ctít, milovat a poslouchat.

12. Láska k bližnímu - 5. přikázání

Předpoklady: Přikázání lásky k Bohu a bližnímu. Ježíšovo naplnění přikázání (Mt 5,21-24). Kdo je můj bližní - podobenství (opakování z II/31). Nejen "nezabít", ale ani neubližovat.

Cíle A) Ukázat naplnění přikázání lásky na příkladech z Ježíšova života. Vyvodit zásady:

- * milovat každého bližního jako sebe
- * milovat nezištně (nečekat žádnou odměnu)
- * milovat jako první (nečekat, až bližní sám přijde)
- * jednat se všemi jako jednal Ježíš

B) Vést děti, aby byly ke všem zdvořilé (kdy zdravíme, slova děkuji a prosím,...) a nikdy nikým nepohrdaly.

Ukázat, že život a zdraví jsou Božím darem.

13. Svatý Mikuláš - vzor lásky k bližním

Předpoklady: Příběh života světce, kdo to je biskup, vysvětlení legendy a zvyků vzájemně se obdarovávat. Známé nadace na pomoc trpícím.

Cíle: A) Uvědomit si, že dobročinnost k bližním motivovaná láskou k Bohu je náš poklad pro nebe (Mt 6,19-21).

B) Přípravou drobných dáreků se učit vzájemně obdarovávat.

14. Vánoční hodina - promítání nebo scénky, soutěže,...

Vyhlásit soutěž, kdo bude chodit i ve všední den na mši svatou, ministrovat, atp - vyhodnocení sebeovládání dětí během 18. hodiny.

15. Stydlivost - čistota těla, srdce i ducha - 6. a 9. přikázání Předpoklady:

Boží plány s člověkem - spolupracovat na Božím stvoření jako muž a žena v harmonii se všemi.

Rodina, nejmenší společenství k oslavě Boží - nedotknutelnost rodiny.

Cíle: A) Ukázat krásu čistého srdce (neúčastnit se a neříkat to, co není čisté)

B) Vést děti k přesvědčení, že sex je pro člověka velikým Božím darem, jestliže člověk žije v manželství a je schopen přijmout a vychovat děti, které mu Bůh daruje.

16. Nebudeš krást ani dychtit po tom, co není tvé - 7. a 10. přikázání

Předpoklady: Co znamená mít majetek a co být chudý. Úděl bezdomovců. Co je krádež věcná a krádež duševního vlastnictví. Sociální spravedlnost - rozdíly mezi bohatými a chudými, rozdíl mezi jednotlivými státy.

Cíle: A) Porozumět, že všichni lidé jsou si před Bohem rovni

B) Přijímat jeden druhého do svého společenství tak, jako nebeský Otec přijal nás (Řím 15,8)

17. Pravdomluvnost - 8. přikázání

Předpoklady: V dialogu s dětmi objasnit, co to je lež, proč je třeba mluvit pravdu, i když nás to mnoho stojí. Na příkladech z denního života děti pochopí, co to je pomluva a poškozování cti bližního.

Cíle: A) Na příkladech z Ježíšova života (např. před Pilátem) vést děti k pochopení, že každá lež přímo nebo nepřímo ubližuje (vysvětlit lež bájevitou, často zpracovanou v literárních úpravách).

B) Ukázat první hříš lidí jako jejich selhání na základě největšího lháře - ďábla.

18. Sebeovládání

Předpoklady: Příklady světců, kteří dokázali dobře ovládat hněv (sv. Štěpán), touhu po dobrém jídle (sv. František si sypal popel do jídla, aby mu nechutnalo), závist,...

Cíle A) Učit děti po vzoru světců ovládat své vášně a vhodně je k tomu motivovat (adventní a postní kalendáře atd.)

B) Jako vyhodnocení hry vyhlášené o vánocích ukážeme na děti, které se dokázaly nejvíce přinutit k vykonání stanoveného úkolu (alespoň čtyři, neurčovat pořadí!)

IV. JEŽÍŠ NÁS UČÍ MILOVAT BLIŽNÍ

19. Největší přikázání

Předpoklady: (Mt 22,34-40) - "Miluj Pána,...miluj bližního.."

Nové přikázání (Jan 13,34-36) - rozvinout, že Ježíš miloval do krajnosti - dal život. Příklad sv. Maxmiliana Kolbe.

Cíle: A) Na konkrétních příkladech objasnit, jak lze mít rád druhé

B) Rozlišit lásku citovou (tatínek - maminka, maminka - dítě, mezi sourozenci,...) a lásku dávající - "caritas". Exkurze do místní či diecézní Charity.

20. Pokušení

Předpoklady: Na Ježíšově pokušení (Lk 4,1-12) přiblížit a vysvětlit, co to je pokušení těla, světa, ďábla. Připomínka modlitby "Anděli Boží". Konkretizace pokušení v dětském světě (zmrzlina, kolotoče,...). Každý člověk má možnost rozlišit dobro a zlo.

Cíle: A) Přiblížit modlitbu jako nejlepšího pomocníka při pokušení.

B) Před zodpovědností neutíkat, utíkat před pokušením může být i hrdinství.

21. Svědomí jako hlas Boží v našem nitru

Předpoklady: Kamarádi si vzájemně pomáhají správně posuzovat své jednání a skutky. Ať soudí především každý sám sebe (Mt 7,1-5). Dobrymi skutky pěstujeme citlivost svědomí, každým hříchem ho otupujeme.

Cíle: A) Učit děti návyky každý den krátce zpytovat svědomí.

B) Učit děti rozlišovat správné a nesprávné (úzkostlivé nebo široké) svědomí.

22. Ježíš vyhání zlého nepřítele

Předpoklady: Událost uzdravení posedlého (Mk 5,1-20) - Ježíš má moc vyhánět zlé duchy, analogie s naším každodenním zpytováním svědomí.

Cíl: A) Představit Ježíše jako toho, který má moc i nad mocnostmi zla.

B) Uvědomit si, že ďábel může člověku škodit jen tam, kde je nedostatek lásky k Bohu nebo k bližnímu.

23. Lehký a těžký hřích

Předpoklady: Hřích jako vědomé a dobrovolné selhání člověka. Pomocí různých příkladů učit děti rozlišovat závažnost hříchu.

Cíle: A) Vést ke správnému ocenění svých skutků při zpytování svědomí

B) Připomenout, abychom se tolik netrápili nad hříchy a raději konali dobré skutky (láska přemáhá množství hříchů).

V. BŮH TAK MILOVAL SVĚT, ŽE DAL SVÉHO SYNA...

24. Obřady Svatého týdne

Předpoklady: Připomínka znalostí z minulých tříd, velikonoční třídní jako vrchol církevního roku).

Cíl: A) Přiblížit hlavní události

B) Na základě průběhu událostí přibližovat jednotlivé obřady

25. Ježíš předává Petrovi moc v církvi

Předpoklady: Petr jako mluvčí apoštolů u Cesareje Filipovy (Mt 16,13-20) "Ty jsi Petr,..", Jan Pavel II. jako jeho 264. nástupce.

Cíl: A) Přiblížit úřad sv. Petra jako znamení jednoty v církvi.

B) Vést k lásce k odloučeným bratřím, protože vyznáváme společnou víru v Nejsvětější Trojici.

VI. JEŽÍŠ - NEJLEPŠÍ UČITEL, PASTÝŘ A KNĚZ

26. Máme nejlepšího učitele

Předpoklady: Podobenství "O rozsévači" a výklad (Mt 4,1-20) Co učí Ježíš: o Božím království, o svém Otci, o modlitbě k němu,...).

Cíle: A) Pozorně naslouchat tomu, co učí Ježíš

B) Věřit, co učil Ježíš: BŮH JE LÁSKA (1Jan 1. kap.)

27. Ježíš - nejvyšší Pastýř a Kněz

Předpoklady: Na čem nejvíc Ježíši záleželo (Jan 21,15-19);

biskupové a kněží jako pastýři duší, kněz jako druhý Kristus má moc sloužit mši svatou, udělovat svátosti (odpouštět hříchy), žehnat a světit.

Cíle: A) Na základě podobenství o dobrém pastýři chápat službu biskupa a kněze.

B) Vést k víře, že kněžským rozhřešením Ježíš opravdu odpouští hříchy.

VII. MÁME MOCNÉ OCHRÁNCE

28. Uctíváme Pannu Marii, prostřednici všech milostí a pomocnici křesťanů

Předpoklady: Co znamenají uvedené svátky a kdy je slavíme, Význačná poutní místa: Lurdy, Fatima, poutní místa u nás.

Cíle: A) Vykonat nějakou pouť do mariánské svatyně

29. Bohatý mládenec

Předpoklady: Příběh (Mt 19,16; Lk 10,2). Dělat víc, než je nejnütnější povinnost).

Cíle: A) Hledat, k čemu každého z nás Bůh volá

B) Pro Boží vůli žít heslo skautů: "Buď připraven"

30. Jan Sarkander a Jen Nepomucký - mučedníci zpovědního tajemství

Předpoklady: Zpracovat pro děti životopis se zaměřením ke zpovědnímu tajemství.

Cíle: A) Nebát se vyznat hříchy ve svátosti smíření

VIII. BOŽÍ HOSTINA

31. Podobenství o hostině

Předpoklady: Seznámit s podobenstvím; Ježíš požaduje mít "svatební roucho" (Mt 22,14).

Cíle: A) Na příkladu člověka bez roucha ukázat důležitost dobré svátosti smíření, abychom měli čisté svědomí.

B) Nikdy nepřístupovat ke svatému přijímání s těžkým hříchem.

32. Ježíš - přítel dětí

Předpoklady: Na základě (Mt 19,13-15) děti prožívají, že je Ježíš má opravdu rád. Má-li nás někdo rád, jsme i my s ním rádi: časté svaté přijímání, První pátky, příprava na život s Bohem o prázdninách.

BLÍZKÁ SVÁTOSTNÁ PŘÍPRAVA

(mimo hodiny náboženství - v kostele nebo na faře)

KE SVÁTOSTI SMÍŘENÍ:

1. Milost posvěcující, hřích a jeho velikost
2. Milost posvěcující - královská svatba
3. Moc odpouštět hříchy (ochrnutý člověk)
4. Marnotratný syn - částí svátosti smíření
5. Zpytování svědomí
6. Lítost a předsevzetí
7. Vyznání hříchů a pokání

K 1. PŘIJETÍ EUCHARISTIE:

1. Rozmnožení chlebu
2. Ježíšova přítomnost pod způsoby chleba a vína. Mše svatá jako opakování Poslední večeře Páně.
3. Ježíš přichází (proměňování)
Proč chodíme ke sv. přijímání
4. Konkrétní praktický nácvik
(katecheze: Nebojte se života)

IV. TRÍDA - NOVÝ ŽIVOT S JEŽÍŠEM

Všeobecné cíle:

- * Seznámit s obsahem Písma svatého Nového zákona
- * Snažit se, aby si děti zvolily Ježíše za svůj ideál (idol) a utvářet život podle jeho zásad (jednat jako on)
- * Žít ve společenství s Ježíšem v jeho mystickém těle - církvi a spoluvytvářet ji.
- * Spolu s apoštoly se stát hlasateli Božího království

ÚVOD

1. Téma roku - Co najdeme v Písmě svatém Nového zákona

Předpoklady: Seznámení katechety s dětmi, s těmi, kdo přišli mezi děti letos po prvé. Ukázat dětem Písmo svaté, co je Starý a co Nový zákon.

Cíle: A) Snažit se o vytváření opravdového společenství v lásce.

B) Vizuálně děti seznámit s Písmem svatým - Biblií (včetně termínů).

2. Co je obsahem Písma svatého

Předpoklady: Bible jako knihovna s mnoha svazky, ukázat některé knihy Starého i Nového zákona, nakreslit svazky uložené v knihovně, nejdůležitější část jsou evangelia - obsahují Ježíšova vlastní slova. Proto začínáme 2. oddělením: Knihami Nového zákona (doporučuje se, aby některé dítě přečetlo malý úryvek s asistencí dalších s rozžatými svíčkami).

Cíle: A) Vzbudit touhu uslyšet Ježíšova vlastní slova

B) Učit děti vážit si Písma svatého.

I. POVOLÁNÍ K NOVÉMU ŽIVOTU

3. Ježíš, Boží posel a vtělený Bůh

Předpoklady: Přečíst (Mk 1,1), vysvětlit, že i čtyři evangelisté věřili, že je Syn Boží. Ježíš - člověk, který žil konkrétní život. Srovnání víry v Trojjediného Boha, který posílá mezi nás svého Syna, a víry v pohanské bohy a bůžky, i s ateismem.

Cíle: A) Poznat, že Ježíš žil jako každý jiný člověk v určité době, zemi, městě,...

B) Utvrdit děti ve víře v Ježíše Krista, Božího Syna.

4. Synagoga a Jeruzalémský chrám

Předpoklady: (Mk 1,21) - synagoga jako místo, kde se scházeli židé ke čtení svitků a k modlitbám. I Ježíš vzal svitek a pak jej vykládal.

Jeruzalémský chrám - původně místo, kde byly uloženy desky s Desaterem, nad ním Boží oblak.

Po znovuvybudování už archa úmluvy nebyla. Nákres struktury chrámu.

Cíle: A) Ukázat rozdíl mezi jeruzalémským chrámem a naším kostelem nebo jiným místem slavení eucharistie.

B) Ukázat zvláštní Boží přítomnost v Jeruz. chrámu (v oblaku) i v křesťanském chrámu.

5. Povolání apoštolů, zázračný rybolov.

Předpoklady: (Lk 5,1-11) - výklad, (Lk 5,27-32) - výklad.

Analogie: Ježíš volá i nás.

Cíle: A) Snažit se být Ježíšovými učedníky

B) Přinášet víru v Ježíše Krista k nevěřícím.

6. Horské kázání

Předpoklady: Blahoslavenství (Mt 5,1-12), nová náplň Zákona (Mt 5,17-19) a stručný výklad nových postojů (na příkladu: Mt 5,21-26) - kdo chce něco dokázat, musí se cvičit - příklady ze života.

Cíle: A) Ukázat smysl utrpení a nesnází v životě člověka jako způsob přiblížení se Bohu

B) Učit se naplňovat svá předsevzetí

II. CHCEME SE UČIT OD JEŽÍŠE

7. Ježíšovy zázraky

Předpoklady: Kána galilejská (Jan 2,1-11) - opakování II/21, uzdravení setníkovy služebníka (Mt 8,5-13) - setníkova slova ve mši svaté.

Cíle: A) Disponovat děti k přijetí Boží vůle ("udělejte, co vám přikáže").

B) Učit se prosit s postojem pokory a vírou v Ježíšovu moc.

8. Ježíšova podobenství

Předpoklady: Podobenství O rozsévači (Mt 13,3-23), o Božím království (Mt 13,24-52).

Cíle: A) Budovat s dětmi Boží království ve skupině i v místní církvi (nástroje: modlitba, rozhovor, pomoc ve farnosti,...)

B) Pracovat pro Boží království, abychom ze sebe vydali co největší užitek.

9. Ježíš a jinověrci

Předpoklady: Geografie země: Galilea, Samařsko, Judsko; setkání se Samařankou u studny Jákobovy (Jan 4,1-15; 19-23); víra kananejská ženy (Mt 15,21-28)

Cíle: A) Seznámit se s geografii země a rozložením obyvatelstva v době Ježíšově.

B) Učit se mít hlubokou víru jako 1. předpoklad k vyslyšení naší modlitby.

10. Služba bližním jako vstupenka do ráje - Svatý Martin

Předpoklady: Poslední soud (Mt 25,31-46): "Cokoliv jste udělali pro jednoho z nejposlednějších..." -

realizace u sv. Martina: jako mladý důstojník se dělí o svůj plášť se žebrákem. Později se stává biskupem.

Cíle: A) Vytvářet v dětech ochotnou pohotovost ke službě potřebným B) Učit se dávat přednost druhým před sebou.

11. O odpuštění

Předpoklady: Podobenství O dvou dlužnících (Mt 18,23-35),

příběh Klementa Maria Hofbauera při žebrání v hospodě, Jan Pavel II. odpouští atentátníkovi.

Cíle: A) Prožít, že nám Bůh odpustí jen tehdy, když my sami budeme odpouštět těm, kteří nám ublížili.

B) Prosit za odpuštění ty, kterým jsme ublížili

III. OTEVŘÍT OČI, UŠI I SRDCE

12. Slepec z Jericha a celník Zacheus

Předpoklady: Uzdravení slepce (Lk 18,35-43), Zacheův příběh (Lk 19,1-10) a společný jmenovatel: víra a změna smýšlení.

Cíle: A) Učit se vidět zázraky obrácení z duchovní slepoty
B) Prosit Boha, aby svou milostí změnil naše srdce stejně jako Zacheovi.

13. Uzdravení deseti malomocných

Předpoklady: Událost (Lk 17,11-19) -

Cíle: A) Učit se vděčností Bohu za dar zdraví a všechna prokázaná dobrodiní. Pomoc malomocným v misiích.

B) Ukázat, jak postižené děti (vozíčkáři,...) potřebují naši pomoc, zejména však naši lásku.

14. Za císaře Oktaviána Augusta – vánoční hodina

Opakování formou kvízu, besídka,...

15. Uzdravení slepce u rybníka Siloe

Předpoklady: Příběh (Jan 9,1-41), srovnat se slepotou krále Sidkiáše (Jr 39,7) a slepotou knížete Rostislava. Cíle: A) Učit se vidět dvojím zrakem: očima a srdcem.

Srdcem vidíme více a bezpečněji.

B) Jako slepec, který byl uzdraven, vyznávat veřejně víru v Ježíše Krista - Syna Božího.

III. VÍM, KOMU JSEM UVĚŘIL

16. Předpověď' zničení Jeruzaléma a konce světa

Předpoklady: Četba (Mt 23,37-38; Mk 13,26-27), srovnání se skutečnou událostí zničení chrámu Římany v r. 70.

Konec světa přijde, ale kdy, to ví jen Bůh. Cíle: A) Žít tak, abychom mohli v kteroukoliv hodinu předstoupit před Pána.

B) Plněním Desatera, přikázání lásky k Bohu a bližnímu, pilným učením a pomocí v rodině jít beze strachu na cestě za Ježíšem.

17. Smrt Jana Křtitele za Heroda Antipy

Předpoklady: Převyprávět (Mt 14,1-12), ukázat, proč musel být Jan Křtitel odstraněn.

Cíle: A) Utvořit si celkový obraz o Janu Křtiteli.

B) Hovořit o lidech, kteří nás manipulují ke zlému.

18. Podobenství o hřivnách

Předpoklady: Četba (Mt 25,14-30), vysvětlit smysl podobenství

Cíle: A) Uvědomit si schopnosti každého znás.

B) Učit se se svými schopnostmi dobře hospodařit.

19. Marie a Marta. Pomazání v Betánii

Předpoklady: (Lk 10,38-42; Jan 12,1-11). Zhrnutí poznatků o Marii, Martě a jejich bratru Lazarovi.

Povšimnout si, že Marta, žena silné víry, vyznává: "Pane, věřím, že ty jsi Mesiáš, který má přijít na svět". Vysvětlit, proč si "Maria vyvolila lepší cestu". Připomenout, že Ježíš věděl, že brzy zemře.

Cíle: A) Prožít, co to znamená "být u Ježíšových nohou" - udělat si čas pro naslouchání Božímu slovu a péči o svou duši.

B) Ukázat význam postavení Marie a Marty v dnešní situaci.

20. Vzkříšení Lazara

Předpoklady: Ježíš volá Lazara, který leží již čtyři dny v hrobě, k novému životu (Jan 11,1-44). Ježíš je "vzkříšení a život".

Cíle: A) Podle (Jan 11,3-4) zdůraznit, že nemoc a smrt mohou sloužit k oslavě Boží

B) Prožít, že se na Ježíšovu lásku můžeme vždy spolehnout.

IV. JE TO OPRAVDU SYN BOŽÍ

21. Květná neděle

Předpoklady: Předpověď (Zach 9,9-10), lidé provolávají Ježíši slávu jako slíbenému Mesiášovi, protože jim rozmnožil chléb. Smysl symbolů květné neděle.

Postava Jidáše, strážce peněz a jeho úmysl zradit Ježíše.

Cíle: A) Uvažovat nad rychlou změnou smýšlení některých lidí.

B) Učit se být stále pozorný k Božímu hlasu a nepřizpůsobovat se bezmyšlenkovitě nápadům svých kamarádů

22. Události Poslední večeře a Getsemanské zahrady

Předpoklady: Označení, kde mají apoštolové připravit večeři s beránkem. Stručně zopakovat průběh večeře s předpovědí Jidášovy zrady a Petrova zapření. Velekněžská modlitba. Getsemanská zahrada a

popis Ježíšova zatčení.

Cíle: A) Pochopit rozdíl mezi Jidášovou a Petrovou zradou v postoji k pokání.

B) Na základě velekněžské modlitby hovořit o potřebě sjednocení křesťanů jako podmínce pro přijetí víry ve světě.

23. Ježíš před veleknězi a Pilátem

Předpoklady: Postup odsouzení: Ananiáš, Kaifáš a Velerada - Ježíš vyznává, že je Mesiáš (Jan 18,19-27), Pilát - Ježíš vyznává, že přišel vydat svědectví pravdě - s klidnou důstojností se prohlašuje za krále, jehož království není z tohoto světa (Jan 18,33-19,16; zkráceně převyprávět). Zapření Petrovo (v kontextu událostí).

Cíle: A) Ukázat nespravedlnost mnoha soudů, kde soudci jsou lidé. Učit se spoléhat jen na Boha - Lásku, jež nás nikdy nemůže zklamat.

B) V Ježíšově pevném vyznání pravdy vidět vzor pro své každodenní jednání.

24. Křížová cesta

Předpoklady: Nejlépe přímo vykonat za aktivní účasti dětí (rozdat dětem jednotlivá zastavení, ostatní děti také nějak zapojit - před započítím připomenout její skutečnou délku: necelé 2 km, konec cesty - Golgota, místo, kde se konaly popravy).

Cíle: A) Pomoci dětem prožít jednotlivá zastavení křížové cesty.

B) Ve chvíli ticha nechat mluvit ke každému dětskému srdci samotného Krista.

25. Sedm krátkých vět, které Ježíš před smrtí řekl, jeho smrt a pohřeb.

Předpoklady: 1.- Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí (Lk 23,34)

2...ještě dnes budeš se mnou v ráji (Lk 23,43)

3.- Hle, syn tvůj...Hle, matka tvá (Jan 19,25-26)

4.- Žízním (Jan 19,28)

5.- Bože můj, proč jsi mě opustil? (Mt 27,46)

6.- Dokonáno jest (Jan 19,30)

7.- Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha (Lk 23,46).

Přírodní úkazy při Ježíšově umírání, uložení do hrobu a přemožení smrti třetího dne.

Cíle: A) Ukázat, že Ježíš i na kříži pomáhá bližním a je sjednocen s Otcem.

B) Učíme se od Ježíše snášet různé zkoušky a nemalomyslnět, naopak vidět za každou zkouškou i zmrtvýchvstání.

26. Svědkové Ježíšova zmrtvýchvstání

Předpoklady: "Blažená noc, která jsi viděla vstát Spasitele" (z liturgie), ženy u hrobu naleznou odvalený kámen (Lk 24,1-14), zjevuje se Marii Magdalské (Jan 20,11-18), učedníkům na cestě do Emauz (Lk 24,13-35), apoštolům (např. Jan 20,19-24), Tomášovi (Jan 20.24-29).

Cíle: A) Vést děti k uznání základní pravdy víry - Ježíš skutečně vstal z mrtvých.

B) Učit se vidět Ježíše zmrtvýchvstalého ve společenství církve.

VI. JEŽÍŠ ŽIJE V CÍRKVI

27. Církev v době apoštolů

Předpoklady: První křest po Petrově kázání o Letnicích (Sk 2.kap.), Petr uzdravuje chromého, jáhen Štěpán (Sk 6,8-10; 51-60), obrácení sv. Pavla (Sk 9,1-22).

Cíle: A) Přiblížit život prvních křesťanů (apoštolské učení, bratrské společenství, lámání chleba a modlitba).

B) Po příkladu prvních křesťanů žít podle těchto kritérií i dnes.

28. Přijímání pohanů do církve

Předpoklady: Vztah Židů k pohanům v Ježíšově době, křest setníka Kornelia (Sk 10.kap.)

Cíle: A) Uvědomit si, že Bůh opravdu nikomu nestraní a přijímá každého do společenství Božích dětí.

B) Učit se žít tak, aby náš život byl svědectvím pro nevěřící.

29. Život a působení svatých Petra a Pavla

Předpoklady: Petr jako první papež - jeho působení v Jeruzalémě - Petrova činnost (Sk 9,31-42), vyvedení z vězení (Sk 12,1-17), závěry Jeruzalémského sněmu (Sk 15. kap.). Tři apoštolské cesty svatého Pavla, zatčení, odsouzení a smrt (Sk 28,30-31; 2 Tim 4,6-9;17-18).

Cíle: A) Obrátit pozornost na to, že současní biskupové jsou nástupci apoštolů.

B) Naslouchat biskupům a kněžím tak, jak nás k tomu vyzval Ježíš (Lk 10, 16).

30. Pronásledování křesťanů

Předpoklady: Podle počátků církevních dějin zmínit se o vlnách pronásledování: Neronovo - r.64, Trajánovo - r.100, Deciovo - r.150 a největší Diokleciánovo kolem r.300. Příběhy některých mučedníků: Petr a Pavel, Polykarp, Šebastián,..

Východořímský císař Konstantin Veliký a jeho vydání Milánského ediktu r. 313, jímž se poskytuje křesťanům plná svoboda. Cíle: A) Na příkladu z dějin si uvědomit, že útisk a pronásledování přineslo církvi požehnání ("Krev mučedníků je semenem nových křesťanů").

B) Seznámit se s mučedníky, podle nichž se děti ve skupině jmenují.

31. Dobyť Jeruzaléma Římany a zničení chrámu

Předpoklady: Ježíšova předpověď (Mt 24,1-2) - židovská válka r.70 a zničení chrámu Římany za císaře Vespasiána, připomínka knihy "Židovská válka" židovského historika té doby Josefa Flavia (u nás známý stejnojmenný přepis autora Leona Feuchtwangera). Židé byli rozehnáni po světě.

Zničení chrámu jako symbol konce starozákonních krvavých obětí a počátek nekrvavé oběti Ježíšovy při mši svaté.

Od r.1948 mají Židé opět svůj stát.

Cíle: A) Vést děti k hloubce víry v Ježíšova slova.

B) Ukázat rozdíl mezi židovským chrámem a jeho obětmi a křesťanským chrámem, kde se obětuje sám Boží Syn a my se k němu připojujeme.

VII. RADOSTNÁ ZVĚST PŘÍCHÁZÍ K NÁM

32. Počátky křesťanství na Moravě

Předpoklady: Ježíšovým odkazem (Mt 28,16-20) se křesťanství rozšířilo po celém světě. K nám přicházejí nejprve iroskotští, němečtí a francouzští misionáři. Velkomoravský kníže Rastislav povolává (poselstvo r.862 do Říma) slovanské věrozvěsty sv. Konstantina (kněze) a Metoděje

(jáhna), příchod 863. Konstantin přinesl vlastnoručně přeložené části Písma, kulturu a víru. Stručné životopisy světců.

Cíle: A) Propojit znalosti o příchodu křesťanství z vlastivědy a náboženské výchovy.

B) Seznámit se s posvátnými místy počátků křesťanství na Moravě.

33. Počátky křesťanství v Čechách

Předpoklady: Fuldské letopisy - křest 14 knížat v Řezně,

Bořivoj a sv. Ludmila, vnuk sv. Václav, na žádost Boleslava I r. 973 pp. Jan XIII. zřizuje v Praze biskupství. Prvním biskupem Dětmar, pak sv. Vojtěch. Připravujeme se na oslavy tisíc let od smrti sv. Vojtěcha

ZÁVĚREČNÝ CÍL: STÁT SE HLASATELI RADOSTNÉ ZVĚSTI

V.TŘÍDA - DĚJINY SPÁSY

Všeobecné cíle: * Ukázat, jak Bůh k lidem hovoří v průběhu dějin spásy, pomáhá jim a vede je.

* Ozřejmit dětem smysl mesiánských předpovědí pro lid vyvoleného národa

* Ukázat na Ježíše jako vyvrcholení dějin spásy.

* Přiblížit dětem Ježíšovu přítomnost v církvi a Boží vedení církve skrze Ducha svatého

ÚVOD:

1. Téma roku: První díl Písma svatého - Bible o dvou odděleních a mnoha svazcích

Předpoklady: Navázání na látku ze IV. ročníku (IV/2) - Starý zákon jako zkušenosti lidí s Bohem, který vede svůj lid. Starozákonní knihovna má Tři oddělení: Knihy dějepisné, prorocké a naučné.

Cíle: A) Vhodně propojit události Starého a Nového zákona

B) Motivovat děti ke Starému zákonu Ježíšovými slovy: "Nepřišel jsem Zákon zrušit, ale naplnit".

I. BŮH SLIBUJE ZÁCHRANU

2. Boží láska k lidem - příslib Mesiáše

Předpoklady: Protoevangelium Gn 3,15; příslib Abrahámovi (opakování a prohloubení).

Cíle: A) Vysvětlit potřebu příchodu zachránce - "pomazaného", Mesiáše

B) Ztotožnit Mesiáše s Ježíšem Nazaretským - Kristem.

3. Abrahám, praotec víry, přímluvce

Předpoklady: Abrahám věří Bohu a v této víře se plní přísliby, přímlouvá se za zachování Sodomy, otec Izáka a "praotec hlučícího davu národů" jako odměna za věrnost Bohu.

Cíle: A) Pochopit rozdíl: věřit v Boha - věřit Bohu.

B) Zdůraznit přímluvnou modlitbu po vzoru Abraháma - přímluvce za odvrácení trestu pro Sodomu pro deset spravedlivých.

4. Dvojčata Ezau a Jákob

Předpoklady: Podvod s požehnáním pro prvorozeného - útěk k Lábanovi (Gn 27,1-44), Jákobovy ženy a synové,

Jákobův návrat - z Jákoba (úskočného) se stává Izrael (zápasí Bůh).

Cíle: A) Po vzoru Izraele disponovat děti k přijímání Boží vůle

B) Od přemoženého Jákoba se učit postoji služby a pokory k druhým lidem.

5. Josef prodán do otroctví

Předpoklady: Příklad Jákoba a synů do Egypta. Proč bratři neměli v lásce Josefa, Josefova cesta do Egypta (Gn kap. 37), příhody v Egyptě a příchod Jákobovy rodiny do Egypta.

Cíle: A) Vnímat, že Bůh má s námi konkrétní, neopakovatelný záměr.

B) Učit se postoji důvěry i v těžkých chvílích života a přemáhat zlo dobrem

II. BŮH VEDE SVŮJ LID KE SVOBODĚ

6. Mojžíš

Předpoklady: Narození Mojžíše, výchova na dvoře faraona, vyhnání do pouště a povolání Bohem. Cíle: A) Být disponován pro přijetí Božího slova a snažit se vnášet Boží slovo do života.

B) Po vzoru Mojžíše hledat, jaké úkoly svěřuje Bůh nám.

7. Bůh vyvádí svůj lid z otroctví

Předpoklady: Mojžíš a faraon (Ex - převyprávět 2. až 4. kapitulu, Bůh pomáhá svému lidu: deset ran a propuštění z Egypta. Veliká noc - Pascha (Ex 12, 1-10; 29-36).

Cíle: A) Uvědomit si, že je to vždy Bůh, kdo zachraňuje.

B) Propojit Velikonoční Paschu s událostmi Ježíšovy Poslední večeře a smrti.

8. Na Sínaji Desatero, pod Sínajem zlaté tele

Předpoklady: Převyprávět události východu z Egypta (Ex 12. kapitola), odevzdání Desatera (přečíst Ex 20,1-18), chování lidu pod Sínajem (Ex 32,19-20 - převyprávět), a uzavření Hospodinovy nové smlouvy (Ex 34,1-10). Archa úmluvy a 40 let putování.

Cíle: A) Na příkladu Ex 34,1-10 ukázat, že Bůh odpouští kajícímu hříšníkovi.

B) Propojit s Ježíšovými slovy: "Nepřišel jsem Zákon zrušit, ale naplnit". Desatero jako směrnice pro náš život (opakování z III/).

9. Bůh jde uprostřed svého lidu

Předpoklady: Smysl událostí při putování pouští: stan jako velesvatyně, křepelky, voda ze skály, mana, měděný had,... jako pomoc Boží pro lid, příchod do zaslíbené země.

Cíle: A) Ukázat, které události NZ mají svůj předobraz v popsanych událostech, vyvrcholení ve srovnání velesvatyně s Božím oblakem - křesťanský kostel.

B) Učit se překonávat překážky, když jdeme životem spolu s Bohem.

III. BŮH SI VYVOLIL SOUDCE I KRÁLE

10. Doba soudců - Báruk a Débora a Gedeon, Samson

Předpoklady: Seznámit děti s biblickými příběhy, přečíst (Sd 6,14-16; 6,36-7,1; 8,22-23).

Cíle: A) Ukázat, že je to Bůh, který povolává

B) Po vzoru Gedeona Učit se ptát na Boží vůli v našem životě.

11. Příběh a povolání Samuele. První izraelský král Saul

Předpoklady: Příběh zrození a povolání Samuele (1 Sa 1. kap., přečíst 3,1-11); Samuelovo pomazání Saula za krále (1Sa 9,15 - 10,1), Saulovo zavržení (1Sa 15,22-16,26) a smrt (1Sa 31-7) - převyprávět jen hlavní body.

Cíle: A) Ukázat: Čím dříve se člověk dostane na paprsek Boží vůle, který je pro něho určen, tím méně komplikací bude ve svém životě mít.

B) Boží vůle pro nás jako žáky 5. třídy a občany České republiky.

12. Pomazání Davida za krále, Jeho vláda a hřích

Předpoklady: Příběh pomazání Davida za krále (1 Sam 16,1-13),

Davidovo království a boje (1Pa 14,1-2), pěvec žalmů, přenesení vlády a archy úmluvy do Jeruzaléma, Hřích a trest 2Sam 11. a 12. kap),

přípravy stavby chrámu (1Pa 22,7-16), poslední slova (1Sam 23.kap.) Cíle: A) Na Davidově povolání ukázat význam slova "Mašiach - pomazaný" a uvědomit si souvislost s očekávaným Mesiášem v plánu spásy.

- B) Disponovat děti pro otevření se k vyvolení a Boží plán s každým z nás. Ukázat že tento plán si nemůže dělat sám člověk, ale vyvoluje vždy Bůh.
C) Ukázat, že Bůh odpouští těm, kteří litují svých provinění.

13. Moudrý král Šalomoun

Předpoklady: Šalomounova moudrost (1 Kr 3,3-28), stavba chrámu a královského paláce (převyprávět), jeho velikost, pýcha a trest (1 Kr 11,1-13).

Cíle: A) Učit děti, že pravá svoboda člověka je ve správném rozlišování dobra a zla. Více oceňovat duchovní dary než bohatství nebo společenské postavení.

B) Zdůraznit, že schopnost konat velké věci dává Bůh, člověk koná dobré skutky nebo hřích, který má vždy neblahé následky na náš rozum i pro společenský život.

14. Roboám a Jaroabám

Předpoklady: Achijášovo proroctví (1 Kr 11,26-39), rozkol mezi severem a jihem a Rechabeáмова nemoudrost, jejímž následkem je rozdělené království (1 Kr 12,1-24).

Cíle: A) Vést k pochopení, že je třeba naslouchat zkušenostem starších a moudrých.

B) Učit se přijímat následky svého jednání

IV. BŮH MLUVÍ ÚSTY PROROKŮ

15. Eliáš a Elizeus

Předpoklady: Střídání králů v Izraelské (severní) i Judské (jižní) říši a všeobecný úpadek morálky, Bůh posílá lidu proroky: Eliášova oběť na hoře Karmel (1Kr 18,20-39), síla jeho modlitby za déšť, život pro syna vdovy ze Sarepty (1 Kr 17,1-24), Boží vedení (1Kr 19,1-17), předání úlohy Elizeovi a nanebevzetí (1Kr 2,1-11).

Cíle: A) Učit se vidět Boží stopy i v nenápadných věcech

B) Vidět účinnost vroucí modlitby.

16. Nabotova vinice

Předpoklady: Příběh (1Kr 21. kap.) a trest nad Jezabel a uznání kajícího krále Achaba samařského.

Cíle: A) Učit se vážit si hmotného i kulturního dědictví svých předků.

B) Uvidět křesťanství jako největší poklad, zděděný po předcích.

17. Velcí proroci napomínají k věrnosti Božímu slovu - Jeremiáš a Izaiáš

Předpoklady: Život Izraele a Judska - králové se "dopouštějí toho, co je zlé v Božích očích". Bůh posílá proroky, aby oznámili zkázu (Iz 8,5-8). Povolání Jeremiáše - Jr 1,4-2,4), výzva k pokání (Jr 3,11-19). Vpád Asyřanů a zničení Severní Izraelské říše, vpád Babyloňanů r.605 a 586, babylonské zajetí Izraelitů.

Cíle: A) Ukázat, že Bůh stále touží po záchraně člověka, protože ho miluje.

B) Poukázat na požadavek Starého i Nového zákona, potřebný k záchraně člověka: Zpytovat svědomí a činit pokání, dokud je čas.

18. Mesiánská proroctví se konkretizují

Předpoklady: Izaiášovy předpovědi o příchodu Mesiáše (Iz 7,14n; 11,1-6) a způsobu jeho oběti (Iz 42,1-4; 50,6; 52,14; 53,11-12).

Cíle: A) Ukázat, jak lidé toužili po Mesiášovi a jak Bůh prostřednictvím proroků jejich představy konkretizuje.

B) Vést děti k prožívání neustálého adventu k druhému příchodu Krista.

19. 12 malých proroků

Předpoklady: Vyjmenovat, období dějin - od rozdělení království až do 3. st. př.Kr., příběh Jonáše a

záchrana Ninive, hl. města Asyrie kolem r. 880.

Analogie: Jonáš byl 3 dny v břiše velké ryby - Ježíš byl 3 dny v hrobě Cíle: A) Ukázat, jak Bůh člověka v průběhu dějin stále zve k následování.

B) Naučit se číst neustále se upřesňující myšlenku příchodu Mesiáše.

20. Prorok Daniel

Předpoklady: Baltazarova hostina, prorok Daniel (ukázka: příběh ve lví jámě, předpověď "Syna člověka" (Dan 6. kap. a 7,13-14).

Cíle: A) Na příkladu Danieovy věrnosti ukázat důležitost zachování věrnosti Božím příkazům a nepodléhat současnému konzumu.

B) S pokorou očekávat příchod Božího Syna.

21. Prorok Ezechiel a znovubybudování chrámu

Předpoklady: Prorok, odvečen do Babylonie, má vidění Boží slávy, ale též hříšnost svého lidu a zrušení chrámu. Lid, očistěný utrpením, se stává Božím lidem a vrací se do vlasti. Předpovědi Dobrého pastýře (Ez 34,23-31), návratu svého lidu (Ez 36,23-33), vzkříšení mrtvých a vize Nového Jeruzaléma s nově zbudovaným chrámem, z něhož tryská životodárný pramen - Kristus.

Cíle: A) Uvidět, že hřích plodí trest, ale po pokání přijde zas Boží milosrdenství. B) Křestní pramen v kostelích jako naplnění Starozákonní vize.

22. Pronásledování židů za Antiocha, Juda Makabejský

Předpoklady: Izraelité po návratu do vlasti již nejsou samostatným státem, ale proroci Zachariáš a Ageus mají vizi slávy chrámu: "...větší bude jeho sláva, neboť na toto místo přijde pokoj" - po jeho dlažbě budou chodit nohy Mesiáše. Pevnost víry Judy Makkabejského a dodržování Zákona i při nátlaku, který může končit smrtí.

Cíle: A) Učit děti vážit si víry v Boha.

B) Učit se čerpat povzbuzení ze vzorů věrnosti víře a statečnosti starozákonního lidu (1 Mak 2,15-22).

23. Trpělivost v utrpení - Job

Předpoklady: Převyprávět příběh (kniha Job) - ukázat, že Job je nesprávně obviněn přáteli, že zakouší trest za hříchy. Smysl lidského utrpení může ukázat jen víra: "Věřím, že můj Vykupitel žije..." (Jb 19,25-27). Jobova pokora před Bohem (Jb 40,1-5; 42,1-6) a Boží odměna - Jobův požehnaný život.

Cíle: A) Učit se přijímat z rukou Božích i utrpení a bolest a obětovat ji jako smír za hříchy svoje i druhých.

B) Věřit, že spolu s Kristem je možno překonat každou obtíž života.

V. BŮH PŘÍCHÁZÍ V JEŽÍŠI KRISTU

24. Mesiánská proroctví se naplňují

Předpoklady: Proroctví (Mi 5,1-5) a další (opakování z Iz) mesiánské představy v době Ježíšova příchodu.

Zvěst o Ježíšově narození (Mt 1,18-25).

Cíle: A) Ukázat vtělení a narození Ježíšovo jako naplnění mesiánských předpovědí.

B) Ukázat, že Ježíš přinesl nový způsob života v mezilidských vztazích.

25 Jan Křtitel jako "předchůdce Páně"

Předpoklady: Příběh narození Jana Křtitele (opakování) a smysl jeho vystoupení (Mt 3,1-6; 13-14), srovnání s proroky (Iz 40,3-5): "Připravte cestu Pánu..." - jeho vlastní svědectví Jan 1,22-27). Ježíšovo svědectví o Janovi (Mt 11,2-15), Janova smrt (Mt 14,2-12).

Cíle: A) Učit se od Jana Křtitele správně hodnotit sebe sama

B) Připravit vztah pro vyznání dětského srdce: "Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa".

VI.PŘIBLÍŽILO SE BOŽÍ KRÁLOVSTVÍ

26. Ježíšovo vystoupení v Kafarnaum

Předpoklady: Jádru radostné zvěsti - evangelia - podle (Mt 4,12-17): "Čiňte pokání, neboť se přiblížilo Boží království" (výklad). Ježíš přináší novou kulturu mezilidských vztahů - kulturu dávání (Dávejte a dostanete).

Cíle: A) Učit se žít s dětmi podle zásad pro Boží království.

B) Zvykat si dělat radost rodičům, příbuzným, starým lidem - sdělujeme si, co komu může udělat radost.

27. Petr odhaluje Ježíšovu totožnost: Kristus, Syn Boží

Předpoklady: Událost cesty do Cesareje Filipovy (Mt 16, 13-20), Bůh Otec si Petra vyvolil k tomuto vyznání, Kristus mu proto předává "klíče od nebeského království. Ježíš - Mesiáš má moc ustanovit svého prvního náměstka a dát mu pravomoc nad všemi ostatními lidmi.

Bůh utvrzuje apoštoly Petra, Jakuba a Jana ve víře, že Ježíš je opravdu Mesiášem - Synem Božím.

Cíle: A) Vést děti k osobnímu vyznání: "Ty jsi slíbený Mesiáš - Syn Boha živého", aby se tato věta stala opravdu základem jejich víry.

B) Rozhovořovat jejich lásku ke Kristu drobnými skutky Ježíšovi pro radost - po příkladu sv. Terezičky sypat růže na cestu za Ježíšem.

28. Ježíšovo ukřižování jako naplnění proroctví a jako záchrana lidí pro věčnost

Předpoklady: Převyprávět události v Getsemanské zahradě s důrazem na Ježíšovu úzkost a rozprchnutí učedníků (Mt 26,30-46), Jidášův polibek jako výsměch Ježíšově lásce k lidem, výsměch vojáků, Ježíšovo ukřižování, smrt (podle Mt 27.kap.) a svědectví žen o zmrtvýchvstání.

Srovnání s Izaiášovým proroctvím ve Zpěvech Jahvova služebníka (Iz 53, 4-12).

Cíle: A) Uvěřit v Ježíšovu schopnost vzít na sebe hříchy světa, tedy i hříchy naše.

B) Jako Šimon z Cyreny dobrými skutky a přemáháním svých špatných sklonů pomáhat Ježíšovi nést kříž hříchů celého světa.

29. Ježíšovo zmrtvýchvstání a zpráva: "Proč hledáte živého mezi mrtvými?"

Předpoklady: Opakovat svědectví žen o zmrtvýchvstání a andělovo sdělení: "Proč hledáte živého mezi mrtvými?" (Mt 28,1-11). Ježíšovo zjevení v Galileji (Mt 28,16-20).

Cíle: A) Ukázat, jakým způsobem je dnes Ježíš přítomen mezi námi (Eucharistie, ve společenství v jeho jménu, zvláštním způsobem pak při liturgii - Mt 18,20; v každém bližním - Mt 25,40; ve Svatém otci, biskupech a kněžích - Mt 10,40; když máme bolest a neseme ji s Ježíšem.

B) Snažit se pomáhat Ježíšovi všude, kde se s ním setkáváme.

30. Ježíšovo nanebevstoupení a vize proroka Daniele

Předpoklady: Událost (Sk 1,4-11), druhý příchod Krista a prosby prvních křesťanů: "Maranatha - Pane, přijď", srovnání s vizí proroka Daniele o Synu člověka (Dan 7,13-14).

Cíle: A) Vést děti, aby se snažily žít v očekávání Kristova příchodu.

B) Žít tak dobře, aby nás příchod Páně nikdy nemohl nepříjemně překvapit.

31. Soslání Ducha svatého a Petrovo svědectví v síle Ducha

Předpoklady: Události seslání Ducha svatého a Petrova řeč: "Ať tedy všechn Izrael s jistotou ví, že toho Ježíše,... učinil Bůh Pánem a Mesiášem" (Sk 2,36) a křest prvních křesťanů.

Cíle: A) Žít a jednat v síle Ducha svatého.

B) Děkovat Nejsvětější Trojici za plán i uskutečnění naší spásy.

VI. BUDEME-LI S KRISTEM ŽÍT, BUDEME S NÍM I KRALOVAT

32. Ježíš je mezi námi stále

Předpoklady: Opakování z 29. hodiny, kde najdeme Ježíše mezi námi (Mt 28,20). Ježíš nás vede ke spáse skrze službu církve, přichází k nám v Eucharistii a pomáhá nám na cestě do věčnosti.

Cíle: A) Zakoušet Ježíšovo působení skrze svátosti církve.

B) "Hlásat ze stěch", že Ježíš je Boží Syn, který nás zachránil pro život v Božím království, které začíná již dnes a přerůstá do věčnosti.

33. Jsme-li živeni Božím Duchem, dejme se jím také řídit"

Předpoklady: "Ovoce Božího Ducha je však láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota,.. " (Gal 5,22-25). Dejme se vést Božím Duchem o prázdninách i celý život, abychom spolu s Kristem mohli i kralovat.

Cíl: A) Snažit se vést děti k citlivému vnímání krásy přírody, ale i duchovní krásy lidí, kteří mají v sobě "ovoce Božího ducha".

B) Připomenout, že Ježíš je s námi stále, a proto je třeba neustávat v modlitbě, liturgii i konání dobra pro druhé ani o prázdninách.

VI. TRÍDA - KŘESŤANSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY

Všeobecné cíle:

- * Děti poznávají a postupně si osvojují křesťanské učení víry, jehož zdroji jsou: Písmo svaté Starého a Nového zákona, tradice a učitelský úřad církve.
- * Katecheté učí děti vnášet poznané pravdy do svého života s pokorným uznáním řádu stvoření a z toho vyplývající hierarchie hodnot.
- * Katecheté se snaží děti disponovat k tomu, aby na základě poznání učení víry bytostně vzdávaly slávu a chválu svému Stvořiteli a ukazovali na něho i nevěřícím spolužákům i ostatním lidem.
- * Katecheté povzbuzují děti k uznání hlavních cílů člověka pro svět i pro věčnost: vzdávat chválu a slávu svému Stvořiteli a plnit jeho vůli v tomto životě a dosáhnout věčné radosti v nebi.

ÚVOD

1. Učení víry, vyznání víry

Předpoklady: Po přivítání a vzájemném představení si děti vzájemně sdělují některé příhody z prázdnin, zvláště zkušenosti s Božím vedením. Ukazujeme si Boha jako původce všeho krásného, v něm mají původ i lidé. Seznámíme děti s tématem tohoto školního roku: Vyznání křesťanské víry.

Cíle: A) Zopakovat a rozlišit apoštolské (užívá se např. na počátku modlitby Růžence) a Nicejsko - Cařihradské vyznání víry.

B) Učit děti dívat se kolem sebe a formulovat, proč mnoho lidí Boha nezná nebo je protinábožensky orientovaných.

I. DĚKUJEME TI, PANE, ŽE TĚ MŮŽEME POZNÁVAT VE STVOŘENÍ

2. Příroda mluví o Stvořiteli

Předpoklady: Děti obdivují krásy přírody - přinést list, rostlinu, jakoukoliv věc a hledat v nich moudrost jako Stvořitelovy stopy. Závěrem vyslovit tvrzení 1. Vat. koncilu: Boha lze poznávat přirozeným rozumem ze stvořených věcí.

Cíle: A) Učit děti žasnout nad divy stvoření a v něm hledat stopy Boží.

B) Hledat v řádu stvoření Boží záměr s člověkem.

3. Dnešní věda a Bůh

Předpoklady: Podle výpovědí mnoha vědců - např. I. Newtona, Ch. Darwina, A. Einsteina,... se můžeme přesvědčit, že věřili v Boha. Ukazujeme si, o co se v současnosti jednotlivé vědní disciplíny snaží: Některé výsledky ekologie, astrofyziky, přírodních věd,...

Cíle: A) Ukázat, že věda a víra nestojí ve vzájemném protikladu, ale každá se dívá na stvoření jiným pohledem. Obě vzájemně spolupracují a mají k sobě vzájemnou úctu.

B) Udělat si nástěnku nebo plakát, reprezentující některé výsledky moderních věd a ekologie.

4. Náš konečný cíl - život s Bohem

Předpoklady: Lidé si dělají plány, stanovují cíle. Chtějí studovat, uplatnit se v povolání, založit rodinu, mít děti nebo sloužit lidem v nemocnicích, modlitbou nebo jako kněží Kristovi. Hledáme však, co je na konci všech těchto přání: hrob nebo věčná radost? Víra nám dává naději na věčnost.

Cíle: A) Pomáhat dětem objevovat velké cíle, pro něž stojí za to překonávat překážky, které nám život klade do cesty. Čím vznešenější cíl, tím je třeba více energie a odvahy k jeho uskutečnění.

B) Ukázat, že všichni lidé mají jeden konečný cíl: Společenství s Bohem ve věčnosti. Motivovat děti ke konání dobrých skutků jako vstupenek do věčného Božího království.

5. Písmo svaté Starého a Nového zákona jako zjevená pravda o Bohu a našem konečném cíli

Předpoklady: Boha poznáváme ze stvořených věcí, ale nejasně. Na mnoho věcí však člověk svým rozumem přijít nemůže - potřebuje ještě Boží zjevení (např. že Bůh je ve třech osobách, jsme Boží děti, blahoslavenství, jak máme sloužit Bohu,...). Boží zjevení je uloženo v Písmu svatém a opatruje je církev, mystické tělo Kristovo. Z Písma víme též o našem konečném cíli.

Cíle: A) Vzbuzovat v dětech úctu k Písmu svatému jako zdroji Božích zjevení.

B) Představit církev jako moudrou strážkyni Božích zjevení.

II. BOŽE, UKAŽ NÁM SVOU TVÁŘ

6. Poznáváme Boží existenci

Předpoklady: Máme svědectví mnoha lidí Starého i Nového zákona o tom, jak poznali Boha: Mojžíš v hořícím keři a na hoře Sínai, Eliáš v jemném vánku, Hospodinova slova k Jeremiášovi (Jr 1,4 nn),... Bůh přichází v Ježíši Kristu (označení Božího Syna při křtu Páně a na hoře Tábor,...). Základní rys všech zjevení: Bůh sám přichází k člověku.

Svědectví našeho svědomí o Bohu.

Cíle: A) Zcitlivět naše svědomí tak, abychom slyšeli Boží hlas a Boží přítomnost v nás.

B) Uvědomit si, že každou svatou zpovědí a každým dobrým skutkem se naše svědomí stává citlivějším.

7. Boží vlastnosti

Předpoklady: Některé špatné představy o Bohu - dědeček na obláčku, světový hodinář, přísný ředitel,...

Vlastnosti Boží: Bůh je věčný, nekonečný, nezměřitelný, všemohoucí, vševedoucí, spravedlivý, milosrdný - vlastnosti vysvětlit. Má rád každého člověka zcela osobně. Z jeho vlastností poznáváme, že mu můžeme důvěřovat.

Cíle: A) Vést děti k tomu, aby si zvykaly na představu Boha přesazného, kterého nikdy nemůže lidská bytost plně pochopit.

B) Představit dětem Boha jako Lásku, která se o nás pečlivě stará a vede nás až k věčnosti.

8. Bůh je trojjediný

Předpoklady: Bůh jako Nejsvětější Trojice se projevuje v Novém zákoně. Stvoření, zvěstování, zmrtvýchvstání,... je dílem celé Trojice. V modlitbách vzýváme Trojici: Sláva Otci i Synu... Znamení kříže doprovázíme slovy... Vrcholem je křestní formule (opakování Kristových slov). Trojjediný Bůh je tajemstvím: k vysvětlení obraz dítěte se sv. Augustinem - snáze dítě přeleje moře do dolíčku než Augustin pochopí tajemství Trojice.

Cíle: A) Pochopit, že víra v Nejsvětější Trojici je společným znakem všech křesťanských náboženství.

B) Zvyknout si obracet se v modlitbách ke všem Božským osobám.

9. Boží prozřetelnost

Předpoklady: Boží prozřetelnost spočívá na úradcích, kterými Bůh s moudrostí a láskou vede všechny tvory k jejich konečnému cíli. Kristus vybízí k synovské odevzdanosti v prozřetelnost nebeského Otce. Na Boha "vhoďte všechnu svou starost, vždyť jemu na vás záleží" (1 Petr 5,7). Bůh dává lidem možnost svobodně spolupracovat na svých plánech.

Cíle: A) Neustále nabízet dětem "bezpečí v Boží dlani".

B) Vést děti k přesvědčení, že Bůh i přes dramata hříchu vždy dává jistotu, že z každého zla nakonec vytěží dobro. Jeho cesty však poznáme až ve věčném životě.

III. JSME BOŽÍM OBRAZEM

10. Andělé

Předpoklady: O existenci duchových netělesných bytostí, Božích poslů - andělů - máme svědectví v Písmu svatém. Jsou posly Božího plánu spásy, vítají narozeného Ježíše, slouží mu v jeho pozemském životě a budou mu sloužit i u posledního soudu. I lidský život je obklopen ochranou andělů.

Cíle: A) Učit se obracet se o přímluvu k našim strážným andělům.

B) Počítat s tím, že ne věčnosti uvidíme všechny bytosti "dokonale".

11. Člověk jako Boží stvoření

Předpoklady: Člověk jako Boží obraz s tělem a nesmrtelnou duší, jako muže a ženu, aby vládl nad vším tvorstvem a sloužil Stvořiteli (Gn 2. kap.). Má věrně napodobovat Božího Syna, který se stal člověkem. Člověk porušil původní Boží plán. Stav původní svatosti muže a ženy před prvním hříchem dává poznat zjevení.

Cíle: A) Představit křest jako svátost obnovení přátelství s Bohem (když se někdo stal křesťanem, je to nový tvor).

B) Ukázat, že Boží Syn člověka osvobodil z otroctví hříchu.

12. Člověk potřebuje Zachránce

Předpoklady: Následkem prvotního hříchu je lidská přirozenost nakloněna ke hříchu a podléhá utrpení a smrti. Prvotní hřích je vlastní každému člověku, svět upadl do otroctví hříchu a potřeboval záchranu, která přišla v Ježíši Kristu.

Cíle: A) Sdělovat si, kdy bylo nutno překonávat pokušení ke hříchu.

B) Ukázat Ježíšovu pomoc v našich každodenních drobných či větších pádech - milost, která nás posvěcuje a která nám pomáhá.

IV. BŮH PŘÍCHÁZÍ A ZACHRAŇUJE

13. Proroci očekávají Vykupitele

Předpoklady: Porušená přirozenost člověka se projevuje také v tom, že chce jeden člověk ovládat druhé (příklady z historie). Jeho zvrácená touha má neblahé následky: zotročování, vykořisťování a chudobu druhých, někdy i jejich předčasnou smrt.

Kořenem všeho je hřích. Z něho se člověk nemůže osvobodit sám - potřebuje Zachránce. Bůh posílá k vyvolenému národu proroky a slibuje záchranu (Iz 7,14; Mi 5,2; Iz 53,1-9).

Cíle: A) Na příkladech z deního života ukázat, že člověk ke svému životu často potřebuje pomoc druhých (nemoc, úraz, k učení,..).

B) Spadne-li člověk do hluboké jámy, bez pomoci zemře, i když si nezpůsobí těžké zranění. Na tomto příkladu pochopit, že z hříchu ho může osvobodit jedině Bůh, který posílal proroky a nakonec svého Syna.

14. Mesiáše očekávali pohané i Izrael

Předpoklady: Řečtí filosofové Platon a Sokrates, kteří spekulativně dospěli až k existenci Boha, toužili, aby tento Bůh sestoupil z nebe a poučil nás. V Izraeli díky prorokům byla myšlenka na příchod Mesiáše velmi živá, ale směřovala se s myšlenkou na obnovení samostatného státu, jaký byl v době králů. Ježíš však nepřinesl záchranu jen jednomu národu, ale všem lidem (Iz 9,1-6; 12,1-5).

Cíle: A) Ukázat posuny v představách Zachránce u Izraele i u mnoha lidí v současnosti (připomenout New Age, Moonova církev sjednocení,...)

15. Palestina - rodná země Ježíše Krista

Předpoklady: Pomocí map, fotografií,... přiblížit izraelskou zemi (geografie, flora,...). Ukázat náčrtky domků z tehdejší doby a místa, kde jsou dodnes zachovány některé zbytky staveb Ježíšovy doby.

Cíle: A) Přiblížit dětem geografii, zvyky a důležitá centra Izraele.

B) Seznámi děti s "Loretou", která skrývá domek z doby Ježíšovy.

16. Ježíš historický

Předpoklady: Seznamujeme děti s literárními prameny, které poskytují zprávy o životě Ježíšově: Josephus Flavius * r.38 (Židovské Starožitnosti), dopis Plinia mladšího císaři Trajánovi (r.112), Tacitovy Anály (r.117) Podstatná svědectví poskytuje samo Písmo svaté.

Cíle: A) Seznámit děti s pohanskými, židovskými i křesťanskými prameny, které poskytují informace o Ježíši Kristu a prvních křesťanech.

B) Seznámit s obsahem nejstaršího zbytku papyru z r.125 s úryvkem evangelia sv. Jana (sv Jan + kolem r.100) s rozhovorem Piláta s Ježíšem o tom, zda je židovským králem.

17. Božství Ježíšovo

Předpoklady: Ježíšovy zázraky jako ukázky jeho moci (Jan 10,25-30; 12,47 - 50). Příklady: proměnění vody ve víno, rozmnožení chlebě, utišení bouře, vzkříšení Lazara,... Petrovo vyznání u Cesareje Filipovy : "Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého" (Mt 16,16).

Cíle: A) Prosit Boha o dar víry, abychom spolu s Petrem mohli vyznat: "Ty jsi Mesiáš, Syn Boží".

B) Vzbudit v dětech snahu stát se Ježíšovými svědky i pro lidi, s nimiž se setkáváme.

V. JEŽÍŠOVO UČENÍ PRONIKÁ DO NAŠICH SRDCÍ

18. Blahoslavenství - program pro Boží království

Předpoklady: Komu se v Izraeli říkalo Rabi - učitel. Každý učitel měl své žáky. Žáky Ježíšovými byli především apoštolé, ale i další učedníci, někdy i velké zástupy lidu. Ježíšovo kázání na hoře - Blahoslavenství jako program pro Boží království (Mt 5,1-20) - výklad.

Cíle: A) Učit se radostně následovat Krista i v přijímání bolesti (př.: Petr a Jan před veleradou - Sk 5,40-42).

B) Vnášet do života přikázání lásky k Bohu a bližnímu a konat skutky lásky je naše vstupenka do Božího království.

19. Kristovi učedníci a odpůrci

Předpoklady: Vztahy lidí k Ježíšovi:

* apoštolové - povolání (Mt 4,18-22), vyvolení (Mt 10,1-4) a rozeslání do světa jako nejbližší spolupracovníci. Pozdější apoštolové: sv. Pavel; * 72 učedníků (Lk 10,1-12), které Kristus rozesílá po dvou hlásat radostnou zvěst

* lid, který radostně přijímá vše, co Ježíš učí

* Ježíšovi odpůrci: Farizeové a učitelé zákona (Mt 15,1-20).

Novodobí apoštolové, učedníci a farizeové a jejich vztah k Božímu království.

Cíle: A) Vidět apoštoly jako sloupy, na nichž stojí církev B) Zařadit sami sebe, v čem jsme podobni lidem, přijímajícím Boží slovo a v čem farizeům.

20. Kristovy požadavky na člověka

Předpoklady: Kristovy požadavky pro Boží království:

* nepohrdat žádným člověkem (Mt 18,12-14),

* modlitba ve společenství s bratry (Mt 18,18-20)

* odpouštět těm, kteří nám ublížili (Mt 18,21-22)

* dávat "císaři a Bohu to, co jim patří" (Mt 22,21)

* opustit pro Krista vše (Mt 19,16-26)

Cíle: A) Formovat svůj život podle Ježíšových požadavků

B) Učit se, že milovat Boha znamená milovat bratry (1 Jan 4,7).

21. Ježíš - muž bolesti

Předpoklady: Opakovat události umučení Páně (Jan 18. a 19. kap.) s odkazy na SZ - uvedeno např. v ekum.vydání Bible. Svědectví prázdných pláten Petra a Jana, svědectví apoštola Tomáše: Pán můj a Bůh můj. Ospravedlnění člověka Ježíšovou obětí (1 Kor 15,20-22).

Cíle: A) Vidět stopy vzkříšeného Krista mezi námi

B) Učit se prožívat mši svatou s Kristem, který se znovu obětuje, aby se nám mohl darovat.

22. Kristus oslavený - Zmrtvýchvstání

Předpoklady: Ježíšovo Zmrtvýchvstání jako základní pravda víry. Co mnohokrát předpověděl, to se stalo. Apoštolové a jiní lidé se s ním setkávali. Jeho tělo mělo již jiné vlastnosti (např. procházel zavřenými dveřmi,..). Mnoho apoštolů i jiných křesťanů za tuto pravdu položilo život.

Cíle: A) Skrze víru ve zmrtvýchvstání uvěřit, že Ježíš je s námi stále.

B) Hledat různé příklady světců, kteří za víru v Krista zmrtvýchvstalého položili život.

23. Kristus - vítěz nad světem

Předpoklady: Ježíšův život po zmrtvýchvstání a jeho nanebevstoupení (Mt 28,18-20) z místa na Olivové hoře. Svou jedinečnou mocí konal vždy dobro. Dnes je současně v nebi i zde na zemi, jak to slíbil. Apoštolové v jeho jménu vykonali mnoho zázraků. Opakujeme způsoby Ježíšovy přítomnosti mezi námi.

Cíle: A) Opakovat podle Vyznání víry pravdy o Ježíšovi.

B) Připomenout dětem, že mohou spořít "balíčky dobrých skutků" v nebi.

VI. JEŽÍŠŮV DUCH ŽIJE V CÍRKVI

24. Duch svatý

Předpoklady: Zopakovat stručně událost seslání Ducha svatého (Sk 2.kap.). Starozákonní letnice jako událost oběti prvotiny z úrody - 50. den po velikonocích a později znovunalezení Mojžíšova zákona. Duch svatý dal apoštolům své dary, aby mohli přinášet jeho plody lidem.

Proto byli schopni vydávat svědectví o příchodu a oběti Božího Syna. Letnice jsou dnem založení církve jako společenství Božího lidu. Připomenout i přítomnost P. Marie.

Cíle: A) Ukázat, že Duch svatý i v současnosti vane "kde chce a kudy chce". Ukázkou toho jsou nové konverze kolem nás.

B) Ukázat hřích jako největší překážku působení Ducha svatého v člověku.

25. Vznik a rozšíření církve po celém světě

Předpoklady: Cestou do Cesareje Filipovy Ježíš sděluje svou představu církve (Mt 16,17-19). Křest prvních 3000 lidí o Letnicích, Petr v čele církve. Svědectví Gamalileovo (Sk 5,37-39). Ježíšova předpověď se plní (Sk 1,8). Církev je dnes rozšířena po celém světě (stručná historie jejího rozšíření).

Cíle: A) Ve světě je dnes tolik nevěřících, protože mnoho pokřtěných nežilo podle Ježíšových požadavků. Ukázat, že svět dnes potřebuje svědky.

B) Uvědomit si, že církev je společenství všech pokřtěných, sjednocených jedinou vírou a uznávajících papeže jako viditelného náměstka Kristova na zemi. Ptát se ve svém okolí, proč lidé dnes nevěří v Boha, neuznávají církev a hledat společné odpovědi.

26. Uspořádání a správa církve

Předpoklady: Církev je Mystické tělo Kristovo, jehož údy jsou všichni pokřtění - živí i zemřelí. Navíc k ní patří i ti, kteří si zasloužili být k ní přičleněni "křtem touhy". Vnější uspořádání církve: Svatý otec, úřady Apoštolského stolce v čele s některými kardinály ve Vatikánu - Řím, diplomatictí zástupci církve v jednotlivých státech, poradní sbor Svatého otce - asi 130 kardinálů. Svět je rozdělen na diecéze v čele s diecézními biskupy a jejich diecézními úřady. Uspořádání v ČR. Všeobecné koncily.

Cíle: A) Zjistit si našeho faráře, kaplany, děkana (vikáře), biskupa, generálního vikáře a jeho funkci, generálního sekretáře České biskupské konference.

27. Jedna svatá církev

Předpoklady:

Přehled křesťanských církví a denominací: katolická, pravoslavná (1054) - současné snahy po sjednocení, Luterovy Artikule (1570) neuznávají učitelský úřad církve. Vznik protestantů, kteří spoléhají na Písmo svaté a vedení Ducha svatého. Další evangelické denominace: luterská, kalvínská, anglikánská, metodistická, baptistická, adventistická, Bratrská církev a Bratrská jednota, křesťanské sbory,... Ekumenické snahy a požadavek Svatého otce k 3. tisíciletí: činit oboustranné pokání a vzájemně si odpustit.

Požadavek mateřského jazyka v církvi byl splněn II. VK.

Cíle: A) Ukázat na církev, která vychovala řady světců

B) Přečíst Ježíšovu Velekněžskou modlitbu a ukázat, že dnešní rozdrobenost církve vznikla tím, že křesťané neplnili Ježíšův odkaz: "Aby všichni jedno byli...aby svět uvěřil, že Ty jsi mě poslal" (Jan 17,20 n).

28. Církev je všeobecná a apoštolská

Předpoklady: Církev se rozšířila do celého světa a je otevřena všem lidem - všeobecná. Ježíšova podobenství o Božím království lze vztáhnout i na církev (o hořčičném zrnu, o kvasu v těstě - převyprávět). Semennem nebo kvasem, pokladem,... je Ježíš, který zemřel, aby vydal užitek stonásobný (podle Jan 12,24-26).

Je založena na moci, kterou dostali od Krista apoštolové, kteří ji předávají vzkládáním rukou dalším při biskupských a částečně též kněžských svěceních. Apoštolská také znamená misijní.

Cíle: A) Seznámit děti s pojmy všeobecná a apoštolská.

B) Vybrat si některé světce - misionáře (Damián de Weuster, František Xaverský,...) za své vzory a učit se od nich lásce k bližním.

VII. ŽÍT S BOHEM ZNAMENÁ TAKÉ JEDNOU S NÍM KRALOVAT

29. Společenství svatých

Předpoklady:

Všichni křesťané - žijící i v nebi - tvoříme jediné mystické tělo Kristovo (1 Kor 12,12-26). Když se modlí jedna část, modlí se celá církev, když trpí ... Křest se uděluje křest novému (malému nebo dospělému) křesťanu v okruhu farní rodiny, často při mši svaté - symbol toho, že křesťan patří do přirozené rodiny, ale i farní, diecézní a celocírkevní rodiny Božích dětí. Společenství slibuje novému křesťanovi podíl na obětech, modlitbách a oběti Kristově.

Podobně máme i společenství, tedy i povinnost modlitby za duše v očistci a svaté, často bezejmenné přímluvce v nebi.

Cíle: A) Na Ježíšově líčení posledního soudu (Mt 25,40) ukázat, že k dosažení svatosti je třeba sloužit těm nejpotřebnějším.

B) Obětovat modlitby a zejména mši svatou za duše v očistci. Oni sami si pomoci už nemohou a jednou se třeba přimluví u Boha i za nás.

30. Smrt ve světle víry - věříme, že lidská duše je nesmrtelná

Předpoklady: Podobenství O boháči a Lazarovi (Lk 16,19-31),

Ježíš hovoří o pekle a věčném životě. Na přímluvu svatých, kteří žijí v nebi, se mohou stát i zázraky. Královnou všech svatých je Panna Maria. Zjevení v Lurdech a uzdravení mnoha ubožáků na její přímluvu. Nebe je odměnou i mučedníkům.

Cíle: A) Pěstovat v dětech vědomí nesmrtelné duše a vnitřní dialog s vlastním svědomím, které nám zvažuje, co konat máme a co ne.

B) Ukázat, že našimi nejlepšími přímluvci, vzory a spolupracovníky jsou P. Maria a naši křestní patroni v nebi.

31. "Poslední věci" člověka

Předpoklady: Zjišťujeme, že každý člověk jednou zemře. Po oddělení nesmrtelné duše od mrtvého těla nastane ihned osobní soud každého člověka. Bude také jednou konec světa, kdy znovu přijde Kristus ve slávě a nastane poslední soud živých i zemřelých. Všichni dostanou svá oslavená těla s podobnými vlastnostmi, jako měl Ježíš po svém zmrtvýchvstání. Ježíšův příslib (Jan 14,2).

Cíle: A) Na podobenství o hostině (Mt 22,1-14) vysvětlit symboliku odmítnutí pozvání, potřebu svatebního šatu a člověka bez něj.

B) Seznámit děti s tím, že lidé umírají nejen ve stáří, ale i v dětském věku. Proto je třeba žít tak, aby nás Pán vždy zastihl připravené na věčné setkání s ním (podobenství o ženichu a družičkách - Mt 25,1-13)

32. "Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo,.. co Bůh připravil těm, kdo ho milují"

Předpoklady: Podobenství o pšenici a pleveli (Mt 13,24-30).

Uschlý fíkovník bez ovoce - symbol promarněného života (Mt 21,18-22). Další podobenství mluví o věčném zavržení a věčné spáse. Žijme tak, abychom jednou mohli žít v nebi.

Cíle: A) Vzbuzovat stále v dětech touhu po naplnění života

B) Hledat v sobě hřívný jako dar Boží, abychom je nepromarnili (Lk 19,11-27) - stručně převyprávět a orientovat děti k sebeobjevování svých schopností.

33. Stále se radovat z toho, co jsme poznali a co vyznáváme

Předpoklady: Stále se radovat (Fil 4,4-9; Kol 3,9-17) jako program pro prázdniny i pro celý náš život. "A nade všechno mějte lásku, protože ona je svorník dokonalosti" (Kol 3,14).

Cíle: A) Připravit děti na plné prožívání prázdnin a radosti ze všeho svoření (hvězdy, krásy hor, přírody,...)

B) Hovořit s dětmi o tom, že i o prázdninách se slouží liturgie mše svaté a Ježíš nám dá do srdce radost, kdykoliv se jí zúčastníme.

VII. TŘÍDA

SVÁTOSTI, POSVÁTNÁ ZNAMENÍ BOŽÍ MILOSTI

Obecné cíle: * Vést děti k prohloubení modlitby

* Ukázat liturgii jako zpřítomnění dějin spásy a vést děti k hlubšímu prožívání liturgie a svátostnému životu

* Vyzvat děti k vlastní apoštolské činnosti mezi všemi lidmi, s nimiž se setkají. Připravit je i přiblížením některých událostí z historie českého národa a učit je vidět klady i záporny těchto období.

I. S DŮVĚROU PŘICHÁZÍME K OTCI

1. Modlitba a její nutnost v životě křesťana

Předpoklady: Modlitba jako dialog s Bohem a jako prostředek dorozumění se všemi lidmi. Společné modlitby různých náboženství jako základ dialogu mezi nimi, každý rok v lednu týden modliteb za sjednocení křesťanů. Ježíš nás vede k modlitbě individuální (Mt 6,6) a k modlitbě ve společenství.

Cíl: A) Učit se ve skupině modlit některými přímluvami, prosbami a děkováním.

B) Uvědomit si, že vlastně mnoho křesťanských písní je vlastně společnou modlitbou.

2. Druhy a způsoby křesťanské modlitby

Předpoklady: Různé způsoby modlitby: recitovaná, vlastními slovy - vnitřní, rozjímavá, aktuální milost nazírání. Připomínka některých světců - mystiků (sv Terezie, sv. Jan z Kříže,..)

3. Modlitba Otče náš

Předpoklady: Podle homilie Svatého otce Jana Pavla II. na Sv. Kopečku.

Cíle: A) Porozumět tomu, co často jen mechanicky odříkáváme.

B) V rozhovoru s Bohem se učit vidět, co je podstatné v našem životě.

4. Konkrétní způsoby modlitby

Předpoklady: Hovoříme o známých recitovaných modlitbách, které se obracejí na Boha přímo nebo prostřednictvím přímluvy. Největší přímluvkyní je P. Maria, andělé strážní, naši křestní patroni. Modlitba Zdráva's, Maria; Růženec.

Cíle: A) Radovat se z toho, že Bůh nám může vždy pomoci

B) Učit se správně chápat a užívat přímluvné modlitby P. Marie a svatých.

II. PANE, DÁVÁŠ MI POKRM V PŘÍHODNÝ ČAS

5. Boží milost - pravý vinný kmen

Předpoklady: Ježíš se přirovnává k vinnému kmeni (Jan 15,1-6), jsme naroubováni na Krista - jako míza k nám přichází nezasloužená Boží milost, která nás posvěcuje na cestě k Bohu.

6. Milost pomáhající

Předpoklady: Všichni lidé si mají navzájem pomáhat. Lidé jsou postavení vzhledem k Bohu jako člověk v hluboké jámě, odkud se nemůže vlastními schopnostmi dostat, pokud mu někdo druhý nepodá žebřík nebo lano. Křtem a svátostí smíření je člověk naroubován na Krista - získává posvěčující milost. Pomáhající milost je světlo pro náš rozum a síla pro vůli, abychom Boží život dostali a uměli si ho udržet. Bůh podává pomocnou ruku každý den a každému.

- Cíle: A) Vzbudit v dětech vděčnost za milost křtu a svátosti smíření.
B) vést děti, aby viděly ve svém životě Boží pomoc při mnoha příležitostech.

7. Posvátná znamení Boží milosti, svátostiny

Předpoklady: Viditelná znamení, pocházející od Krista jimiž se předává Boží milost posvěcující (křest, svátost smíření) a rozmnožující (biřmování, eucharistie, svěcení kněžstva - na jáhny, kněze nebo biskupa, pomazání nemocných a manželství). Krátce si ujasnit viditelné znamení a milost při udělování různých svátostí.

- Cíle: A) Sdělovat si zkušenosti z prožitku přítomnosti na křtu školního dítěte, ostatních svátostí.
B) Vzbuzovat v dětech touhu po přijímání svátostí, zvláště slavení eucharistie.

III. SVÁTOSTI UVEDENÍ DO KŘESŤANSKÉHO ŽIVOTA

8. Křest

Předpoklady: Křest Ježíšův v Jordánu, etiopského komoří (Sk 8,26-40) - ustanovení Kristem (Jan 3,3-5; Mk 16, 15-17; Mt 28,19-20). Obřad udílení křtu, nový život v Kristu (2 Kor 5,17). Křestní slib. Život ve svobodě Božích dětí (Řím 8,15-18).

- Cíle: A) Obnovit v dětech křestní závazky
B) Uvědomit si, co to je žít ve svobodě Božích dětí.

9. Katechumenát - doba přípravy

Předpoklady: Doba přípravy, délka trvání minimálně jeden rok, příprava rodičů u nemluvnat, příprava katechumenů a obřady přijetí do katechumenátu, malé exorcismy a obřad předání Vyznání víry a modlitby Otče náš. Závazky rodičů a kmotrů. Mystagogické období nového křesťana.

- Cíle: A) Seznámit děti se současnou přípravou na křest
B) Uvědomit si, kde a kdy jsme byli pokřtěni, kmotry i křestní patrony. Na všechny velké věci se musí člověk připravit.

10. Biřmování - plnost daru Ducha svatého

Předpoklady: Ježíšův příslib Ducha Přímlyvce (Jan 15,26-27), Letnice - první seslání Ducha svatého (opakování Sk 2.kap.), biřmování v Samařsku (Sk 8,5-17), biřmování v naší katedrále i v jiných kostelech.

Současný způsob biřmování, biskup - udělovatel, formulace: "Přijmi pečeť daru Ducha svatého.

- Cíle: A) Disponovat děti k přípravě na biřmování ve farnosti.
B) Na apoštolech i příkladech ze současnosti ukázat působení Ducha svatého po přijetí svátosti.

11. Slavení eucharistie - tajemství víry

Předpoklady: Kořeny tajemství eucharistie jsou v poslední večeři Ježíše s apoštoly (Lk 22,14-20 - přečíst s důrazem na slova proměňování). Vysvětlení předpodstatnění jako velké tajemství, kde způsoby chleba a vína zůstávají zachovány, zatímco podstata pokrmu se mění.

- Cíle: A) Přiblížit eucharistii jako vrchol Ježíšových zázraků s jídlem (1.voda ve víno; 2. rozmnožení chleba; 3. chléb a víno se stává Ježíšovým tělem a krví).
B) Kontemplovat Ježíše v eucharistii při nejbližší návštěvě kostela, oratoře atp.

IV. TO ČIŇTE NA MOU PAMÁTKU

12. Mše svatá, kterou slouží sám Kristus

Předpoklady: Ten, kdo slouží mši svatou, je sám Kristus, který sám sebe (nekrvavě) obětuje pro spásu světa. My ostatní přítomní se k němu jen připojujeme. Každý při slavení eucharistie dělá to, co mu náleží: Biskup nebo kněz předsedá shromáždění, lektor čte, jáhen čte evangelium a vyslovuje výzvy, lidé zástupně přinášejí obětní dary,...

Cíle: A) Porozuměním obřadu se učit dělat to, co každému při mši svaté náleží
B) Pochopit, že ten, který obětuje, je sám Kristus.

13. Části mše svaté

Předpoklady: Základní části mše svaté: Vstupní a závěrečná část, bohoslužba slova a bohoslužba oběti. Dialogické části mše svaté. Bohoslužebné úkony.

Chléb a víno jako dary země a naše starosti jako obětní dary.

Cíle: A) Učit se plně prožívat mši svatou s Ježíšem uprostřed shromáždění.
B) Vést děti k pochopení liturgie jako vrcholné modlitby Kristovy i naší.

14. Rozumět mši svaté

Předpoklady: Podle malého misálku probíráme s dětmi slova, úkony a postoje při jednotlivých částech mše svaté se zaměřením na cykly čtení a zejména různé formulace eucharistické modlitby.

Cíle: A) Učit se přijímat "pokrm" stolu Božího slova

B) Učit se vidět při slavení eucharistie různé formy Kristovy přítomnosti.

15. Bohoslužebná roucha a liturgické předměty

Předpoklady: Oblečení biskupa a kněze, jáhna, liturgické barvy, potřeby pro obětní stůl, kalich a patena, misál, ambon, stolec pro obětní dary,...

Cíle: A) Učit se pomáhat s přípravou mše svaté v našem kostele. B) Pochopit, že vše při mši svaté má svůj účel a má nám pomáhat stále se přibližovat Ježíšovi.

V. SVÁTOSTI UZDRAVOVÁNÍ

16. Svátost smíření - oslava Božího milosrdenství

Předpoklady: Příběh Ježíšovy návštěvy v Šimonově domě (Lk 7,36-50) a výklad podoběnství o dvou dlužnících. Ježíš odpouští hříchy ženě, která mu olejem maže nohy (Lk 7,44-50).

Cíle: A) Ukázat, že bez lásky a pokory není možné odpuštění

B) Vzbuzovat v dětech přesvědčení o nutnosti pokání za zlo, k němuž jsme se ve svátosti smíření přiznali.

17. Jak slavíme svátost smíření - zpytování svědomí

Předpoklady: Opakujeme a prohlubujeme praktickou přípravu na svátost smíření: Zpytování svědomí - hříchy k Bohu, bližnímu a k sobě (hlavní hříchy). Důležitost úplného vyznání hříchů k odpuštění (Kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije). Pravidelná svátost smíření dává Boží milost - pomáhá uchovat čistotu a věrnost Bohu.

Cíle: A) Vést děti ke svátosti smíření jako pravidelné hygieně duše

B) Prožívat odpuštění hříchů jako nový začátek sjednocení s Bohem.

18. Lítost a předsevzetí

Předpoklady: Dokonalá a nedokonalá lítost, kající bohoslužby a modlitby jako disponování ke svátosti smíření.

Nutnost předsevzetí alespoň v něčem se polepšit.

Co dělat v případě nebezpečí, není-li nablízku kněz: Litovat hříchů z lásky k Bohu, ne ze strachu před trestem.

Cíle: A) Sejít se ke krátké kající modlitbě jako dispozici ke svátosti smíření.

B) Učit se jako Ježíš přijímat drobné i velké rány osudu jako smírnou oběť za své i cizí hříchy.

19. Dostiučinění - pokání

Předpoklady: Davidův hřích a trest (2 Sam 11. a 12. kap.). Lotr se obrací na ukřižovaného Ježíše s prosbou o odpuštění. Kněz před rozhřešením dává za pokání zpravidla nějakou modlitbu, mytí nádobí, skutek lásky atp. Tím se zmenšují naše časné tresty, které zbývají po svátosti smíření.

Cíle: A) Vést děti k pochopení smyslu dostiučinění (pokání) po svátosti smíření.

B) Nabízet se Bohu jako smír za hříchy svoje i druhých.

20. Odpustky

Předpoklady: Získat odpustky znamená získat odpuštění časných trestů k odpykání našich nebo cizích hříchů, které nejčastěji věnujeme duším v očistci. Podmínky pro získání odpustků.

1. až 8. listopadu - možnost získání odpustků pro duše v očistci.

Cíle: A) Získat a věnovat odpustky našim zemřelým příbuzným

B) Seznámit se s historií odpustků.

21. Svátost nemocných

Předpoklady: Mazání olejem - druhy a svěcení olejů. Starozákonní pomazání (např. Davida za krále), pomazání Ježíše (Jan 12,7). Smysl udělování svátosti (Jak 5,14-15).

Cíle: A) Vnímat svátost nemocných jako Boží milost a modlitbu za uzdravení.

B) Nebát se účastnit udílení svátosti nemocných - nemocní potřebují naši přítomnost.

VI. SVÁTOSTI KE SLUŽBĚ SPOLEČENSTVÍ

22. Svátost kněžství

Předpoklady: Úkoly a poslání kněží a biskupů. Způsoby udělování biskupského, kněžského a jáhenského svěcení. Závazky, které na sebe svěcenci přijímají.

Cíle: A) Učit se rozlišovat jednotlivé služby svěcenců v církvi.

B) Vést děti k modlitbě za biskupy, kněze a jáhny.

23. Svatý Don Bosco

Předpoklady: Krátký životopis sv. Dona Bosca, matka Markéta jako jeho první vychovatelka, poslání pečovat o chlapce, díla. Systém preventivní výchovy s častými svátostmi. Současná práce Salesiánů.

Cíle: A) Ukázat zásady výchovy Dona Bosca: Preventivní výchova s častým svatým přijímáním svátostí a úcta k P. Marii.

B) Navštívit některou z blízkých salesiánských oratoří.

24. Manželství jako nejvnitřnější svazek života

Předpoklady: Ukázat manželství jako životní rozhodnutí a smlouvu dvou duševně a duchovně vyspělých lidí.

Člověk jako muž a žena je Božím záměrem. Způsob a forma udělování svátosti. Vzdálená a blízká příprava na manželství. Rozhodnutí přijmout děti z náruče Stvořitelovy a vychovávat je. Dnešní stav manželství a ohroženost dětí.

Cíle: A) Ukázat manželství jako záměr Stvořitele a jako smlouvu, kterou není možno zrušit do smrti jednoho z manželů.

B) Uvědomit si, co je obsahem manželského slibu, kterým si snoubenci navzájem udělují svátost.

VII. DĚJINY SPÁSY JSOU PŘÍTOMNOSTÍ

25. Církevní rok - části církevního roku

Předpoklady: V liturgii se zpřítomňují znovu události dějin spásy. Liturgický rok jako sled hlavních událostí dějin spásy, kde středem je velikonoční triduum s oslavou Krista Zmrtvýchvstalého. Části roku: Advent, doba vánoční, 1. část mezidobí, postní doba, triduum a velikonoční doba, Zmrtvýchvstání Páně a slavnost seslání Ducha svatého jako ukončení doby velikonoční, 2. část mezidobí se svátkem Krista Krále jako poslední neděle církevního roku.

Cíle: A) Uvést děti do života s Bohem prostřednictvím liturgie.

B) Vnímat slavnost velikonočního Zmrtvýchvstání jako centrální událost roku (1 Kor 15,17).

26. Liturgie velikonočního třídění (tridua)

Předpoklady: Opakovat události poslední večeře a průběh ukřižování, ukázat jejich současnou podobu v liturgii Zeleného čtvrtku, Velkého Pátku bez slavení eucharistické oběti, klidu sobotního dne jako symbol uložení Pána do hrobu a slavné Zmrtvýchvstání, kterým vrcholí vítězné drama Krista jako člověka i všech lidí.

Cíle: A) Zaměřit pozornost dětí na hlubinné prožívání velikonočního třídění.

B) Vést děti ke sjednocování s Kristem v každém utrpení a s Kristem Zmrtvýchvstalým při každém prožívání radosti.

27. Neděle - slavnost zmrtvýchvstání

Předpoklady: Prožívat radost velikonoční doby, to je radost ze setkání s Kristem Zmrtvýchvstalým. Události setkání žen, apoštolů, emauzských učedníků i více než 500 učedníků najednou (1 Kor 15, 3-7). Neděle jako Den oslavy zmrtvýchvstání, historie slavení neděle u křesťanů. Nedělní mše svatá jako naše setkání s Kristem ukřižovaným a Zmrtvýchvstalým.

Cíle: A) Vzbudit v dětech nadšení prvních učedníků, kteří se setkali se Zmrtvýchvstalým.

B) Prožívat každou neděli jako slavnost setkání se Zmrtvýchvstalým Kristem.

28. Rok se svatými

Předpoklady: Zopakovat: pojem "svatý" jako člověk, který žije smířen s Bohem i s lidmi, svatí, kteří již zesnuli, kanonizovaní a nekanonizovaní svatí. P. Maria nanebevzatá - královna andělů i svatých. Oslava smrti světce jako narození pro nebe. Vývoj procesu "svatořečení", kanonizovaní svatí.

Kalendář svatých a liturgie jako jejich oslava.

Slavnosti (vyjmenovat s daty), svátky a památky.

Slavnost Všech svatých jako všech, kteří jsou v nebi.

Cíle: A) Ukázat světce jako člověka s pozitivní orientací v každé situaci života.

B) Vzbuzovat v dětech touhu a nadšení být "světci každého dne" zde na zemi i pro věčnost.

VIII. BÝT ŽIVÝMI RATOLESTMI - POSTAVY Z NAŠICH DĚJIN

29. Karel IV., Václav IV. a Mistr Jan Hus

Předpoklady: Karel IV., císař římský a král český (vláda 1346-1378) jako slavná postava našich dějin a jako člověk hluboce zbožný, zakladatel Karlovy Univerzity, podporovatel staveb mostu a hradů,...

Václav IV., slabošský syn velkého otce, jeho znepokojení pověstmi v cizině o "kacířských Čechách" pod vlivem Wiklifivých spisů, jejichž zastáncem Byla skupina pod vedením Mistra Jana Husa. Hus káral církve, odpustkovou praxi v církvi, papeže, biskupy a kněze. Po interdiktů odchází z Prahy na venkov, jde se ospravedlnit na sněm do Kostnice. Tam odsouzen a předán světské moci a 6.7.1415 upálen.

Cíle: A) Ukázat pozitivní vývoj království za vlády Karla IV

B) Ukázat na Husa jako kněze církve, který má význam pro rozvoj českého jazyka. Jeho teologické učení je v současnosti znovu zkoumáno a jmenována ekumenická Husova komise, aby objektivně zhodnotila jeho význam.

30. Husitská doba

Předpoklady: Husitské boje (1419-1434), radikální Táborité pod vedením Jana Žižky z Trocnova, umírnění Pražané, jejich vítězná tažení, nakonec rozdělení a bitva u Lipan. Klady a zápory husitských válek, Kutnohorský dekret a uznání Čechů za "věrné syny církve", Kompaktáta jako výklad 4 artikulí pražských s dovolením podávat eucharistii pod obojí. Důsledný biblista Petr Chelčický shromažďuje okruh osob, který se za vedení synovce Jana z Rokycen stává Jednotou bratrskou.

Cíle: A) Seznámit děti s klady i zápory husitství

B) Vyložit reálně sporné údobí našich dějin s postojem pokání církve i odpuštění (viz encyklika Tertio milenio adveniente Jana Pavla II.)

31. Období pobělohorské protireformace , zvané "temno"

Předpoklady: Reformace, vrcholící za života Martina Lutera, vzbuzuje po Tridentském koncilu (1545 - 1563) vlnu protireformace, mohutných lidových misí, opřených o nově vypracovaný Katechismus katolické církve", dnes zvaný tridentský. Třicetiletá válka a vestfálský mír (v Německu postavení luteránů je stejné s katolíky, nezveřejnění papežského "brave"). U nás po Bílé hoře z příkazu panovníka vypovězení nekatolíci a ničení - především světskou vrchností - nepohodlná literatura. Klerus určoval, zda jde o heretická díla či nikoliv. Působení jezuitů, Arcibiskup Harrach zakládá seminář na výchovu kněžského dorostu. Tvrdé vystoupení císaře Karla VI. proti bludným knihám, vydání "Bible svatováclavské". Protireformace ukončena císařem Josefem II.

Cíle: A) Ukázat nezkráceně dobu protireformace u nás

B) Všimnout si pozitivních jevů doby - růstu vzdělání, dobré literatury, umění, slavné stavby, ...především růst duchovního života lidí.

32. Církev v Českých zemích po roce 1945

Předpoklady: Stav po 2. světové válce, jmenování a svěcení arcibiskupa Josefa Berana, obnovení studia na Teologické fakultě, komunistický puč v únoru 1948, rozehnutí řádů (1950 mužské, 1951 ženské řehole), zavírání biskupů a kněží, Boží Tělo 1949 v katedrále sv. Víta a internace arcibiskupa Berana, komunistické spolky MHKD, později PIT pro kolaborující kněze. Zabrání pražského semináře v Dejvicích a násilné přesídlení bohoslovecké fakulty do Litoměřic. Vliv 2. VK, ilegální vydávání literatury a svěcení kněží, zvláště řeholních, 1968

vpád sovětských vojsk, kardinál Beran umírá v Římě. 2. vlna proticírkevní politiky, "Mařenka"- tresty za maření dozoru nad církvemi. Působení salesiánských "chaloupek" a některých far jako formační centra pro děti a mládež.

Cíle: A) Ukázat současnou situaci ve víře ve světle 40 let komunistické diktatury a proticírkevní propagandy.

B) Vzbudit nadšení a odvahu k nové evangelizaci národa.

33. Aby náš život v síle Božího Ducha zářil druhým

Předpoklady: Rozeslání apoštolů (Lk 10,1-24). Ztotožnit učedníky s biskupy, potom kněžími, dále se všemi, kdo chtějí být Kristovými učedníky. Připomenout závazek apoštolátu, který dostávají biřmovanci při přijetí daru Ducha svatého. V síle Ducha svatého Pán posílá i nás, abychom přinesli radostnou zvěst o Božím království všem, s nimiž se o prázdninách setkáme. Příklad některých misionářů.

Cíle: A) Ukázat na Ježíšovu výzvu, abychom hlásali radostnou zvěst všude, kam přijdeme.

B) Jít a hlásat svým životem, ale i slovy v síle Nového přikázání lásky (Jan 13,34-35).

VIII. TRÍDA : ŽIVOT V KRISTU - MORÁLKA

Všeobecné cíle:

- * Vést mládež ke správnému pohledu na vlastní svobodu a její uplatnění při volbě mezi dobrem a zlem
- * Uvědomit si, že kritériem správného jednání člověka je vždy jeho vlastní svědomí, které ovšem je dlouhodobě ovlivňováno mravní výchovou, platnými normami, společností, v níž žije, světovým názorem,...
- * Jako křesťané věříme, že naše svědomí je Boží hlas v našem nitru a podle Katechismu katolické církve též "nejvnitřnější střed a svatyně člověka". V této víře formovat mladé lidi k naslouchání Božímu hlasu a k vykonání úkolů, které před nás Bůh staví.

I. ÚVOD

1. Hledáme pravidla správného jednání ve světle víry

Předpoklady: Míra svobody člověka - co si nemůže zvolit (dobu a místo, kde se narodil, rodiče, křestní jméno, století, v němž žije,...), kde má člověk plnou svobodu (volba mezi dobrem a zlem nebo mezi větším a menším dobrem, zda promyšlený skutek vykonat či nikoli,...). Kam špatně chápaná svoboda člověka přivádí: anarchismus, to je v konečných důsledcích chaos (bez řízení dopravy na rušné křižovatce dojde k zablokování aut a úplné ztrátě průjezdnosti), skin heads (a všechny další formy násilí plodí v člověku, který se ho dopouští, stále rostoucí strach z odvety), rozvoj a konec fašistické diktatury,... Člověk ztrácí svobodu zlými návyky: alkohol, drogy,...

Cíle: A) Ukázat mladým, že svoboda neznamena bezuzdnost, ale systematickou volbu a konání dobra podle Božího plánu.

B) Vést mladé k přesvědčení, že člověk je tím lepším, čím více miluje pravdu a uskutečňuje dobro.

II. POVOLÁNÍ ČLOVĚKA: ŽIVOT V DUCHU

2. Člověk a náboženství. Důstojnost člověka jako Božího obrazu

Předpoklady: Důstojnost člověka vyplývá z Božího stvoření člověka jako jeho obrazu (podle Gn 1,27). Člověk od okamžiku, kdy Bůh vdechl do jeho "chřípí dech života" - nesmrtelnou duši, obdařil ho rozumem a vůlí, je orientován na Boha a věčnou blaženost s ním. Kristus zjevením Otce jako lásky dává člověku poznat vznešenost jeho povolání. Ježíš obnovuje v člověku Boží obraz znetvořený prvotním hříchem a svým utrpením získává pro člověka dar Boží milosti. Člověk svým rozumem je schopen pochopit řád věcí, poznává hlas Boha ve svědomí a uskutečňuje svoji neustálou volbu mezi dobrem a zlem v uskutečňování své lásky k Bohu a bližnímu.

Cíle: A) Z vlastní zkušenosti vyhledat několik příkladů, kdy jsme hledali svým svědomím správné řešení dané situace.

B) Ukázat, že víra v Božího Syna Ježíše nám dává nový život v Duchu svatém. Učit se jako noví lidé vidět potřeby bližních "srdcem".

3. Konečný cíl člověka

Předpoklady: Opakovat "blahoslavenství" z Ježíšova Horského kázání (Mt 5,3-12), zaměřit se na Ježíšovy přísliby: Nebeské království Božích dětí ve věčné spravedlnosti, kde budou všichni vidět Boží tvář. Zobecnit: Touha po štěstí je vlastní každému člověku a může ji uspokojit jen Bůh - člověk vstupuje do Kristovy slávy a radosti trinitárního Božího života.

Cíle: A) Slíbené blaženosti podrobit všechny rozhodující i drobné mravní volby. Nehledat jen malé "pozemské" cíle.

B) Uvidět život podle Desatera, blahoslavenství a celého Kristova evangelia jako optimalizaci života na zemi i jako vstupenku do Božího království.

4. Lidská svoboda a odpovědnost

Předpoklady: Každý člověk má právo být uznán jako svobodná a zodpovědná bytost, protože je stvořen k Božímu obrazu. Svoboda se uplatňuje ve vzájemných vztazích a činí člověka odpovědným za své skutky. Přičitatelnost a odpovědnost může být snížena nebo dokonce potlačena různými zdravotními, psychickými nebo sociálními činiteli: neznalostí, roztržitostí, násilím, strachem návyky, bezuzdnými vášněmi,... (uvést příklady).

Cíle: A) Na různých příkladech vést děti k pochopení, že každý chtěný skutek se přičítá tomu, kdo jej koná, že každý skutek je záležitostí konkrétních jednotlivých lidí, nikoliv národa, kmene, rasy,...

B) Ukázat, jak je lidská svoboda deklarována ve "Všeobecné deklaraci lidských práv", v dalších dokumentech státních, školních,...

5. Svědomí a mravnost lidských skutků

Předpoklady: Poznáváme, co se v nás děje: Zrodí se v nás nějaký nápad, který byl vyvolán vnějšími vlivy nebo našimi pocity, naší formací k dobru,... Nastává posouzení a rozhodnutí, zda nápad zrealizujeme. Přitom každý člověk může slyšet Boží hlas ve svém nitru - svědomí, který nám radí určitý skutek vykonat, pokud povede k dobru,; nebo nás před skutkem varuje, pokud by mohl mít za následek zlo (děti uvádějí příklady, kdy své svědomí poslechly a jednaly podle jeho rady). Vysvětlit, proč jej mnozí nevěřící neslyší. Výchova svědomí jako celoživotní úkol každého člověka, abychom mohli správně rozlišovat mezi dobrem a zlem - připomínka Šalamounovy prosby (2 Kr 3,1-15). Jisté a nejisté svědomí.

Cíle: A) Podívat se na některý problém "očima" svědomí jednotlivých žáků a na příkladu ukázat značnou shodu v úsudku.

B) Vést žáky k výchově svého svědomí zásadami:

* rozhodovat se vždy s rozmyslem, nikoliv ukvapeně, konzultovat vše v rozhovoru s Bohem

* vést se svědomím dialog

* konzultovat důležité věci s některou autoritou (rodič, farář, učitel,...)

6. Ctnosti a hřích

Předpoklady: Ctnosti jako dobré návyky usměrňovat správně své vášně jako střed mezi dvěma neřestmi (př.: lakomství - střídmost - obžerství), kardinální ctnosti a Božské ctnosti.

Hřích jako vědomé a dobrovolné porušení Božího zákona: smrtelné a lehké hříchy a jejich následky. Příklady smrtelných hříchů a polehčující okolnosti pro vědomí a souhlas; nevědomost. Návyk hříchu plodí neřest.

Cíle: A) Správným rozlišováním hříchů vést děti k pěstování správného svědomí

B) Překovávat zlo v sobě i zevně konáním dobrých skutků.

III. ČLOVĚK ŽIJE VE SPOLEČENSTVÍ

7. Jedinec a společnost

Předpoklady: Bůh je nejvnitřnější společenství Nejsvětější Trojice a stvořil člověka rovněž pro život ve společenství, v němž láska k bližnímu je neoddelitelná od lásky k Bohu. Stále se zvětšuje vzájemná závislost lidí. Lidská osoba potřebuje společenský život - lidské sebesdílení, je součástí společnosti. Každý má být oddán společenství, k němuž patří a vážit si představitelů, pověřených starat se o obecné blaho dané společnosti. Křesťan věří, že autorita,

kteřá má moc vyhlašovat zákony společnosti (jedinec nebo kolegium), pochází od Boha (viz Jan 19,11) - je tedy třeba autoritu poslouchat. Společenství a autorita v církvi a ve státě. Blaho společnosti znamená vždy blaho každého jedince.

Cíle: A) Vést mladé lidi k pochopení nutnosti uspořádané společnosti, poslušnosti vůči autoritě a potřebě angažovat se i na poli politiky v uplatňování křesťanských zásad.

B) Ukazovat na klady uspořádané společnosti, zákonů,... pro každého jedince ve společnosti. Ukázat přesaznost společenství církve do věčnosti.

8. Účast na společenském životě

Předpoklady: Bůh dal každému člověku jiné schopnosti - hřivny (Lk 19,11-26). Člověk má Bohem darované schopnosti rozvíjet, aby mohl být společnosti užitečný (1 Kor 12,4-11). Svými dary se jednou podílet na politickém, hospodářském a zejména mravním životě společnosti, v níž žijeme. Rodina jako příklad nejmenšího společenství, která je nutná pro přijetí a výchovu zdravých dětí.

Cíle: A) Ujasnit si správné uspořádání naší vesnice, města, okresu, státu.

B) Ukázat dobrou práci politiků a církevních i státních představitelů jako potřebnou činnost pro veřejné blaho společnosti. Všichni jsme povinni jim pomáhat, každý ve své oblasti činnosti. Ukázat plnění školního řádu jako poslání žáka.

9. Sociální spravedlnost

Předpoklady: Rovnost všech lidí spočívá v jejich důstojnosti jako obrazu jediného Boha, a v právech, které z ní vyplývají. Existují spravedlivé rozdíly (různý věk, fyzické a duševní schopnosti,...) které jsou součástí Božího plánu, aby si lidé vzájemně prokazovali lásku a milosrdenství: nespravedlivé rozdíly (nutno potlačit přílišné hospodářské a sociální nerovnosti. Lidská solidarita jako požadavek křesťanského bratrství.

Cíle: A) Vést k solidaritě ve škole, ve společenství, v rodině,..., ale i angažovat se v sociálních otázkách.

B) Vyhledat některé osamělé lidi a navázat s nimi přátelství jako znamení lidské rovnosti a solidarity a pomáhat lidem, kteří se v této oblasti angažují.

IV. ZÁKON A MILOST

10. Přirozený mravní zákon

Předpoklady: Stvoření i vše, co prožíváme, je součástí věčného Božího zákona. Sv. Tomáš Akvinský jej formuloval takto: "Věčný Boží plán je plán Boží moudrosti, kterým Bůh řídí každý náš úkon a hnutí". V našem svědomí je vytvořen obraz tohoto Božího plánu. Pokud Boha vnímáme jen nepřímou skrze vše stvořené - říkáme, že naše svědomí má v sobě zapsán přirozený zákon: přirozené rozeznávání dobra a zla a také požadavky, že dobro je třeba konat a zlo nekonat.

Cíle: A) Ukázat, že stvoření neznamena chaos, ale že je součástí Božího plánu lásky, v němž nacházíme své uplatnění i my.

B) Na příkladech pozorovat, že lidé mohou mít - i když Boha přímo nepoznali - správné hodnocení dobra a zla a mnohdy také dobro konají.

11. Starý zákon

Předpoklady: Celými starozákonními dějinami spásy (od okamžiku stvoření až k příchodu Božího Syna) prochází myšlenka Smlouvy, kterou Bůh uzavírá s vyvoleným národem. Uzavírá smlouvu s Noem, s Abrahámem, s Mojžíšem,... Boží smlouvou je i předání Desatera (Ex 20. a Deut 5.kapitola) a mnoha jiných příkazů a zákazů. Boží zákony, formulované a vložené lidem do srdce tímto způsobem, tvoří zákon pozitivní (položený vedle přirozeného

zákona). Starý zákon v tomto smyslu ukazuje na Boha spravedlivého, který "prokazuje milost tisícům pokolení a stíhá viny otců do čtvrtého pokolení". I Ježíš chce, abychom pozitivní zákon Boží respektovali: "Nepřišel jsem Zákon zrušit, ale naplnit" (Mt 5,17).

Cíle: A) Upevnit v žácích vztah k Bohu jako žárlivě milujícímu Otci.

B) Prožívat Desatero jako Smlouvu, kterou uzavírá Bůh s každým z nás a v naší době.

12. Život ve světle Evangelia

Předpoklady: Opakovat blahoslavenství (Mt 5.kapitola), rozšířit o nový pohled na jednotlivé věty Desatera (podle Mt 5,17-7,28), připomenout přikázání lásky (Mk 12,28-34) a zejména Nové přikázání, které v sobě skrývá lásku, která se vydává za druhé (Jan 13,34-35).

Cíle: A) Vidět evangelium jako "naplnění zákona".

B) Na konkrétních příkladech ze života (našeho, žáků i některých stvůrců) ukázat, co je to láska, která se daruje (připomenout Kristovo umývání nohou a jeho vysvětlení - Jan 13,12-17) a motivovat žáky k obdobným postojům a službě.

13. Milost a ospravedlnění - víra jako velký poklad

Předpoklady: Naše ospravedlnění si nikdy nemůžeme zasloužit sami, ale pochází z Boží milosti - Boží pomoc, abychom odpověděli na jeho volání stát se Božími dětmi a tím také se jednou mohli účastnit věčného života a s ním i Božího života. Povolání k věčnému životu je nadpřirozený dar, získaný Kristovými zásluhami, k němuž nás disponuje milost Boží posvěcující. Bůh dal člověku dar svobodně spolupracovat na svém díle milosti.

I obrácení naší vůle, abychom poznávali Krista, je dílem milosti. U svátostné milosti rozeznáváme milost posvěcující a milost rozmnožující podle druhu svátosti. Důležitá je i milost stavu: být učitelem, žákem,... nebo nezasloužené mimořádné dary - charismata (Řím 12,6-8).

Cíle: A) Vést žáky k tomu, aby si vážili milosti získané přijetím svatých svátostí jako nezaslouženého daru. B) Připravit půdu, aby žáci měli důvěru v Boží pomoc při všem, co dělají, a z tohoto hlediska je vést k modlitbě za volbu povolání.

14. Zásluha a křesťanská svatost

Předpoklady: Motto - modlitba sv. Augustina (Římský misál, preface o svatých I). Zásluha - nárok na odměnu od nějakého společenství, společnosti, pracovního uskupení,...

První milost si nikdo nemůže zasloužit - "Kristova láska je pramenem všech našich zásluh před Bohem" (KKC 2011). Naše zásluhy nejsou naše, ale máme je jen ve spojení s Kristovou milostí.

Všichni křesťané jakéhokoliv stavu jsou povoláni k plnému křesťanskému životu a k dokonalé lásce.

Chceme-li jít po cestě k dokonalosti, nutně půjdeme také po cestě Kristova kříže. Jinudy cesta ke svatosti nevede. Na cestu si vyprošujeme "milost vyrvání až do konce".

Cíle: A) Uvědomit si, že i zdánlivě "jenom naše" zásluhy mají svůj původ v Boží milosti.

B) Na příkladech tzv. viditelných zásluh (pan učitel zachránil tonoucího žáka, chodec zadržel dítě, které se chystalo vběhnout pod auto,..) ukázat působení Boží milosti (dar duchapřítomnosti, postřehu,...).

V. CÍRKEV, MATKA A UČITELKA

15. Mravní život a učení církve

Předpoklady: Mravní život jako život podle svědomí, které je dlouhodobě korigováno Desaterem a Přikázáním lásky jako pozitivním zákonem Božím a církví (Církevní přikázání) - nositelkou Kristovy moci (Mt 28,18), kterou dal Kristus apoštolům a jejich nástupcům v čele

s nástupcem Petrovým (Mt 16,19). Církev jako nositelka Úřadu učitelského, královského a kněžského. Pátek jako postní den, popeleční středa a Velký pátek jako dny přísného postu. Církevní příkázání: Světít kromě nedělí ještě některé dny jako svátky (1.1., 25.12., případně další), účast na mši svaté, splnění je možno přesunout na předvečer předchozího dne, alespoň jednou za rok se vyzpovídat a přijmout eucharistii.

Cíle: A) Vidět církevní příkázání ve světle působení Ducha svatého v církvi.

B) Uvědomit si řád pozitivních zákonů Božích, církevních, ale i světských (ústava, ostatní zákony státu, další zákony,..)

16. Mravní život a svědectví misijního poslání

Předpoklady: Církev se stará, aby se Boží království a zvěst o záchraně lidí, zasloužené Božím Synem, roznesla "do celého světa" a "všemu tvorstvu" (Mk 16,15).

Jako součást radostné zvěsti je třeba hlásat i pravidla pro mravní život člověka. Starost o šíření Božího království je především na biskupech v čele s Papežem, dále na kněžích a jáhnech, a také na všech ostatních křesťanech, i nás. Církev se musí starat, aby víra a mravy byly šířeny tak, jak to převzala od Krista a jak ji inspiruje v každé době Duch svatý.

Cíle: A) Ujasnit si potřeby a povinnost křesťanů hlásat radostnou zvěst Ježíšovu druhým.

B) Hovořit o šíření křesťanství svým příkladem života, ale i hlásáním - je třeba předávat nezkrácené učení víry a zásad chování člověka j druhým i k celé společnosti. Vidět bolesti druhých, které jim zabraňují přijmout víru a hledat způsoby, jak jim pomoci.

V. DESATERO - BOŽÍ ZÁKONY PRO DNEŠNÍ DOBU

17. Formulace Desatera

Předpoklady: Srovnat formulaci Desatera - původně "deseti slov" v Písmu svatém (Ex 20. kapitola, Dt 5. a 6. kapitola) a zkrácenou verzi sv. Augustina (podle Kancionálu).

Cíle: A) Vidět rozdíly v jednotlivých formulacích Desatera i to, že vyjadřují tutéž pravdu.

B) Doplnit a upřesnit znalosti Desatera a ukázat je jako jeden z pilířů křesťanské morálky.

18. Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, Bůh jediný,... - první příkázání

Předpoklady: Chápání 1. příkázání jako úvodu ke Smlouvě mezi Hospodinem a vyvoleným národem. Území Izraele jako křižovatka cest pohanských národů. Víra v JHWH, který je Bohem jediným (Ex 20,2-6). Bůh, žárlivě miluje svůj lid, stíhá vinu (4 pokolení), ale o mnoho více prokazuje milosrdenství. Proto je příkaz milovat Boha celým srdcem,..(Dt 6,5).

Evangelijní formulace: "Pánu, svému BOhu, se budeš klanět a jen jemu sloužit" (Mt 4,10).

Novozákonní víra v Boha trojjediného - Otce, Syna, který skrze víru dává moc stát se Božími dětmi a být účastní Boží milosti (Jan 1,12; 16) a Ducha svatého.

Správný obraz Boha (mylné představy: panteismus, polyteismus, deismus,..satanismus). Magie (černá a bílá) a věštění nerespektuje Boha jako bytost přesahnou. Klanění se Bohu a ctívání svatých. Otázky "obrazoborectví" ve středověku a výklad uctívání soch a obrazů.

Cíle: A) Vést žáky k tomu, aby dali Bohu na první místo ve svém životě a srovnali lépe svůj žebříček hodnot.

B) Rozhlédnout se po svém okolí a vidět, co si dnes lidé o Bohu myslí.

19. Člověk odpovídá na Boží lásku; důvěra v Boží prozřetelnost

Předpoklady: Bůh navazuje s člověkem vztah, na který člověk odpovídá Bohu v modlitbě svou vírou, nadějí a láskou. Druhy a způsoby modlitby, důležitost návyku; možné hříchy.

Důvěra v Boží všemocnost a prozřetelnost - přijetí Boží vůle. Dát Boha na první místo ve svém životě.

Závaznost slibu učiněného Bohu, křestní a biřmovací slib. Sliby podle evangelních rad. Hříchy proti víře, naději a lásce k Bohu. Právo na náboženskou svobodu a právo na hlásání evangelia - zpytovat svědomí i v této oblasti.

Cíle: A) Pomáhat žákům utvářet správný obraz Boha a prohloubit modlitbu. Orientovat je pro zpytování svědomí a tak pomáhat při výchově správného svědomí.

B) Ukázat působení některých známějších sekt a moderních směrů souvisejících s křesťanstvím srovnáním se správným způsobem Bohopocty.

20. Jméno Boží a důstojnost lidské osoby - 2. přikázání

Předpoklady: Formulace "Nezneužiješ jména svého Boha" (Ex 20,7), novozákonní rozšíření: "Bylo řečeno předkům: "Nebudeš přísahat křivě.." Ale já vám říkám: Vůbec nepřisahaňte".

Tajemství Božího jména - Izraelité z úcty vůbec nevyslovují Boží jméno. Náš postoj k Božímu jménu. Rouhání jako nenávistná nebo vyčítavá slova proti Bohu, kletba jako nedostatek úcty k Bohu, zákaz užívat Božího jména k magickým účelům. Přísaha u soudu,.. může být učiněna pouze pravdivě, uváženě a spravedlivě.

Křestní jméno člověka je jménem pro věčnost a vyžaduje úctu. Bůh volá každého jeho jménem. Cíle: A) Vzbuzovat v žácích úctu k Božímu jménu a k posvátnu, které vyvolává.

B) Vést děti k neohroženému vyznávání víry v Pána Ježíše - Božího Syna i všeho, co učí.

21. Neděle, den Páně - 3. přikázání

Předpoklady: Formulace (Ex 20,8-10) a Mk 2,27-28). Cyklus Božího stvoření jako vzor pro rytmus člověka. Vysvětlení slova "Sabat"- 7. den, den odpočinutí. Křesťanská neděle jako den Páně, kdy Kristus vstal z mrtvých a jako první den v týdnu. Pravidelná účast na nedělním slavení eucharistie jako středu života církve a jako zvyku křesťanského shromáždění farnosti s Ježíšem uprostřed (Mt 18,20). Neděle jako den klidu od práce a radosti, den k rodinnému, kulturnímu, společenskému a náboženskému životu. Dobré skutky pro bližní a návštěva nemocných.

Cíle: A) Pomáhat mladým hlouběji prožívat neděli jako jako slavnost Krista zmrtvýchvstalého, na níž se podílíme svou přítomností na slavení eucharistie.

B) Ukazovat žákům konkrétní úkoly, jimiž by se mohli aktivněji účastnit života ve farnosti.

22. Rodiče, obraz Boží autority - 4. přikázání

Předpoklady: Formulace (Ex 20,12), (Lk 2,51 - 52). Jediné přikázání, které slibuje odměnu. Povinné vztahy dětí (neploletých a ploletých) k rodičům a povinnost péče rodičů o děti. Rodina (manželé a děti) jako společenství, které je v Božím plánu. Povinnosti dětí, sourozenců, rodičů k dětem. Povinnost výchovy dětí k víře, ke správnému užívání rozumu a svobody, povinnost respektovat svobodu volby povolání a životního stavu svých dospělých dětí.

Význam dobře funkční křesťanské rodiny jako hlasatelky evangelia svědectvím života. Vztah rodina - společnost (vidět osamělé, postižené, chudé,...). Politické společenství má povinnost vážit si rodiny a pomáhat jí.

Cíle: A) Učit děti vážit si svých rodičů a být jim vděční (učit se vidět jejich oběti, starost a péči,...).

B) Uvědomit si způsoby zabezpečení rodiny ve státě (klady i nedostatky) a navrhnout, co by se ještě dalo zlepšit.

23. Autorita církve a státní moc

Předpoklady: Druhá úroveň 4. přikázání - vztah jedince a autority ve společnosti, jako je stát, církev, škola,.. a vztah společností (např. stát a církev, mezi státy,..) navzájem.

Poslušnost nadřízeným (v zaměstnání, škole, ve státě,..), protože jsou "zástupci Boha a správci jeho darů" (1 Petr 2,13;16). Poslušnost církevním představitelům (biskup, Sv. otec,..). Povinnosti nadřízených (občanských orgánů, učitelů,..). Církev posuzuje z mravního hlediska i oblast politiky, pokud se týkají práv lidské osoby nebo spásy duší.

Cíle: A) Spolu s žáky si uvědomit potřebu nadřízených autorit a povinnost poslušnosti k nim (bez autority nastává vždy chaos).

B) Na základě rozhovoru si uvědomit potřebu křesťanů vstupovat do politiky státu a hájit oprávněné požadavky křesťanů.

24. Důstojnost lidského života a jeho ničení - 5. přikázání

Předpoklady: Formulace (Ex 20,13), (Mt 5,21-22). Lidský život je posvátným darem Božím, protože člověk byl stvořen jako Boží obraz. Proto je přímo chtěná vražda nebo sebevražda těžkým hříchem (vysvětlit přípustnost zabití v obraně). Není dovoleno vystavovat sebe nebo druhého smrtelnému nebezpečí (objasnit Davidův hřích). "Nezcizitelné právo každého nevinného lidského jedince na život je konstitutivním prvkem občanské společnosti a jeho zákonodárství" (KKC čl.2273). Proto je umělé chtěné přerušení těhotenství velmi těžkým hříchem - trestán exkomunikací od okamžiku zákroku (pro všechny, kteří na potratu mají přímou nebo nepřímou účast: matka, otec, lékař provádějící zákrok, další...). Mimoděložní těhotenství. Případy týraných dětí.

Cíle: A) Učit žáky vážit si života vlastního i druhých lidí jako velkého Božího daru.

B) Přiblížit dětem embryonální vývoj dítěte a péči o nastávající maminky z hlediska jejího zdraví i zdraví dítěte.

25. Moderní způsoby ohrožení života

Předpoklady: Člověkem je každý lidský zárodek od samého početí - nepřipustnost experimentů s embrii ve zkumavce, respektovat život každého lids. embria (současný stav: jeden zárodek přežívá, ostatní zárodky se likvidují). Nepřipustnost předčasného ukončení života nevléčitelně nemocných, nešťastných,.. (tzv. eutanázie). Právo na důstojnou smrt tam, kde moderní přístroje a metody dovolují "přežívat" lidem na umělém krevním oběhu, umělých plicích,.. bez jakékoliv naděje na obnovení základních životních funkcí.

Nevléčitelně nemocní a povinnost péče o ně.

Postupné a trvalé ničení zdraví užíváním drog, alkoholem,..

Válka a podmínky ospravedlnění nutné obrany. Ochrana života tělesně a duševně postižených.

Ekologické ohrožení lidstva, jaderné pokusy,...

Krizové stressové situace. Neúměrná psychická zátěž. Úcta k duši druhého (nedávat pohoršení).

Cíle: A) Ukázat, že je třeba vždy volit život pro jedince i společnost i v situacích zdánlivě beznadějných. B) Učit se pečovat o zdraví a o životní prostředí všude, kde je možno.

26. Tajemství vzniku života

Předpoklady: "Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, jako muže a ženu ho stvořil" (Gn 1,27) a povolal ho ke spolupráci na svém stvořitelském díle. Bůh sám je společenství Trojice, které prožívá jako společenství lásky (KKC čl.2331). I lidi jako muže a ženu povolává ke společenství v lásce. Odkazem "plodte a množte se (Gn 1,28) jim předává také možnost vzniku a zachování nového lidského života. Dal člověku též určité pudy, jako pud

sebezáchovy (pečujeme o své zdraví) a pohlavní pud. Pohlavnost ovlivňuje všechny stránky lidské osoby - tělo i duši. Ovlivňuje schopnost navázat vztahy společenství s druhými, zvláště schopnost milovat a plodit potomstvo. Odlišení a vzájemné doplňování dvou osob - muže a ženy - slouží pro dobro manželského páru a rodinného života, schopného přijmout a vychovat další generaci. Formulace 6. přikázání (Ex 20,14 a Dt 5,18) a evangelijní naplnění (Mt 5,27-28).

Cíle: A) Uvědomit si společné a odlišné prvky lidské a zvířecí sexuality.

B) Vidět krásy a náročnost života v bezvýhradném sebedarování muže a ženy v trvalém nezrušitelném manželství (prostředky pro zabezpečení existence, péče o děti a jejich výchovu, vzájemná zodpovědnost v nemoci,...)

27. Povolání k čistotě

Předpoklady: Čistota lidského srdce znamená pro člověka rovnováhu a schopnost vnímat vše nezkresleně, tak, jak doopravdy jsou, hřích vidění zkresluje. "Čistý člověk uchovává své životní síly (včetně pohlavních) a lásky nedotčené. K tomu je třeba sám sebe ovládat. Buď poručí svým vášním a dosáhne opravdové svobody a pokoje, nebo se dá zotročit vášněmi a stane se nešťastným" (KKC čl. 2339). Čistota vede člověka ke svědectví Boží věrnosti pro bližní a k přátelství s nimi a tím k duchovnímu společenství. Rozeznáváme čistotu v zasvěceném životě nebo v celibátu, čistotu snoubeneckou (ve stavu zdrženlivosti) a manželskou (zaměřenou na vzájemné sebedarování, vznik života a věrnost). Prostředky k zachování čistoty: vyhybat se příležitosti ke hříchu, častá svátost smíření a svátost eucharistie, prosit o pomoc P. Marii. Homosexualita jako povolání k čistotě.

Hříchy proti čistotě: Smilstvo, pornografie, prostituce, znásilnění.

Cíle: A) Na příkladu sv. Marie Goretti vidět krásu čistoty mladého člověka, schopného svým odpuštěním ke kajícímu životu i vlastního vraha.

B) Ukázat krásu a schopnost služby bližním při stavu "čistoty pro Boží království". Hovořit o krásách zasvěceného života.

28. Manželství a rodina - 9. přikázání

Předpoklady: Naslouchat "onomu hlasu" - povolání k manželství. Hledání životního partnera a známost (stadium přátelství, poznávání, snoubenectví). Vzájemné sebedarování ve svátosti manželství - manželský slib žít v lásce, úctě a věrnosti. Otevřenost novému životu. Manželství přirozené a svátostné. "Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj" (Mt 19,6) - manželská věrnost a plodnost jako požadavek 9. přikázání. Co je to nevěra (Mt 5,27-28).

Hříchy: cizoložství, rozluka (na rozdíl od odloučení manželů při trvání manželského svazku), mnohoženství, krvesmilstvo (vztah s rodinným příslušníkem), "volná láska" (konkubínát, "manželství na zkoušku")

Cíle: A) Vést žáky k tomu, aby poznali náročnost péče o děti, těžkosti hospodaření u rodin s více dětmi, ale i jejich krásu.

B) Pozvat si "hosta". Na jeho uskutečňování povolání poznávat, že každé povolání je krásné, pochází-li od Boha.

29. Bohatství a chudoba, vztah k majetku - 7. a 10. přikázání

Předpoklady: "Nepokradeš" (Ex 20,15; Dt 5,19; Mt 19,18).

"Nebudeš dychtit po statku svého bližního" - "Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce"

V současnosti dochází ke stále se prohlubujícímu rozdílu mezi chudobou chudých a bohatství bohatých. Bůh nám i toto pomáhá vidět ve správném světle. Každý člověk má právo vlastnit majetek, který dovořeným způsobem nabyt nebo zdědil, byl mu darován,... Vše včetně lidí patří Bohu jako Stvořiteli. Ježíš ponechal sociální rozvrstvení majetku, ukázal že v blízkém se Božím královstvím je důležitý program lásky, zodpovědnost vůči chudým. Rozhodující pro

člověka je správný postoj k majetku, aby byl správně používán. Pojmy: Majetek nutný (existenční minimum), přiměřený stavu, nadbytečný (z něho povinnost pomoci bližnímu).

Hříchy: krádež-odnětí věci proti vůli vlastníka,

podvod-předstírání oprávněného nároku nebo utajené nedodržení smluv, loupež-násilné odnětí proti vůli vlastníka, vyděračství-mravní násilí s cílem nespravedlivě nabýt

majetek, lichva-využití nouze nebo nevědomosti druhého k vlastnímu obohacení.

Uvedené hříchy vyžadují pokud možno nápravu škody. Rozmařilost-mrhání vlastním majetkem, lakota-tvrdość srdce, nepos- kytnutí z majetku pomoc potřebnému.

Sociální nauka církve jako součást hlásání evangelia upozorňuje na 3 hlavní zásady při budování politických a hospodářských systémů:

princip personální- člověk musí zůstat cílem všech reforem, princip solidarity - každý jedinec je odpovědný za společnost a společnost za každého jednotlivce, rozvoj ekologie.

Závazky občanů (daně), závazky státu (využití prostředků ve prospěch celku).

Cíle: A) Na základě Kristova učení o majetku uvidět, že majetek má sloužit k možnosti dobrých skutků, tedy k posvěcení našemu i dobru bližních.

B) Posoudit současnou hospodářskou politiku z hlediska sociálního učení církve.

30. Evangelní rady: chudoba, čistota, poslušnost

Předpoklady: Ježíš dává mladíkovi radu k následování, pokud se zřekne majetku (Mt 19,16-30). Život podle evangelních rad jako Kristův příslib podílu na tomto i věčném životě (Mt 19,29). Bohu zasvěcený život z hlediska 4., 6. a 7. přikázání.

Cíle: A) Na základě exkurze do nějakého společenství zasvěceného života poznat a pochopit význam života podle evangelních rad pro život světa.

B) Získat úctu k lidem žijícím podle evangelních rad, protože jsou zárukou důstojnosti každé lidské osoby (hovořit o kontemplativních řádech i řádech fyzické služby bližním - př.: Matka Tereza a její "ústav pro důstojné umírání člověka").

31. "Nevydaš křivé svědectví proti svému bližnímu" - 8. přikázání

Předpoklady: (Ex 20,16; Mt 5,33) - původní význam: svědectví u soudu, v širším významu zakazuje překrucovat pravdu ve vztazích k druhým, což je vážnou nevěností Bohu. Hříchy porušování pravdy: Křivé svědectví a křivá přísaha - veřejně pronesené svědectví odporující pravdě; opovážlivý úsudek -připuštění nějaké mravní viny bližního bez dostatečného důkazu; nactiutrání - odhalení viny bližního druhým lidem bez závažného důvodu

pomluva - sdělování nepravdy o druhých, které škodí jejich dobré pověsti a může vyvolat mylný úsudek o nich; lichocení, pochlebnictví a přitakávání - utvrzuje druhé v jejich špatných skutečích nebo je k nim povzbuzuje chvastounství - neúměrné vychloubání (patří sem i ironie ve vztahu k činům druhých;

lež - sdělování nepravdy s úmyslem oklamat. právo na sdělení pravdy není bezpodmínečné, je třeba se řídit přikázáním bratrské lásky (nemocní, rodinní příslušníci,...);

odpověď na žádost o informaci nebo sdělení - dobro a bezpečnost druhého a respektování soukromí vyžaduje někdy přísnou diskrétnost - hovoříme o tajemství:

tajemství zpovědní - je posvátné a nesmí být v žádném případě porušeno;

tajemství služební - má být uchováno, pokud jeho zachování nemá za následek velkou škodu druhého

tajemství slíbené a svěřené - po poznání skryté věci byla slíbena mlčenlivost nebo předchází úmluva o něm.

Hromadné sdělovací prostředky - je třeba pečlivě volit všechny informace, aby byly poskytovány pouze informace pravdivé a aby nebyly jednotlivé osoby nebo společenství veřejně pomlouvány nebo jim nebylo nactiutráno.

Manipulace s veřejným míněním nebo nezachování diskrétnosti k soukromí člověka - se zakazuje.

Cíle: A) Orientovat žáky v otázkách povinnosti sdělování pravdy a v povinnosti zachování tajemství. B) Poukazem na nebezpečí zničení cti člověka pomluvou a nactiutrháním vést žáky k opravdové lásce k bližním.

VI. LÁSKA JE VÍC NEŽ PŘIKÁZÁNÍ

32. "Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, byl bych jako znějící kov a cimbál zvučící..."

Předpoklady: Velepíseň lásky (1 Kor 13. kap.) - poukaz na Božské ctnosti víry, naděje a lásky jako dary Boží a jejich vlastnosti, jejich potřebnost při vztazích k Bohu i k druhým lidem. Na jejich základě celkově pozitivně orientovat žáky ve vztazích ke všemu stvořenému, zvláště pak k člověku a lidskému společenství.

Cíle: A) Po vzoru Kristově ukázat žákům lásku k Bohu a k bližnímu jako ctnost, "která nikdy nepřestává", tedy její nejvyšší hodnotu.

B) Poukázáním na (Jak 2,14) vést žáky k prokazování dobrých skutků všem, se kterými se setkáváme.

33. Rozdávat lásku všem - "Cokoliv jste učinili..."

Předpoklady: Ježíš v (Mt 25,31-46) ukazuje obraz posledního soudu. Při rozhovoru s hříšníky i spravedlivými říká důležitou větu: "Cokoliv jste učinili jednomu z nejposlednějších bratří, mně jste učinili". Klade úplné rovnítko mezi nejposlednějším člověkem a Božím Synem. Boha nejvíce můžeme milovat právě v bratrech.

Cíle: A) Učit se, že i o prázdninách, kdy není povinnost školy, máme povinnost lásky k Bohu a bližním.

B) Učit se vidět a vyhledávat bližní, kteří potřebují naši pomoc, a pomáhat jim alespoň drobnými službami s cílem ukázat jim, že je máme rádi.

IX. TŘÍDA - VĚŘIT A ŽÍT

Autor: Dr. H. Šťastná

(Stejnojmenná učebnice vydána v nakladatelství Portál, září 1995)

Všeobecné cíle:

Látka je určena žákům, kteří se připravují na volbu některé z dalších forem studia nebo jdou na odborná učiliště. V této době se též postupně mění jejich dosavadní dětská víra, převážně naučená, ve víru, kterou bytostně přijímají. Hodiny náboženství by jim to měly usnadnit. Jde především o tyto cíle:

- * Pohled kolem sebe a zhodnocení toho, co žák nalézá (různá náboženství a filosofická myšlení, sekty, neboli tzv. nová náboženství).
- * Lidé hledají Boha a on se lidem zjevuje jako Láska, která přijímá lidskou přirozenost
- * Vztah vědy a víry
- * Společné znaky křesťanství a nejznámější křesťanské církve
- * Život uvnitř katolické církve jako společenství Božího lidu
- * Potřeba společenství pro mladého člověka
- * Budování a průběžná změna mezilidských vztahů - mladý člověk se osamostatňuje od rodičů, hledá nové vztahy přátelství a životního partnera
- * Spoluúčast mladých na budování církve a výzva k nové evangelizaci.

I. PŘED OTEVŘENÝMI DVEŘMI

1. Otevřít sobě i druhým

Předpoklady: Mladý člověk ve věku 15 let si často nerozumí a tápí ho mnoho otázek včetně otázek víry, vztahů k různým lidem, s otázkami svědomí. Druhé lidi si idealizují a když poznají jejich chyby, jsou zklamáni. Je třeba, aby prožili, že jejich otázky mají některé podobné rysy a že si mohou vzájemně ve svém hledání pomáhat.

Cíl: Orientovat mladé lidi k tomu, aby viděli jako potřebné otevřeně hovořit o otázkách, které je zajímají, o svých zkušenostech s Bohem, o mezilidských vztazích i o svých těžkostech.

2. Bohu důvěřuji

Předpoklady: Mnoho mladých bude již v příštím roce bydlet mimo svou rodinu - v internátech, všichni se setkají s jinými kamarády i s jiným prostředím. Příběh o Ezauovi a Jakobovi, který začal podvodem a skončil dobře díky tomu, že Jakub začal důvěřovat Bohu a vrátil se k bratrovi s rozhodnutím mu sloužit. Jestliže budeme respektovat důstojnost každého člověka, který může být i dost jiný, než jsme zvyklí, a hlavně jestliže budeme důvěřovat Bohu, můžeme bez obav vstoupit do života.

Cíl: Vzbudit v mladém člověku důvěru v Boha, i když se mu lecos nepovedlo a i když bude muset překonávat řadu překážek vnitřních i vnějších.

3. Jít do života s Bohem

Předpoklady: Ježíš - Syn Boží - nás svými zázraky přesvědčuje, že je opravdovým pánem vesmíru a že nás volá, abychom se i my zúčastnili budování Božího království. K tomu je třeba vnitřně se obrátit a věřit evangeliu.

Cíl: A) Na základě některých Ježíšových zázraků pochopit, že Ježíš je opravdu ten, který má moc.

B) Učit se řešit jednotlivé problémy s Ježíšem a vnášet jeho myšlenky z evangelíí do svého života.

4. Někdy také můžeš potkat bolest

Předpoklady: Mladý člověk v tomto věku si dovede již všimnout bolesti, kterou může ve svém okolí potkat. Někdy bolest také zažívá sám: prožívá první citové vazby a první zklamání. Prožívá i měnící se vztah ke smrti - poznává její nezbytnost. Je třeba se s existencí bolesti a smrti vyrovnat a vidět ji jako Boží navštívení, jako nástroj, jímž nás nebo druhé potřebuje Bůh nějakým způsobem nasměrovat.

Cíl: A) Pomoci mladému člověku pochopit realitu života, kde zakouší i bolest a smrt. B) Ukázat, že smrt lidský život nekončí, naopak křesťanství je náboženství naděje a víry ve věčný život.

II. LIDÉ HLEDAJÍ BOHA

5. Otázky staré jako lidstvo samo

Předpoklady: Existenciální otázky typu "Proč jsem na světě", "Kde se tady vše vzalo", "Má můj život nějaký smysl",... si lidé kladli od pradávna. Na ně se nám snaží odpovědět různé filosofie, ateismus i mnohá náboženství. Mnoho lidí poznává z řádu světa, z harmonie a krásy existenci bytosti, která má moudrost, sílu, rozum, která je dobro samo - Boha. Zde na světě nikdy nebudeme znát odpovědi na existenciální odpovědi vyčerpávajícím způsobem.

Cíl: A) Vyvolat v žácích existenciální otázky, aby své názory dokázali vzájemně sdělovat a společně na ně hledali odpovědi.

B) Ukázat, že člověk v tomto životě bude stále hledat odpovědi, o jejichž pravdivosti se přesvědčí teprve až spatří Boha tváří v tvář na věčnosti.

6. Odpověď některých světových náboženství: hinduismus a buddhismus

Předpoklady: Žáci se seznamují s četností rozložení hlavních náboženství ve světě, na základě toho budou probírána nejčetnější z nich: Základní božstva, způsob života, kárma a víra v převtělování v hinduismu. Yoga jako pomocník ve vnitřním soustředění. Gándí a jeho myšlenka nenásilí. Buddhismus jako neteistické náboženství, které hledá způsoby, jak překonávat bolest. G. Sidharta, zakladatel náboženství, který se stal "osvíceným" - Buddhou. Cesta k odstranění bolesti vedou k věčnému klidu - nirváně.

Cíl: A) Uvědomit si shodné a rozdílné prvky obou náboženství s křesťanstvím.

B) Uvědomit si rozdíly v přístupu k bolesti u buddhismu a v křesťanství.

7. Čínský universismus a Islám. Sekty a nové náboženské směry

Předpoklady: Čínské náboženství je založeno na rozlišování protikladů -jin a jang. Cílem je stále obnovování harmonie těchto dvou protikladů. To dalo vznik dvěma náboženským směrům - konfucionismus: harmonie člověka se společností a taoismus: harmonie člověka s přírodou a vesmírem.

Islám: náboženství založené Mohamedem (nr.570): učení sepsáno v "Koránu", stojí na pěti základních bodech, v nichž podstatnou roli hraje modlitba a péče o chudé. Fundamentalisté jedna z mnoha islámských skupin, která prosazuje víru i za cenu násilí. Ostatní skupiny jsou vstřícné a chtějí většinou spolupracovat v sekularizovaném světě.

Sekty: některé z nich jsou neškodné, jiné jsou nebezpečné. Patří k nim i satanismus.

Cíl: A) Vysvětlit žákům mnoho symbolů, které mladí dnes běžně používají, jako součást některých náboženství.

B) Pomoci žákům orientovat se v tom, s čím se denně setkávají, a ukázat v některých případech i na možná nebezpečí.

III. NÁBOŽENSTVÍ VYVOLENÉHO NÁRODA

8. Bůh se zjevuje v dějinách

Předpoklady: Bůh se zjevuje v dějinách a uzavírá s vyvoleným národem "smlouvu" (Abrahám, Noe, Mojžíš,..). Ukazuje se jako JAHVE - ten, který je - a dává lidu své zákony. Silně vystupuje myšlenka "Mesiáše" - Božího pomazaného, který zachrání Izrael. Židé do dnešních dnů očekávají příchod mesiáše.

Cíl: A) Ukázat vyvolený národ jako Hospodinův lid Smlouvy.

B) Ukázat společné a rozdílné prvky víry mezi křesťanstvím a židovským náboženstvím.

9. Cesta Izraele dějinami

Předpoklady Přehled hlavních událostí dějin Izraele od starověku až do dnešních dnů. Budování nového státu Izrael a spory o území. Základní svátky u současných příslušníků židovského náboženství.

Cíl: A) Seznámit žáky s dějinami jednoho z nejvíce zkoušených národů na světě, který si dokázal přes všechna utrpení zachovat víru v jediného Boha.

B) Seznámit žáky s hlavními památkami starého Izraele, které se dochovaly do dnešních dnů a zhodnotit rovněž současnou situaci v Malé Asii.

IV. BŮH SE STAL ČLOVĚKEM

10. Dlouho očekávaný Vykupitel (advent a vánoce)

Předpoklady: Advent jako očekávání záchranu pro všechny lid. Víra v Mesiáše, který bude mnoho trpět a vezme "na sebe viny mnohých". Starozákonní mesiánské předpovědi, ve kterých měl lid naději na záchranu duší pro věčnost. Proroctví se naplňují v příchodu, smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Nazaretského.

Cíl: A) Ukázat, že všechna proroctví o Mesiáši, která byla známá již mnoho století před narozením Ježíšovým, se vztahují na příchod, život, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Nazaretského.

B) Vést děti k poznání, že Ježíš je ten, na něž se vztahují všechna proroctví, ten, který zachraňuje lidské duše pro věčnost.

11. Ježíš historický

Předpoklady: O existenci Ježíše Nazaretského svědčí mnoho autorů té doby. Lze najít zmínky o Ježíšovi u autorů pohanských, židovských i křesťanských (částečně zopakovat a shrnout znalosti z minulých ročníků). Největším svědectvím o historicitě Ježíše Krista je samo Písmo svaté Nového zákona.

Cíl: A) Pomáhat žákům objevit Ježíše jako skutečnou historickou postavu.

B) Ukázat, že málokterá postava dějin je tak historicky podložena jako život Ježíše Nazaretského.

12. Ježíš, Syn Boží, Mesiáš a Pán

Předpoklady: Ježíš, historicky doložená postava, vykonal mnoho zázraků, které odporují přírodním zákonům (viz jednotlivá evangelia). I samo Písmo svaté ukazuje jeho Božský původ. Charakteristika jednotlivých evangelií. Dosvědčuje to i jeho zmrtvýchvstání, které je důležitým předpokladem naší víry (1 Kor 15,17-22). Svatý Jan v prologu ukazuje Krista jako Slovo, sjednocené s Bohem, spolutvůrce, které přišlo na svět (Jan 1,1-14), svatý Pavel ukazuje, jak ho Bůh Otec povýšil (Flp 2,6-11).

Cíl: A) Seznámit žáky s argumenty víry, proč v Ježíšovi vidí slíbeného Zachránce a Božího Syna.

B) Pomáhat žákům, aby bytostně přijali víru v Ježíše, vtěleného Božího Syna a tím i víru v trojjediného Boha.

13. Ježíš - Učitel

Předpoklady: Jádro Ježíšovy radostné zvěsti (Mt 4,17). Základní zásady pro život v Božím království, které přinesl Ježíš, jsou: Zlaté pravidlo (Mt 7,12), přikázání lásky (Mt 22,37-39), přikázání vzájemné služby (Jan 13,14n) a zejména Nové přikázání (Jan 15,17). Ježíš sám tato přikázání v životě důsledně žil a plnil, dokázal za lidi i zemřít, i když jeho lidská přirozenost se tomu bránila. Rozhodující v jeho životě bylo plnit neustále Otcovu vůli.

Cíl: A) Soustředit pozornost na jádro radostné zvěsti, v němž platí uvedená pravidla lásky k Bohu a bližním.

B) Vést žáky k poznání, že stejným způsobem lze žít i dnes a že to jsou pravidla, jak vnášet evangelium do vlastního života.

14. Křesťanské církve

Předpoklady: První svátky Seslání Ducha svatého jako datum založení církve. Rok 1054 jako vyvrcholení rozkolu mezi pravoslavným a římskou církví - křesťanství jako církev pravoslavná (ortodoxní) a katolická (všeobecná). John Wiclef (1324-1384) a jeho učení o předurčení k vykoupení a reformátorské hnutí: Jan Hus, M. Luther, J. Calvin, H. Zwingli a postupná vznik evangelických církví a národní církve husitské v roce 1920. Další církve známé v ČR.

Cíle: A) Seznámit žáky s našimi odloučenými bratry a ukázat na společný základ naší víry - víru v Nejsvětější Trojici.

B) Učit žáky spolupřít a spolupracovat s ostatními křesťanskými církvemi, zvláště s mladými, a přitom si zachovat svou příslušnost.

V. STVOŘENÍ, DAR A ÚKOL

15. Zpráva o stvoření

Předpoklady: Ukázat na základy naší víry (Věřím v Boha), kde vyznáváme, že svět byl stvořen Bohem a to z ničeho. Povolal k životu vše, co existuje (hebr. bára - tvořím). Biblická zpráva o stvoření (Gn 1,1-2,4) - jak rozměť šestidenní představě stvoření. Fyzikální význam dne, který "na počátku" nemohl mít tento smysl. Člověk jako dovršení stvoření, který je vybaven svobodnou vůlí a rozumem, aby mohl vše rozumně využívat a tak na Božím stvoření spolupracovat. Je tedy zodpovědný i za její postupné ničení v současné době.

Cíl: A) Na libovolném předmětu, který žáci vyberou, ukázat původ ve Stvořiteli (rozlišit činnost člověka a co je dílem Božího stvoření).

B) Učit žáky obdivovat svět jako Boží dílo a tím obdivovat i velikost Tvůrce všeho.

16. Věda a víra

Předpoklady: Věda a víra jako dvě nezávislá odvětví, mající jediný cíl - hledání pravdy. Některé vědecké hypotézy o vzniku světa. Stáří současného vesmíru se odhaduje na 20 miliard let. Hypotézy vzniku galaxií. Z hlediska víry je podstatné, že vesmír byl stvořen, tzn., že existuje jistý "počátek".

Cíl: A) Vyhledat a zhotovit nástěnku na základě nových hypotéz o vzniku vesmíru a tím naznačit, že věda a víra nemůže nikdy stát dlouhodobě v rozporu.

B) Ukázat, že vývoj vědy by nikdy neměl bránit v přijetí víry v Boha Stvořitele.

17. Evoluční teorie

Předpoklady: Učení církve připouští výklad vzniku a vývoje života podle evoluční teorie. Připouští vznik života vytvořením jediné buňky nebo více buněk. Pravděpodobná doba existence jednotlivých druhů živých organismů od starohor do současnosti. Že vývojová teorie původu druhů není na překážku víře ve stvoření života Bohem dokazují i výpovědi objevitele původu druhů - Ch. Darwina. Člověk se stává člověkem s tělem a nesmrtelnou duší v okamžiku, kdy stvořil "Bůh člověka a vdechl mu v jeho chřípí dech života" (Gn 2,7).

Cíl: A) Ukázat žákům, že vývojová teorie není překážkou v přijetí víry v Boha.

B) Uvědomit si, že člověk jako celek je dílem velké Boží lásky a ústředním bodem Božího zájmu - tělo je složeno z prvků země, nesmrtelná duše je "dechem Božím".

18. Spolupracovat na díle stvoření

Předpoklady: Člověk je Bohem povolán, aby se stal jeho spolupracovníkem na díle stvoření (Ž 8,5-7). Člověk jako ochránce přírody a celého stvořitelského díla (Gn 1,27-28). Ekologie jako povinnost člověka pečovat o "společný dům" všech. Nešetrností lidí došlo v poslední době k vyhynutí mnoha druhů zvířat, ničení lesů,... Spoluúčast člověka na díle stvoření vyžaduje postupnou nápravu těchto škod.

Cíl: A) V průmyslové revoluci člověk škrtil Boha ze svého myšlení. Ukázat, že není v Božím plánu, abychom svými nemoudrými rozhodnutími, často jen v zájmu vyšších zisků, devastovali zemi bez omezení.

B) Nechat žáky navrhnout a také uskutečnit některá ozdravná opatření v okolí jako nepatrný příspěvek k ekologii.

19. Jako muž a žena

Předpoklady: Bůh je společenství Otce, Syna a Ducha svatého. I člověk je Božím obrazem jako společenství muže a ženy (Gn 2,22). Je třeba hledat a uskutečnit svou sociální roli jako muž nebo jako žena. K tomu nám pomáhají mimo jiné i příklady světců a světic.

Cíl: A) Najít přirozené vlastnosti chlapců a děvčat a vzájemně je porovnat, zamyslet se i nad vlastnostmi nežádoucími, jako je alkoholismus, drogy, smilstvo,.. Vidět, jak tyto zlé návyky těžce deformují muže i ženy.

B) Předložit mladým modlitbu, svátosti smíření a eucharistie a otevřený rozhovor s knězem nebo vychovatelem o prožívaných nesnázích a dobré společenství jako nejlepší pomocníky na cestě k plnému křesťanskému životu.

VI. BŮH A ČLOVĚK

20. Bůh je Lásky

Předpoklady: Lásky je vlastní pouze živým bytostem. Ježíš o sobě prohlásil: "Já jsem cesta, pravda a život" (Jan 14,6). Ježíš jako pravý člověk má v sobě život, Ježíš je zároveň Syn Boží, tedy druhá Božská osoba a sděluje nám, že Bůh je Trojjediný (Mt 28,19), že on a Otec jsou jedno (Jan 10,37-38). Uvnitř Nejsvětější Trojice je život a láska, která je mezi Otcem a Synem, tvoří třetí Božskou osobu - Ducha svatého. O Boží lásce k nám a příkazu vzájemné lásky mezi lidmi svědčí Písmo svaté (1 Jan 4,9-11).

Cíl: A) Podle vyhledaných úryvků z Písma svatého vést žáky k pochopení, že Bůh je Lásky a miluje všechny lidi.

B) Ukázat příklady prokazování lásky k bližním na vlastních zkušenostech.

21. Člověk odpovídá na Boží lásku

Předpoklady: Různé odpovědi současných lidí jsou analogií některých biblických obrazů: "v Boha nevěřím, chci si dělat, co se mi zlíbí" (stav před potopou - Gn 6,5-8,22; Sodoma a Gomora (Gn 18,16-19,27) "chci být jako Bůh" (příběh prvotního hříchu - Gn 3.kap.; stavba Babylonské věže - Gn 11,16)

"jsem obrazem Boží lásky - chci plnit vůli Boží.

Cíl: A) Vyhledat analogická smýšlení některých současných lidí a srovnat se starozákonními příběhy.

B) Snažit se ukázat Boží vůli pro náš život.

22. Jsem obrazem Boží lásky - chci plnit Boží vůli

Předpoklady: V každém člověku se určitým způsobem zobrazuje Bůh. Jeho láska mu dává schopnost milovat. Panna Maria dosvědčila přijetí Boží vůle slovy: "Ať se mi stane podle tvého slova" (Lk 1,38). Často se mladí lidé ptají, jak se Boží vůle pro ně pozná. Odpovědí je především plnit Desatero a přikázání lásky k Bohu a bližnímu. Každý člověk od Boha dostal určité schopnosti (podobenství o hřivnách - Mt 25,14-39) a má svůj specifický úkol ve svém životě. Je třeba jej přijmout a den za dnem plnit. Někdy dostává člověk ke svému specifickému poslání i zvláštní milosti - charismata.

Cíl: A) Na příkladu sv. Pavla (Sk 9,11-22; Gal 1,11-24) ukázat, jak konkrétně si Bůh člověka může zavolat k velikému úkolu hlásání evangelia.

B) Uvědomit si, jaké "hřivny" jsme od Boha každý dostal a jak správně využívat to, co je nám k dispozici (vědomosti, vozidla, počítače, majetek,...)

VII. ŽÍT V JEDNOTĚ S BOHEM

23. Vnitřní život člověka

Předpoklady: Člověk vyznává Bohu svou lásku v modlitbě, která nás vede k přijetí těžkých zkoušek, při chudobě a v opuštěnosti, Bůh naopak vychází člověku vstříc svátostmi církve: křtem, kdy povolává člověka k Božímu dětství, darem Ducha svatého v biřmování, pomocnou rukou ve svátosti smíření a pravidelnou návštěvou ve svátosti eucharistie.

Cíl: A) Zopakovat si, co víme o svátostech a sdělit si zkušenosti ze setkání s Bohem při jejich udílení.

B) Snažit se zaměřit každé naše jednání k Ježíšovi: jít ze schodů - pro Ježíše, jíst snídani - pro Ježíše, vest rozhovor, učit se, spát,.. pro Ježíše.

24. Modlitba - dialog s Bohem

Předpoklady: Ježíš nás mnohokrát v evangeliích učí modlit (např. Mt 6,6; 9-13). Druhy modlitby: soukromá, ve společenství, modlitby celé církve (uspořádání modlitby během dne). S Bohem můžeme hovořit o všem, protože Bůh o nás vše ví (Lk 12,7).

Cíl: A) Přiblížit více modlitbu Otče náš (rozbor jednotlivých proseb) a na příkladu některé modlitby z "Denní modlitby církve" pochopit její strukturu.

B) Vést mladé k neustálému bytostnému spojení s Kristem.

25. Žít evangelium

Předpoklady: Pochopit četbu Písma svatého jako způsob Boží přítomnosti mezi námi. Evangelium - Slovo života, o němž máme svědčit a které jsme sami hlásáním apoštolů obdrželi (1 Jan 1,1). Potřebnost a síla meditace textu Písma, různé formy meditace - Slovo života, minutěnka, slovo na den,... Nestačí jen slovo Boží slyšet a meditovat, je třeba ho uskutečňovat ve svém každodenním životě.

Cíle: A) Upozornit na potřebu každodenní četby Písma svatého jako inspiraci našemu životu z víry.

B) Ukázat důvody pro komentáře k úryvkům z Písma svatého a vysvětlivkám v jednotlivých jeho vydáních, které nám pomáhají Písmu rozumět a také ho žít.

VIII. ŽÍT VE SPOLEČENSTVÍ

26. Rodina

Předpoklady: Mladí si uvědomují své vazby v rodině, bezprostřední závislost malého dítěte na rodičích i postupné uvolňování vazby k nim v době dospívání, což často vyvolává oboustrannou bolest. Rodina jako nejmenší společenství a jako Bohem chtěná jednotka lidského soužití. Skrze příslušníky rodiny k nám mluví Bůh. Děti z neúplných rodin, v dětských domovech,... Vše, co Bůh chce nebo dopouští, je projevem lásky nebeského Otce k nám.

Cíl: A) Ukázat rodinu jako optimální Bohem chtěné společenství osob, které je zaměřeno na blaho svých členů a k přijetí a výchově dětí.

B) Hovořit s mladými o prožívaných potížích ve vztahu k rodičům a ukázat je jako součást a důsledek postupného procesu osamostatňování mladého člověka.

27. Mezilidské vztahy

Předpoklady: Mezilidské vztahy mohou mít různou kvalitu: náhodné setkání, vztah kamarádství, přátelství, známost,.. manželství. Každý vztah má své obecné zákonitosti a je budován na přirozených sympatiích lidí. Ježíš však od nás žádá lásku takových kvalit, jakou miloval on nás (Mt 25,40; 1 Jan 4,7;..). Nezištná láska k bližním (caritas) jako hlavní zásada pro vstup do Božího království.

Cíl: A) Hovořit o různých typech vztahů mezi lidmi, založených na přirozených sympatiích a ukázat obecné zákonitosti v nich.

B) Vzbudit v mladých snahu milovat bližní nezištnou bliženskou láskou jako naplnění Ježíšova přikázání lásky.

28. Křesťanské společenství

Předpoklady: Srovnáváním různých typů spolků, klubů a společenství hledáme charakteristické znaky křesťanského společenství. Je to společenství shromážděné v Ježíšově jménu (Mt 18,20), kam lidé přicházejí v postoji služby (Jan 13,14). Nabídka života ve společenstvích mládeže a předpoklady, které mladé povedou k intenzivnímu prožívání Boží blízkosti na těchto setkáních. Světová a evropská setkání mládeže se Svatým otcem, diecézní setkání mladých s biskupem, kde mladí naslouchají svému pastýři (Lk 10,16). Otázky vzájemného soužití členů společenství po vzoru sdílení života uvnitř Nejsvětější Trojice.

Cíl: A) Ukázat žákům příklady živých společenství v jejich okolí a disponovat je, aby účastnili některých společných setkání se Svatým otcem a s diecézním biskupem.

B) Učit mladé vycházet vstříc a postoji služby k druhým. Učit je dívat se na každé místní společenství s Ježíšem uprostřed jako na součást celé církve.

29. Společenství církve

Předpoklady: "Církev je společenství věřících, kteří věří v Krista. Jako společenství Božího lidu je na cestě k věčnosti, ale chce uskutečňovat Boží království už na tomto světě" (Věroučná konstituce o církvi, dokument II.VK). Církev jako společenství Božích dětí (jako rodina), mystické Tělo Kristovo (1 Kor 12,12-31), jako Matka a Učitelka, jako bratrské společenství (Sk 4,32), jako hierarchická struktura s Ježíšem jako hlavou a náměstkem

Kristovým - papežem, uspořádání církve na diecéze v čele s diecézním biskupem, farnosti v čele s farářem, kněží, jáhnové. Vrcholná setkání v církvi: koncil, synod, biskupská konference. Zvláštní povolání a současná velká potřeba kněží a nových kněžských povolání u nás (Mt 9,38).

Cíl: A) Učit se vážit si církve jako Kristova daru.

B) Učit se vidět ve Svatém otci, biskupech s apoštolskou poslušností a kněžích druhého Krista a respektovat je, protože sám Ježíš o nich řekl: "Kdo vás slyší, mně slyší" (Lk 10,16).

30. Jednota v mnohosti

Předpoklady: Církev můžeme přirovnat ke stromu, kde Kristus je kmen, věřící jsou jako listy na jednotlivých větvích větvích. Bůh dává lidem různá povolání a různé dary (1 Kor 12,1-11). Křtem jsou všichni povoláni ke královskému (všeobecnému) kněžství (1 Petr 2,9-10). Někteří jsou zvláštním způsobem voláni ke svátostnému kněžství ve svátosti svěcení jáhnů, kněží či biskupa, kde udělovatelem svěcení je vždy biskup. Povinnosti svěcenců na jednotlivých stupních. Svátostné kněžstvo tvoří církevní hierarchii. Někteří lidé dobrovolně slibují Bohu život podle evangelních rad - zasvěcují se zvláštním způsobem Bohu (Věrouč. konstituce O církvi čl. 43). Řeholní stav ukazuje všem věčné hodnoty (Mt 19,12;21). Potřeba kněžských a řeholních povolání a důležitost modlitby za ně (Mt 9,38). Laici jako důležitá složka církve v dnešní církvi a jejich povolání k evangelizaci.

Cíl: A) Přiblížit krásu, ale i důležitost povolání k svátostnému kněžství nebo k Bohu zasvěcenému životu. B) Seznámit se s náplní činnosti jednotlivých svěcenců a s předpoklady pro udělení svěcení, platné nezrušitelně.

31. Řehole a spirituality

Předpoklady: Žáci se seznamují s některými řády a kongregacemi, jejichž kláštery jsou u nás. V tomto století, zvláště po II. VK vznikají různá hnutí a spirituality, z nichž každá má svůj charakteristický způsob cesty ke svatosti. Seznámení a charakteristika nejznámějších z nich.

Cíl: A) Nabídnout mladým přehled způsobů zasvěceného života v řádech, hnutích a spiritualitách u nás.

B) Motivovat mladé k hledání své cesty ke svatosti.

32. Známost a manželství

Předpoklady: Bůh stvořil člověka jako muže a ženu, aby byli jeden pro druhého darem v manželském spojení, kterému Bůh dává zvláštní milost, když si dvojice vzájemně uděluje svátost manželství. Krása a zodpovědnost vztahu mezi děvčetem a chlapcem v době známosti. Příprava na manželství. Význam lidské sexuality jako Boží dar a nástroj ke spolupráci na Božím díle. Obřad uzavírání manželství, manželský slib.

Cíl: A) Učit se přijímat své vlastní tělo a být mužem nebo ženou.

B) Vést žáky k pochopení, že v sexualitě nelze hledat jen vlastní potěšení, ale jako naplnění Božího povolání k manželství a rodičovství.

33. „Jděte do celého světa...“

Předpoklady: Žáci zanedlouho opustí školu a půjdou do škol středních, učilišť nebo zaměstnání. Končí údobí dětství, mladý člověk odchází do života, jak je to v Božím plánu. Nového prostředí, kam po prázdninách půjdou, se nemusejí obávat, vždyť Ježíš bude s námi (Mt 28,20). Člověk dostal od Boha svobodu, ale záleží na každém, jak tento dar využije - ne otročit zlu a špatným návykům (Ga 5,1; Řím 8,17), ale ve svobodě dětí Božích (2 Kor 3,17). Kristus nás vyzývá, abychom všude, kam půjdeme, hlásali evangelium všem (Mk 16,16).

Cíl: A) Vést mladé k přesvědčení, že jdeme-li do života s Bohem, rozhodnutí sloužit mu svým životem, nemusíme se bát. Na cestě do života se nedat zotročit špatnými návyky (drogy, alkohol,...), nevhodnou partou,...

B) Ukázat, že Ježíš na každého vznáší požadavek hlásání evangelia všem (Mk 16,16), a nejlepším svědectvím evangelia je morální život v lásce k Bohu a bližním, v nichž máme vidět své bratry.